ૐ પરિબ્રહ્મ કૈવલ્યાય નમઃ

સત્યકૈવલ્ય મોક્ષદર્શક

ભાગ ૧ લો.

"જુના ગ્રંથો ઉપરથી"

સંગ્રહકર્ત્તા તથા પ્રકાશક—

સ્વામી પરમાનંદજી કાયમપંથી.

મુ. ફોટા (પોસ્ટ બોજવા, વડોદરા સ્ટેટ),

પ્રથમ આવૃત્તિ.] સં. ૧૯૮૫. ઇ. ૧૯૨૯ [પ્રત ૧૦૦૦.

સુરત—ખપાટિયા ચકલા પર આવેલા "જૈન વિજય" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં મુલચંદ કસનદાસ કાપડિયાએ છાપ્યું.

મૂલ્ય—સદુપયોગ.

ૐ ॥

તત્સત્ પરિબ્રહ્મ કૈવલ્ય પરમાત્માયે નમઃ

પ્રસ્તાવના.

પ્રિય સજ્જનો,

હાલમાં સમય અનુસાર જ્ઞાન દ્રષ્ટિએ જોતાં માલમ પડે છે કે ધર્મપ્રાણ કરતાં દરેક આત્મ બંધુઓનું લક્ષબિંદુ ધન કમાવવામાં પ્રયાસ કરી રહ્યું છે. અને ક્ષણીક અને નાશવાન સુખને માટે પોતાનું મનુષ્યનું કર્તવ્ય હોય એમ અજ્ઞાન અને ઇશ્વરી માયાના પ્રબળ જોરને લીધે દરેક સાધુ સંત પણ ભૂલા પડેલા જોવામાં આવે છે, તેઓની પણ મુખ્ય ફરજ ધર્મ પ્રકાશમાં આવે તે દ્રષ્ટિ બદલાઇ અર્થ સંપાદન કરવાની દ્રષ્ટિ બંધાણી છે. માયીક વસ્તુ પ્રાપ્ત કરવાની વૃત્તિએએ ધર્મના મૂળ તત્વોને શિથીલ બનાવ્યા છે. અને આત્મ બંધુઓ મનુષ્યમાં સ્વાર્થ વૃત્તિ તથા ક્ષણિક અને નાશવાન જગતમાં મોટાઇ નામની મેળવવામાં રાત્રી દીન વૃત્તિઓ તીવ્ર બની રહેલી જોવામાં આવે છે, એવી અજ્ઞાન રૂપી નીદ્રામાં મોહીત થએલા અજ્ઞાનીને ભાન નથી કે જગતમાં પોતે શા માટે અવતાર ધારણ કરી આવ્યો છે? શું કરવાનું છે? અને શું કરી પોતાની માલીક પ્રત્યેની ફરજ અદા કરવાની છે, એ કશો વિચાર કરવાનો સમય સ્વાર્થ વૃત્તિઓ અને માયાના વિચારો પાસે આવવા દેતા નથી. અત્રે જગતમાં જન્મીને લક્ષ્મી એકઠી કરવી, મોજ કરવી, સંસારીક ભોગ વિલાસ વૈભવ ભોગવવા અને મરી જવું એજ મુખ્ય

અજપા જાપ જપી રહેલા જણાય છે. આ તો જગતમાં આગળ પડતા તથા મહાન ધર્મ ઉપદેશક થવા સારા ગણાતા આગેવાનોમા દૃષ્ટિગોચર થાય છે, તો પછી અજ્ઞાન અને વિષયી જીવોની તો વાતજ ક્યાં ? તો પણ **અસલ** સનાતન રીવાજ પ્રમાણે અગર પરંપરાના પંથ સાથે ચાલનારા કેટલાક અપવાદ રૂપે પુરૂષો હશે, તેઓ પોતાના ચીત્તની શાન્તિ માટે મહાન સદ્દગુરૂઓની તેમજ સત્ય પંથની શોધમાં છે, તેવાઓને માટે તેમજ જે પુરૂષોએ ધન મેળવ્યા છતાં સુખની શાન્તિ મળી નહિ અને ત્રીવિધી તાપથી, **પોતાના આત્માને** યા પ્રવૃત્તિમાથી શાન્તિ સંતોષ રૂપી કળીની પ્રાપ્તી અને નીજ સત્ય સ્વરૂપનું ઓળખાણ શોધનાર અંશોને માટે મારી અલ્પ બુદ્ધિ અનુસાર જુના ગ્રંથો ઉપરથી દરેક આત્મ-અર્થુ લાભ લઈ શકે તેટલા માટે જગત જનહિતાર્થે બહાર પાડવામાં **"સત્ય કૈવલ્ય મોક્ષ દર્શક ભાગ ૧ લો."** નું અવશ્ય અવલોકન કરવું જોઇએ, અને બીજા ભાગ માટે ગ્રાહક તરીકે નામ નોધાવવા સત્વર ઉત્સાહ જણાવવો, જેથી કાર્યકર્તાને મદદ અને ટેકો પ્રયાસના માર્ગમાં થઇ પડશે.

ઇતિ શ્રી પરમગુરૂભ્યો નમઃ

ॐ

સત્ય કૈવલ્ય મોક્ષદર્શક.

ભાગ ૧ લો.

શ્રી કરૂણાસાગર મહારાજનો ગ્રંથ સકૃતા ચીંતામણી.

ગ્રંથ પ્રારંભ: ॥ અથ સકરતા સંત આચારજ બરનનકો અંગ॥ અથ પ્રથમોભવ ઉતપંન વિભુતી દયા દેખાવનકો અંગ.

ઓમ પરમ સકરતા શાસ્ત્રથ પદ નીજ કૈવલ્ય કરૂણેસુ ॥ એક અખંડ સ્વરાજ જેહુનકે સ્વયમ પ્રકાશ સધેસ ॥૧॥ તેહી પતને નીજ સૃષ્ટ રચી જબ બહોત જતન કર જાસે ॥ તીનકી સાહાય કરન સુર સરજે, ઇંદ્ર ચંદ્ર રવી તાસે ॥૨॥ ઓર ૨૪ તમ ગુણ સાત્વીક સરસત પુરૂપ શક્તિ જેહી આદુ ॥ કીન ધરાચર અચર ચરંનકુ ॥ અવીકાસન ગગના નાદુ ॥૩॥ સુરકે તેજ પ્રકાસ પર મત્યે ॥ હરહી સકલ શીતલાઇ ॥ જાતે સકલ ભવકે જીવ તનકું અતી હોત અકુલાઇ ॥૪॥ ક્રીપાવંત તબ અગમ વીલોકીત, કીનેહુ પવન પસારા ॥ જીવ સકલ તંન અચર ચરંનકે ॥ સ્વાંતી કરનકુ સારા ॥૫॥ પુની ષટ રસકે રસ લેવંન ॥ દેવન દીન દયાળુ ॥ ખાન પાંન અમૃત ભોજન ॥ પુરીત તાત પ્રતીપાળુ ॥૬॥ ઓર ષટ રતગત કીયે કર

તારંન ॥ લાગત સકલ સક... ॥ ઉલટ પુલટ સુખ નવીન નવીનકે, જીવ કરન વીરાંમુ ॥૮॥ એ... મોજ મેં કેતેક બરનુ, મનુન જાત ધરધ પી ॥ ગજવાહન હે ... સુખ, એક એકસે સરસરકી ॥૮॥ જેહી ઉનકે સુકીત સ...રકી. દેત પીતુ પ્રભુતાઈ ॥ ઓર સકલ સંમ પ્રષ્ટ ચરાચર, ... નહીં કટુકાઇ ॥૯॥ એસે પરમ દયાલ નીહાલંન, અખીલ અંસ સ જકે ॥ લેત સંભાલ સકલ તંન તંન..., અપને કરત ઉપજં... યા વીધ નીજ કીના નીરંતર, અંત રહીત સપેખી ॥ છપા ... નહી આદ્ય અંત મધ્ય, ઉનતે કછુ પિખી ॥૧૧॥ તેહી ... નીજ પરમ પસારંન, કાલન અંસ સમે ॥ આપને કીયે સકલ... અ ઝંમ, જાંની તરપત ... ॥૧૨॥ એહી નકારનકે ઉનું અંતર, પ્રીયે ભવ પરંમ પરાઇ જદપી ન હેય નીજ પ્રાય પતીકુ, તજ્યા ન રચે રચાઇ ॥૧૩॥

... દ્વીતીયો ખલ પરીહારન દેખાવનકો અંગ ॥૨॥

જ્યોં કૃષીકે ખેતરમે ખડ ઉપજત નાજ વીરોધુ ॥ ...ો કરતા કૃષ...તર ભવા નીપજત ખલ પરમોધુ ॥૧॥ તેહી ઉન... ઉલટ પુલ...ર, લેત સકલ ઉરગાઇ ॥ દેઇ પરમોધ પતાવ... પ્રભુપદ, કરે આપ જીવકાઈ ॥૨॥ પશુ નીજ કરતા લહત ન ..., સુરત પશે...ગ ધુતો॥ અંધ જીવનકુ નહિં સુઝત, ઠગન વેસ ... ॥૩॥ એક ...પટ એક લાગરી, કલપીત જલપીત ઉભય અપાર ॥ એહી ભવ સાગર અંધ પરમકુ, ઠગ ઠગ ખાય ઠગારા ॥૪॥ ... ઠગનકી કુન ગનતાહે, અસંન વસંન જેહી ધંનકે ॥ એહી સ... અનીત્ય પદ ...કે દૃત, જુગતમાંન લગ તંનકે ॥૫॥ સો તો ભનીત ...અન્ય ઘાત..., ચાલત જુગ પરભાઇ ॥ તેહી અવગુનકી ગનત ... દૃતા,

પરભારે પની જાઇ ॥૬॥ પણ ધુતા જીવનકે જેહી જંન, તાપર પની ખુનસાઈ ॥ આપન્યે અંસ કરે દ્રઢ ઉનકો, ભુરચ્યા ભેસ ભરમાઇ ॥૭॥ પરપંચે પરમેસ થયી તવ, મનુસ જાતકે જઆડી ॥ તેનુ રહેણી કરણી પરપંચી, ધર પરપંચી તબાડી ॥૮॥ હરિકે ધોખે જીવ સકલ તાંહી, પતંગવત થઇ પરહી ॥ ધંન કરેન કે ધરમ મહી જઈ, કોઇ કાળે નહિ તરહી ॥૯॥ જો કદા સાચે પદ હોય તો, ધંન દેતાં નહિ ધોખુ ॥ મણી લઇને મુગતાફલ દેતાં, જીનકે દીલ નહી દોખુ ॥૧૦॥ પણ યાતો વૈરાગ ભક્તિ આરૂ, સાન નહી લવ લેસા ॥ કંકર દઇ પારસ પદ પળવે, ગતલે કરી ઉપદેસું ॥૧૧॥ આગલે ધરમ સબેત વામુખ કર, અધર્મ ધમ બનાવે ॥ નીજ નયનકે અંધ સકલકું, અદ્ભુત કરી જનાવે ॥૧૨॥

અથ ત્રતીયો કર્તા કુરમાંનકો પરમ વિશેસ અંસકો અંગ ॥૩॥

તબ કરતા નીજ સધર હુકમસે, હમકુ દીયે પઠાઈ ॥ જેતને ભર જુગટે જીવનકુ, તીનકુ દો ચેતાઇ ॥૧॥ તેહી તે પરખ પરે ઠગયંનકી, નેંન નવીનસે દેખી ॥ સાર અસાર ન વેર કરનસે, દરસે ભેખ સવેખી ॥૨॥ જેહી અંશ સાંમાન્ય અલ્પગત, તેહી ન સમજે જદપી ॥ ભલે જાવો પરપંચ પક્ષમે, તીનકે ધોખ ન તદપી ॥૩॥ પણ નીજ અંસ વીસેસ સધરસે, તેહી ન જાઈ ઠગાઈ ॥ પરમ પોકાર કરો જુગ જાહેર, અનભે ન્યાય લખાઈ ॥૪॥ તેહી ન્યાય સુંણતાં સમઝહી, વીસેસ અંસ વીવેકી ॥ ભવસાગરમેં ખંડ મહી તબ, બોહોત અનેહે એકી ॥૫॥ સુર સીંધ જ્યોં રણ એકલમલ, જીનતે સકલ ડરાઇ ॥ ત્યોં કોઇ અંસ વીસેસ જગે તો, એક અનેક જગાઈ ॥ ૬ ॥ ઓર જેહી કીયે વહેવાર પક્ષમે ॥ દેખો પરમ

પરાસે ॥ સકલ જાંહાંનકો જીવ જંતકુ, એકહી નરપત રાસે ॥૭॥
તીનકે અમલમાંહી સબ વરતન ॥ અગણીત નાત પટલહી, પણ
નરપતકી આંણ્ય સકલ સીર, બાજત એક અટલ હી ॥૮॥ ત્યોં આ
ભવમે ભરમ પક્ષકે, દેશ નગર ઘર ઘરહી ॥ નીજ કૃતાકે ન્યાય
વીના મગ, કુલ મુખીયા સરભરહી ॥૯॥ યેસે પંથ ફસે જેહી
જીવન, ગનતી નહી તેહુનકી ॥ તોલ માંહી પાશાંણ બરાબર,
દુરમતી જાહાંન જેહુનકી ॥૧૦॥ બીન દુરમતકે અંશ અવન પર,
તીનકી કુન ચલાઇ ॥ ગાસગ્રસ મરન્તય બહાયંન, કનકુ રંચ
બચાઇ ॥૧૧॥ તબત્યે હોહુ સકલ જન સનમુખ, આરતવંત સનેહી ॥
નાંહી જરૂર સુનેકી તીનકુ, જેહી કરતાર અન્યેહી ॥૧૨॥

અથ ચતુરથો સંત આચારજ બરનનકો અંગ ॥૪॥

સતયુગ ત્રેહેતા દ્વાપર કલીકે, યુગ ચતુરકે જેહી ॥ બરનહુ સંત
શીરોમણી તીનકે, સુનો સકલ ચીત દેઇ ॥૧॥ ઓર આચારજ
સહીત ભક્ત સદ, બીન બીન કરી ભાંખુ ॥ સાહા ઠગન કે લક્ષણુ
સબનકુ, સમઝ પરે ત્યોં દાખુ ॥૨॥ સુનકાદીક શીવ શેષ સહીત
ધ્રુવ, રવી સસી વિષ્ણુ વીરંચી ॥ એહી ભક્ત નીજ આદ્ય અવન
પર, વેદ વદીત વીત સંચી ॥૩॥ રચીત શ્રૃષ્ટ પાલન સંહારન,
રહે અવન સીર ધારી ॥ નીજ પતીકે શીર હુકમ ન ભાવત, ધન્ય
તાય બલીહારી ॥૪॥ સુનકાદીક સુખ તજીત સકલ કૃત, બ્રહ્મચરજ
ભજ નાંમુ ॥ ચંદા સુર ભવ કરત ઉજેસા, નેક ન લેત વીરાંમુ ॥૫॥
દરૂ અવીચલ તપ કીન બાળક તંન, રખવ સુત નવ યોગી ॥ ખલક
જાહાંન કે નરપત હુતે પણુ, કંચીત ભયે ન ભોગી ॥૬॥ એહી
સતયુગ કે ભક્ત, ભરમ બીન, સાર ધાર સત સેતુ ॥ તન મન

સહીત સનાતન કે જેહી, પતીકે સકલ સહેતુ ॥૭॥ સુખ નારદ,
પ્રહલાદ, વિભીષણ, વ્યાલમીક, અંગીરા, ॥ અંબ્રીખ આદ્ય ભક્ત
જેહેતા કે, જપ તપ ભયે સધીરા ॥૮॥ સુખકે તપવંન વૃક્ષ સરાયંન,
નારદ કાર તન ભજનહી ॥ શીર સાટે શમરણ પ્રહેલ્લાદન, બોહેત
કતાતરજ નહી ॥૯॥ ભયે વિભીક્ષણ ભ્રાંત વીમુખ તજ ॥ ગયે સરંન
રાંમનકી, બ્રષ્ટ બંધ રજતાય કરપકી, ગનીત ન આંચ અમલકી ॥૧૦॥
વ્યાલમીક વન ખંડ વીપનકે, રામ રટન જસ ભાખે ॥ ઉમર ધર
સરભર તંન તજ લગ, આંન્ય કરન નહિ ચાખે ॥૧૧॥ અંગીરા
અનુકરમ ભરમસે, અળગ સદા જુગસંતી ॥ રહે સનાતન કે જેહી
સન્મુખ, પાવન પદ પરમેતી ॥૧૨॥ અંબ્રીખ વૃત કે રક્ષ દુરવાસા,
નેમ ચુકાવન ગયેઉં ॥ પણ નહી ટેક તજે તીનકી પર, ચક્ર સુદરસન
ભયેઉ ॥૧૩॥ સંત રાઘવાનંદકે નીજ, ભયે ચતુર જંન જેહી ॥
રામાનુજને માનુજ માધવ, વિષ્ણુ સાંમ સદ તેહી ॥૧૪॥ ઓર
ઔધવ અકરૂર નામ દે, પીપા રંકા સેની ॥ મહેતા તુલસીસુર જે દેવા,
કીરત વદીત જગ જેહેની ॥૧૫॥ ઓર ભક્ત અગણીત આદ્ય લોં,
સબકે મ્હોડ કબીરા ॥ જીનકી ગતમત અગમ અગોચર, અથાહ
ગ્યંમ ગંભીરા ॥૧૬॥ એહી પ્રજા દ્વાપર સંતનકી, કળીયુગ કીયે
પસારા ॥ આદ્ય બોધ દ્વાપર ગુરૂકે નીજ, અબ લગી જીનું વિસ્તારા
॥૧૭॥ દ્વાદસ પંથ સંપ્રદા ચારૂ, વાસ ધરૂ તન મનહી ॥ જીનકી
ટેક એક શરમ દર્શન. નંદીક નહિ કોઇ જનહી ॥૧૮॥ તબત્યે
જેહી નીજ સંત અસલ હે, સંપ્રદાય ગુરૂ સરકે ॥ એહી સબ નવીન
ભેખ નહી કલીકે, મુલ ઉપજ દ્વાપરકે ॥૧૯॥ જ્યૌં અવતાર કૃષ્ણ
દ્વાપરકે, કલીમે કીરતી બઢાઈ ॥ એહી પરકાર સંત પણ નબકે,
અબ કે ગયે કૈલાઇ ॥૨૦॥ સતયુગમેં શત તપ ત્રહેતામાં, એહી

ઉભયે જુગ જનહી ॥ દ્વાપર ધ્યાન માંનસી પુજન, કળીયુગ કીરતન ભજનહી ॥૨૧॥ એહી વહીવટ નીજ પરમ પરાકે, યુગ વહેવાર કેહેવું ॥ ખુદ કર્તાકી જાંણ્ય જેહુંનકે, તીનત્યે અળગ રહેવું ॥૨૧॥ પણ યુગકે વહેવાર વરતતાં, તાંહી લગી નહિ પરપંચુ ॥ તબ આચારજ અગમ ગતીસે, સમઝી કીયે સંકેચુ ॥૨૩॥ ઓર સતયુગ ત્રેહેતા દ્વાપરકે, આચારજ સંતનકે ॥ ઈશ્વર સમ અવતાર જેહુનકે, તારંન જુગ જંતનકે ॥૨૪॥ બડે બડે ભુપ ભેઠ લઈ, આગે ધરીત કરીત તન મનહી ॥ તો તીનસે નહી પાંણ્ય પસારત, જીન્યતે રહત અમનહી ॥૨૫॥

પંચમ કલીકે સંત આચારજ દેખાવનકો અંગ. ॥૫॥

અબકે નવીન પંથ કલીકે નીજ, તીનકે ધરમ સુનેહુ ॥ સંત ભક્ત આચારજ સહીત જીનું, ધરહી કપટ કેહેતુ ॥૧॥ છલકે પેજ રચીત, ભવ ભરમીત પર મીત કરે ઈતિરાઈ ॥ જ્ઞાન ભક્તિ વૈરાગ ન અંતર, ઉપલે કરત સરાઈ ॥૨॥ અપને પક્ષ પરમ કરી માંનત, ષટ દરશન કે નંદી ॥ નીજકર્તાકે ન્યાય લહત નહી. ફોગટ ઇતિકે ફંદી ॥૩॥ જો કદપી કર્તા પરમકુ, ન્યાય સહીત લક્ષ જાણે ॥ તદપી નંદા કરીત તોય, ભલ ફરક દેખાઈત સાંને ॥૪॥ પણ યાતો નીજ લક્ષ લહે બીન, ઓધ કપટ ત્યાગનકે ॥ મતલબ એક ગુપત ઉંર અંતર, મીત હરનકુ ધનકે ॥૫॥ ઈશ્વરતા અનુભવન માહાંન પદ, વરથવેત અભીમાની ॥ બુચરકીગત પચીત પદારથ, કરત વાત અસમાંની ॥૬॥ ત્યાગ દેખાવત પણ તસકર સમ, ધ્યાંન બલાઇ બગકે ॥ દુની ઠગનકે દામ હરનકુ, પરપંચી રગ રગકે ॥૭॥ જીવ તારંનકી ગરજ ન જીનકુ, નીજ સ્વારથકે લોભી ॥ હરિ પદરાંમી

સકલ સરાંગા. ...ક્ષ ન દેઇ લોભી ॥૮॥ વીતરાગનકે વેસ દેખાવત, ઇંદ્ર આક ...લ ...સે ॥ દેત દાંમ મુગતીકો મુખએ, ભાંડ નરપકે તેસે ॥૯॥ દરબ... અદકારી નરપકુ, ઉલટી ભેઠ ચઢાવે ॥ પ્રસાદીકે દેઈ પરમે...લ . ...ાગે પ્રાય પડાવે ॥૧૦॥

॥ અથ રાજનીતી ધર્મ દેખાવનકો અંગ ॥૬॥

રાય નાહા કોઈ ન્યાય કરનકે, દરબમાંન સબ અંધુ ॥ લુસ્ચી ભેખકી ભેટ લયંનકે, તીનકે હોય સમંધુ ॥૧॥ નરપત હોય વીચા-રવાંન જો, ભેટ ન લે ભગવાકી ॥ સાચે સંતન સોજ ચરાવે, એ તો ગત ઠગવાકી ॥૨॥ જોજંન ઊલટે કરે નાછાવર, દરબ બાનકુ ડંભી ॥ તે ન કરે કલ્યાણ કોઇનુ, વરથ દેખાવંન પંભી ॥૩॥ પંણેપંબ મોક્ષકે દાતા, શાતા થઈ ગુરૂ મનવે ॥ પરમ અરથકી પીછ ન જીનકુ, મુક્ત જુગતકી જનવે ॥૪॥ પણ ન લહે પરપંચી જેહુનકે, નરપત ઓર શ્રીમં...ત ॥ ઓછા દઈ અદકા લેવંનકુ, એ ધુતા ગતીવંતુ ॥૫॥ તેહી ધુતા જ્યોં નરપ નીતી બીન, જાંણ ન જન્મ ધરીને ॥ સંચ લેઈ પરપંચ પંથકુ, થપી તવ સાચ કરીને ॥૬॥ તબ આ જુગકે જીવ સકલ સબ, રાજથપીત્યે ભરમે ॥ તેહી અપરાધન અલ્પ આયુસન, મરી મરી જાત અધરમે ॥૭॥ કોટીક દ્રવ્ય ધરે જો આગે, કપટ આચારજ જબાદી ॥ ન્યાયવંત જો નરપત હોય તો, હાથ ન છીવે તબાદી ॥૮॥ જબતે રાજ કરંન તીનકુ ધન્ય, સાર અસારહી બુઝં ॥ સત પક્ષકુ કરીત સ્થાપન, અસત ઉથાપંન-કે ઝુઝં ॥૯॥ જો જો ભયે આગંમકે નરપત, અવતારાદીક ઓઈ ॥ હની કુપંથ સહીત દાંનવકુ, દેવ બંચાયે સોઈ ॥૧૦॥ રાય કોહુનકી લાંચ ન લેતે, અસત ધર્મકી આગે ॥ નીતીબંધ ન્યાય કરંનકે નરપત, સો ક્યોં અનહુત માગે ॥૧૧॥ જબત્યે અંશ સકલ સંગ-

પુરન, રાજ કરત ન્હેકંટી ॥ સત ધર્મ પ્રતાપ પુનીતસે, વીધન સબનત્યે વંટી ॥૧૨॥ નીજકે ધર્મ સકલ સંપુર્ણ, રાજ કરનકે સોઈ ॥ વેદ પુરાંણ શાસ્ત્ર સંમ યુક્તા, મુગતા રમે ન કોઈ ॥૧૩॥ ન્યાય કરન નીરગુનકે ગુંનસે, પાલન સગુન રહીતકુ ॥ દાન પુણ્ય ઉદારંનકી ગન, જગફલ રજે ગ્રહીતકુ ।૧૪॥ સાત્વીકસે સનમાંન સકલકુ, બંદી જંન જાચકે ॥ સહીત વીપ્ર ઓર પટ દરસનસે, અમૃત સમ વાચ-કકે ॥૧૫॥ તાડ કરન ઓર ડંડ તમોસે, નેમે જક્ત રખનકુ, ઓર લગન નહી કરત કાલ કોઈ, આપને ધરમ પખનકુ ॥૧૬॥ એહી વીધી ન્યાય ચલત સોઈ નરપત, ઉભે લોક જસવંતુ ॥ મૃતલોક ઓર દેવમાંહી જીનુ, બજે દુદુભી અંતુ ॥૧૭॥ ઓર અબકે તો રાય કળીનકે અસત અધરમી ઉલટે, અન્યાય કે ન્યાય ચુકાવત, કબહુ ન ચાલત સુલટે ॥૧૮॥ ચલન હલન સબ ચેન અનીનકે, હંસા કરન હંમેસી ॥ વાચ કાચકે વહીત વીટંબી, નેમ નહી નવ લેસી ॥૧૯॥ સચેકુ જુઠાઇ બનાવત, અસતનકે સત કરહી ॥ લંચ લઇ ઉલટી સુંલટાવત, અધરમે ઉદર ભરહી ॥૨૦॥ જો કછુ દાંન કરે તો કીરતકે, એહે નર સાટ સુયંનકે ॥ તીનકે ફળ પ્રાપતકી ગતીયાં, જ્યોં કણ ઉસર બોયંનકે ॥૨૧॥ એહી વીધી રાજ રીત્ય કલીયુગકી, જેહી નરપત નર કરહી ॥ સો સુક્રીત પ્રાપત ફળ અંતે, ઘોર નરકમે પરહી ॥૨૨॥ જબ નરપત ગત એસી જાંનકે, અંત કાળકે ફલહી ॥ આપને કીયે આપ ભુગત તહી, તબત્યે ચલો સુચલહી ॥૨૩॥ જો ભુપત ભગવાંન ભજે તો, રાજ રીત્ય સબ કરતા ॥ આગલે તપ અબકે ઉભયે મીલ, વાર લગે નહિ તરતાં ॥૨૪॥ રાજધરમ સંક્ષેપ સુનાયે, અનીત્ય નીત્ય ગત જેહી ॥ ઓર કરનીકે અંત મીલન ફળ, કહી સકલ વીધી તેહી ॥૨૫॥

અથ સુધર્મ ધર્મ સંક્ષેપકો અંગ ॥૭॥

તબતે જેહી જીનુ ધર્મ ચલાવત, ચહે સકલ સતવંતુ ॥ તેહીં તીનુ ઉપાસક સરભર, સફલ ફલે સબ અંતુ ॥૧॥ નહીતરતો પરપંચ ધરમસે, ઇત દુનીયા ઠગ ખાઇ ॥ પણ જીનુ દેવ ઉપાસકકે પદ, અંત મીલે નહિ તાય ॥૨॥ તે માટે પરપંચ નભે નહિ, દેવ ધર્મમેં તબહી, નયનમહી રજ અપ ચાકટમે ॥ સમે નહી ત્યોંજબહી ॥૩॥ એહી સકલ સબ જત મનકી ગત, લોકીક શુભ સંસારા ॥ જડ તંનકે ઉપલે અનુક્રમીત, કીન મરમ અનુસારા ॥૪॥ પણ કરતા નીજ સકલ અંશકે, અંકુની આધ અંબર ભવકે ॥ સહીત સકતી ઓર પુનીત પુરૂપ તંન. ઉપજાવંન જેહી સબકે ॥૫॥ તેહી કરતારંન પરમ પુરૂપકે, ન્યાય લહે જન કોઈ ॥ અવની રચી લખ તેજીનુ અબ લગી, અકથ રહ્યો પદ ઓઇ ॥૬॥

અથ આઠમુ કતા અકત લક્ષ દેખાવનકો અંગ ॥૮॥

સગુન દ્રષ્ટિ સકલ જતને ભર, શો તો કતા કરતકે ॥ જીનકે અનીત્ય પદાર્થ કે તંન અવધી કાલ મરતક ॥૧॥ નીરગુણ બ્રહ્મ અકર્તા અનુચાત ॥ અંતર બીનું સંકલ્પકે ॥૨॥ બીનુ ક્લપે ચર અચરન કે તન, વિચાર ભત્ય કયોં હોઈ ॥ લક્ષ ચોરાશી જીવ જંતકે, અગણીત કરત સાંઇ ॥૩॥ જે કહેસો અક્રત અહબદસે, આપો આપ ઉપજાહી ॥ જકીત ચરિત્ર ચીંનકે ભવભીંત, વીવીધી ભાસ કુણુ સજાહી ॥૪॥ પુનહી નેમ વીનુ આપો આપશે, હવીત સકલ ઉતપતહી ॥ ચતુર ખાંણ્ય ઘાટનકી ગણુતી, રખત કુન જત મતહી ॥૫॥ બીનુ જતમત ઓર નેમ વીના તો, અગણીત હોય ઉપજ્યે ॥ લક્ષ ચોરાસીન કીનહી ગણુતી, નેક વિનાય નીપજમે ॥૬॥

પણુ જે તો નહી વેદ વદીતમે, બીનુ પ્રમાણુ પ્રભાઇ ॥ અણુની આદ્ય નીજ તનકી ઉત્પન, ગણુતી કીયે સચાઈ ॥૭॥ તેહી ગણુતી ધાટનકી અંદર, અવતારાદીક આયે ॥ મછ કછ વહેરા રામ કૃષ્ણુ ત્યૌં, નવીન વેસ નહી લાયે ॥૮॥ નહી નાંચલી મગદુર કોહુનકી, કરતા કરતથી ભીંન ॥ નીચી નાડ કરી ભગ ભીતર, નીકસે હોય આધીન ॥૯॥ જો ઉપજે પરમાંણુ વીના કોઉં, કરત ગણીતસે બાહારી ॥ તો કયૌં ભયે ન ભવસે ફરકકો, ચોવીસ ઇસ અવતારી ॥૧૦॥ માટે નીજ કર્તા કલપ બીન, અણુ ન ઉપજત અંનહી ॥ તીનકે કરતમે સબ વરતત, સુર સુરીનાર મુનીજંનહી ॥૧૧॥ તેહી સકતા સાસ્ત્રથકી ગત, તેહ બીના સબ પક્ષહી ॥ જ્યૌં મરતક કે જીવ બીના તંન, સકલ અંગનીઅ સીખહીં ॥૧૨॥ ત્યૌં જેહી લક્ષ પુરાંતનકી પુની, અબકે સકલ લખેવુ ॥ નીરગુણકે વા સીરગુણકે પદ, જીનમે અટક રહેવું ॥૧૩॥ તબત્યે સકલ ઉપાસન ભપકી, વિશેષ અંશ આયનકી ॥ નિજ કરતારંનકે પઠવાયલ, જગ જનની જાયનંકી ॥૧૪॥ તીનહુ દેખ સબ કીયે સ્થાપન, મુરતી સકલ જાહાંનને ॥ પણ નીજ કર્તા આયે વીના ભવ, કયૌં કરી લખે ધ્યાંનમે ॥૧૫॥ ધ્યાંન વીના ઓરૂ દ્રષ્ટ પરે બીન, તીનહુ થાપકો થપહી ॥ બીનુ થાપન વીસરંન જેહી પદ, જીનકે જાપકો જપહી ॥૧૬॥ તેહી માટે નીજ કર્તા આદ્યકુ, ભજત નહિ ભવ માંહી ॥ જેહી તેહી પંથ ફસે જીત તીતમે, ભયે કરત સરનાંહી ॥૧૭॥ કરત સકલ બુદ્ધકે સંકલ્પકે, જીનમે કર્તા ન કોઇ ॥ તદપી તાય સબ સ્ષ્ટિ કરંનકે, નીજ કારંન નહી સોઈ ॥૧૮॥ નીજ કારંન બીન કૃતવંન કે પદ, ભુલે સકલ ભરૂસે ॥ કૃતા એક અનેક પક્ષહી ભીંન ભીંન ભવ ભુસે ॥૧૯॥ ભુસન સકલ આચારજ કે જીનુ,

કીનુ નહિ એકતાઈ ॥ અલપ ગન્યે જેહી અંશ અનંત હોઇ, જીનમે રહે ભુલાઈ ॥૨૦॥ એહી પરકાર સકલ કુલ વીલમે, તથા વેત કેશાંનુ ॥ નીજપતી પરમ સકતા કે સદ, રહે સકલ અશાનુ ॥૨૧॥ તેહી કરતા રંનકે અભીપ્રાયંન ॥ ન્યાય દેખાવન સાઉ, કરતા કૃત અકૃત નવેરંન, કારન મુજ અવતારું ॥૨૨॥ વેદ વદીત [illegible]રજ અનુભવા, અગણીત ભેપ ભયેઉ ॥ અકૃત ઓરૂ [illegible] કે કરતા, કથી કથી સકલ ગયેઉ ॥૨૩॥ એહી વિધિ આચા[illegible] અનુભવકી, ઓરલી ગત અવીલાંની ॥ તો ખુદકી કુન ખબેર [illegible]ક્રમે, કરહી કસરકો શાંની ॥૨૪॥ યાતે સકલ જાહાંન અજ [illegible] ત્યોં, વેદ સ[illegible]ીત વીસતયેવું ॥ નીજ પદસે ઇનિકે અનુક્રમીત, [illegible] કૃત અનુભયેવુ ॥૨૫॥ તદ પીતાય મુજ વચન વીલોકીત, [illegible] તોલ તતવેતુ ॥ આદ્ય અંત મધ્ય બોજ કરીત વીન, ઉચરે [illegible] [illegible]હેતુ ॥૨૬॥ જીનુ સંકલપ કે ભયે સકલ તુમ, આપુની આ[illegible] ॥ તેહી પીતુકી પેહેચાણ્ય ન કીનકે જીનકે હોવુ સકલ [illegible] [illegible]ત્તા પુની પાલન પોશાણ્ કરનનકે તેહી, જીનુ [illegible] [illegible] કતા નીજ વીસર પરીનકે, ઉન [illegible]ત સબ વીલમેવા ॥૨૮॥ [illegible] [illegible] ઇત કે ન્યાય લહીન જીત, પુની દેખવુ મમ ગતીયાં ॥ પ્રકૃતી [illegible] ઓરૂ પુરૂષ સહીત [illegible]ત, કીને કીયે ઉતપતીયાં ॥૨૯॥ તાતે [illegible] [illegible]રહી મમ, કારંન કતા લખેવું ॥ અનંત સકલ ન્યાય[illegible] [illegible]મ, જેહી પદ અચલ અખેવુ ॥૩૦॥ જબલ્યે હોવુ મમ [illegible] [illegible]તી પ્રેમ અનુરાગી ॥ સંસ્કૃત ઓરૂ શ્રુતિ સમતી, કરતા [illegible] [illegible]ગી ॥૩૧॥ સંસ્કૃત ઓરૂ શ્રુતી સમૃતી, હંમસે અધીક ન [illegible] [illegible]હી તરક બોલનકી બાબજ, મત ભુલો નીજ ભાંનુ ॥૩૨॥ [illegible] [illegible]ાનુ

સોહી ન્યાય સહીતકે. આપનુ આપ અનુભવહી ॥ તૈસે કૃતા ન્યાય-કે નરણીત, મીલે સજાતહી તબહી ॥૩૩॥ બીન હુસજાન સીધાંત સકલ જેહી, સો ન પીતુ આપનેહી ॥ બીનુ પીતુકે પરભાવીક જેહી મદ, કુન કજ કીયે સનેહી ॥૩૪॥ આદ્ય અંત મધ્ય જન્મ મરણકી, તેહી ન સહાય કરંનકે ॥ જે તીનકે ઉપાસન કે જન, કહો કયોં કરી તરંનકે ॥૩૫॥ બીનુ તરનન કે લક્ષ રખનમે, કુન નફા નર સોઈ ॥ [illegible]સે નીજ કૃતા કરૂણામયે, આવ લખાવવું મોઈ ॥૩૬॥ પણ [illegible]નકી જેહી ગમ ગતીયાં, દેવ સહીત દુર્લભહી ॥ તો તુમરી મત મોહે મીલનકુ, મુસકલ નહી સુરલભહી ॥૩૭॥ પણ જેત કદપી આદ મીલે મુજ, કરી સમરપંન મનહી ॥ તો પરસાદુ પરમ પુરૂપકુ, જો હોય સંત સજનહી ॥૩૮॥ સંત સજનમે રંચુ ન અંતર, ઉનુ હંમસેં રહ્ય હોઇ ॥ ઉભયેકુ અગીગત કરતાકી, ગની જણાવહુ સોઈ ॥૩૯॥ ઔર આપને જેહી અંશ લેહુનકુ, એહી તનમેં તન જેહી ॥ તીનકી પણ નરણે પ્રણીતમે, રંચુ નહીં સંદેહી ॥૪૦॥ તો તુમહી ફેરી ઔર પક્ષમે, મુદે કવન મુરઝાઇ ॥ જીનમે ભોજન નીજ ખાવંનકી, તીનમે ક્યોં વીસમાઈ ॥૪૧॥ અહો જીવ તુમ યુગન યુગનકે, ભુલે પંથ ભરમમે ॥ બલકૃત વનકે કામ કપટમે, ક્યોં ફસ રહે સરમમે ॥૪૨॥ સરમે સરમ ડુબહી સબ જંન, ભેકકી લાહાર કતારે ॥ સરજન હાર વીનાકી બાબજ, તો તીનમે કુન ઉગારે ॥૪૩॥ જબલે આસન નહી તરનેકી, અંત આબ પસ્તાઇ ॥ જીવ બુનકા દેવન બદલા, પરો ચોરાસી જાઈ ॥૪૪॥ ચોરાસીનકે જનમ મરંનમે, યુગન યુગન વહી જાઇ ॥ યેસી કષ્ટી સહો પણુ હંમસે. મીલો નહી ક્યોં આઈ ॥૪૫॥ જેહી મનુષ્યા દુરલભ દેવનકુ, તેહી મનસા તુમ પાઇ ॥

બીન સતગુરૂ ફેરીકે ભવ ભુગતે, ધીક આત્મ હત્યાઇ ॥૪૬॥ એહી વચન સીખ પરમ અર્થકો, સુનો સકલ નરનારી ॥ પંથ પક્ષ બીનુ લક્ષ ન્યાયકે, વદી તવ પર ઉપગારી ॥૪૭॥ પણ જીનુ ગતી પરમ ઉનકષ્ટી, ઉંરધ અરસકી અલીયાં ॥ સાર અસાર નવેર કરનકી, જે હોય જ્ઞાન અમલીયાં ॥૪૮॥ પુની આપને પતકી આરતકુ, ખોજત અતી પ્રહેવંતુ ॥ તીનકુ પરખ પરે એહી પદકી, ન લહે જીવ અચંતુ ॥૪૯॥ ઇલા અચેતકુ ફેરી તેહી ચેતાવત, ભવકે ભરમ મીટાઇ ॥ નીજ મુખકી માંનત નહી પુદ્દલ, પર મુખસે પતી આઈ ॥૫૦॥ પર-મુખસે પ્રતી હોય તોય ભલ, નીજ પતકે જસ ગાઇ ॥ અન્યોઅન્ય અનંત મુખનસે, જનવહી કીરત ફેલાઈ ॥૫૧॥ સુને કીરત જેહી નીજ સરજનકી, અંતર ભાવ સહેતી ॥ પુની સત સંગ કરત સતંનકે, પાવહી પદ પરમેતી ॥૫૨॥ પરમેતી સોઈ નીજકર્તા પદ, છેવટ સદન સબેહી ॥ પુરૂષ આદ્ય ઓર પ્રકૃતિ સહીત ગુન, સરજનહાર સબેહી ॥૫૩॥ બીન સરજે કછુ બને ન કંચીત, કરે વીના કયૌં હોઈ ॥ લેહી કરનન કર્તાનકી ગત, સકલ સુનાવહુ મોઈ ॥૫૪॥

અથ નવમુ કર્તા સંકલ્પ અનુક્રમ દેખાવંનકો અંગ ॥૯॥

કારંન ક્રીયા ઓર ત્યૌં કારજ, કાજ અનુરતો સોઈ ॥ એક એકકે અનુકરમ કરતમે, પ્રગટ દેખો સબ કોઈ ॥૧॥ નીજકારંન સોઈ કર્તા આદ્ય સદ, ક્રીયા જીનુ સંકલ્પહી ॥ કારજ ભયે સકલ સબ ઉતપત, કારજ પદારથ અલ્પહી ॥૨॥ પુની કારંન જેહી સંકલ્પકી પર, ક્રીયા ઇછિ ઉતપનહી ॥ કારજ હીરણ્ય બ્રહ્મ ચૈતંન વીત, કાજ સકલ જડ તંનહીં ॥૩॥ એહી પ્રકાર કરત કર્તા વીન, બનને ન્યાય સહીતમે ॥ કારન સો કારજમે દરસીત, દેખો પ્રભા વહીનમે ॥૪॥

प्रभावहीन सोई अखील सकल भव, करी काज सा... ॥ ब्रह्मा-दीक भव अणुना आद्य कज, करे वीना नव हो... कर्ता करतक कारन, नीश्च सदनीज पदही ॥ ताभीनु प ... करतके, पद सीधात सबके रहही ॥६॥

अथ दसमुं अकर्तके पद परिहार देखावंनके: अंग ॥१०॥

जन परे रद अकर्तके पद, ब्रह्मसांनके जब... ॥ ना भव इष्ट उपासंन के जंन, वर्तात होय मन तबली ॥१॥ ... ॥ मात पीता सुत, सीसकु गुरु संतनकी ॥ पतीव्रता नीज ... सेवंनकी, प्रीत सहीत तंन मंनकी ॥२॥ राजनकी दीवान रयत..., राखंन जेही अधीकारु ॥ करे अरतुन अमलसे उपली अंतर नही पतीयारु ॥३॥ ... गुरु शीष्य मात पीता, सुत ओर प्रावंन सनेहु ॥ तेही ... अहब्भद उपलकी राखत, अंतर नहि संदेहु ॥४॥ हेत रहे कयं संम दरसंनसे, इष्टि अधीक बीनुं जांने ॥ आप पर सरखु होय अंतर, ब्रह्म ज्ञान अवीलाने ॥५॥ एही प्रकार सकल भव भरमे, वी... ने सबही ॥ भवमे भर्म भमे भवशागर, नीज पद पायंन कबही ॥६॥ सहेस्त्र बेर धीक धीक तेहुनकु, कृता विमुख नरनानी ॥ बोहोत जंतनकी एव मनुष्य तंन, गये सकल सब हारी ॥७॥ अहो पापी फट फट जीवन तुज, दीयरे कृता वीस-रई ॥ ...नके दीये सकल तंन मंन धनही, भुगतमांन सब करही ॥८॥ सो भुगती जब भये कृतगनी, लंपट लुण हरामी ॥ तीनकी गुनेगानी गति रोउमे, काहि सकल बरामी ॥९॥ सरजंनहारकी सकल समृध, करी खरामी खाइने ॥ तीनकी कछु न करी बंदगी, दुष्ट लोभन्यां देव्यने ॥१०॥ अरे ओ अधर्म अचेत अंध अज्ञानी,

કૃતા ઠગીત કીત જાઈ ॥ રોમ રોમ રગ રગકી જીનકુ, નથી અજાણી તાઈ ॥૧૨॥ સો કયોં વીન ભુગતાવંન રેહેવત, કરંણી કંચીત ભરની ॥ યેસે ન્યાય વીના એહી નાટક, સબ કોઇ હોઈ અસરની ॥૧૨॥ અસરંન સો બીનુ ઇષ્ટ ઉંપાસંન, દાસ નહી કોઉ કીનકે ॥ જ્ઞાન ભકતી વૈરાગ વીના સબ, હોઈ જાય વરત વહીનકે ॥૧૩॥ વરત સકલકે યમ નીયમ સાધંન, પુની ભજન જપ જેહી ॥ ઓર તપ તીરથ વીધા વીલોકન, નીત્ય નેમ જીનુ જેહી ॥૧૪॥ તેહી સકલ સબ લોપ હવીત રીત, જીત તીત વીકલ વીચરહી ॥ આડય અટક બીનુ કેદ ટબ્જ બીનુ, ત્યોં જગ હોય વીતરહી ॥૧૫॥ ઇતરૈસો અપને મત વરતત, અધર્મ ધર્મ ન જાંને ॥ વહીત વચન આચારજ કે હોઇ, ભરમે સકલ અજ્ઞાને ॥૧૬॥ એહી વીધી વિશ્વ સકલ અચરાચર, જડ પશુ પત ગતી હોઈ ॥ ઇષ્ટ દેવ અનુક્રમ વીના કુલ, ભવીત ઘોર અગસોઈ ॥૧૭॥ જદાપ ઘોર અગહોહુ સકળમે, આપનુ આપ વીતરહી ॥ પુની ટરતારં નહી ગમં ગતકી. જાવહી જાંણ્ય વીસરહી ॥૧૮॥ જબ જાવહી નીજ જાંણ્ય વીસરહી, સહીત પતી આપનેકી ॥ તો કુણુ રહી મતલબ સરજનહારે, સરમે શ્રૃષ્ટ રચેકી ॥૧૯॥

અથ અગીઆરમું સકત મતલબ દેખાવંનકો અંગ ॥૧૧॥

મતલબ ખુદકુ ખલક રચેકી, કહત કહત સુનો સબ કોઈ ॥ મેરે અંશ લહું સોહી મુજકુ, ઓર આપનું આપ સોઈ ॥૧॥ તબ તેહું સકુતકી ખુદકુ, પોંહોંચે અંસ સમેતુ ॥ મે જાંનુ સોં અંશ લહે મુજ, જગસે બડે સહેતુ ॥૨॥ સુની પાલંન પોષણ કરનેકી, જીનુ અસુ સમેહી ॥ અહો ધન્ય આપને પતી સીરપર, પોખે પરમ

સનેહી ॥૩॥ એહી પ્રકાર અન્યોઅન્ય ઉભયે ઉપજે હેતજ બીત્યે ॥ મહેરબાન મહેરંનકી દ્રષ્ટે, હેરે હમેસ તબીત્યે ॥૪॥ તેહી મહેરંનકી દ્રષ્ટ અરસત્યે, અમી ચુવત ધંન જેહી ॥ તેહી ધંનકી અમાસે અચર-ચર હરા હોય શ્રષ્ટી સમેહી ॥૫॥ હરીયા સો ચૈતંન સંજુકતા, સહીત પદારથ સોહી ॥ સ્થાવર જંગમ વીશ્વ ચરાચર, કરત કેલ સબ કોઈ ॥૬॥ તેહી કેલ અંશનકી દેખીત, નીજ કુતાર હુલાસે ॥ કુદરત ખેલ ખલક રચનેકુ, એહી પતીકે આસે ॥૭॥ કહી સકલ મતલબ કરતાકી, અંતર અખીલ રચેકી ॥ આદ્ય અંત મધ્ય ખાવંનકી ખચ, નીસે વદીત સચેકી ॥૮॥ અબ કોઈ મત જાંનો મમ ઉચરંન, મે તો અલખકે અંશુ ॥ અપરંમ પાર પરમ પતકી ગત, ક્યોં કરી લહુ આકંસુ ॥૯॥ પણ યાતો આપે કૃપા કુલ, મોહી મુખન ફુરમાયે ॥ અકલ કળા અવીગત રચનારંન પોતે પ્રગટ જનાયે ॥૧૦॥ મેરે સીર પર બોધ ધરંનકુ, અનુભવ કોઇ ઉધ્ધિનીયે ॥ તીનકો માંન નહી મેરે મંન, એ તો આપ ઉચરીયે ॥૧૧॥ પુની કૃતા ઉચરંનકા અંતર, કુનકજ ધરે ઉછાહુ ॥ અંઙ્ગા નહી જાંનત કોઇ મુજકુ, રચના આદ્ય અદ્યાહુ ॥૧૨॥ વેદ પુરાન શાસ્ત્રકે વ્યાતા, આચારજ વ્યાકરણી ॥ નીજ પદ રહીત પદારથ કે, જોતા ગયે સકલ સબ બરણી ॥૧૩॥ સો બરનનકે ભયે અખીલ કુલ, અંશ સકલ અભ્યાસી ॥ તઅત્યે રહે અજાંણ આદ્ય અજ, ભવકે ભયે વિલાસી ॥૧૪॥ કરત વિલાસીક હુયે વીસરંજન, સરજન-હારકુ સબહી ॥ કહે કુબેર અલખ એહી કારંન, મો મુખ ઉચરે તબહી ॥૧૫॥

અથ બારમું કૃતાલક્ષ દેખાવંનકો અંગ ॥૧૨॥

સોહી અલખજીનું કરન ઉપાસન, જેહી સમરંન જપ ધ્યાનું ॥

નરખ પરખ બીનુ અગંમ અગોચર, કર્યોં કરી હોય અવીલાંનુ ॥૧॥ જેહી પ્રકારકે નીજ આપન, અનીત્ય પદારથ રહીતા ॥ સ સ્વરૂપ સુખ્ય સ્વાખ્ય સબનતે, હીરણુ જ્ઞાન ગંમ સહીતા ॥૨॥ તેહી પ્રકારનકે નીજ કરતા, અલગ અનુક્રમ જેહી ॥ બાજીગર વત સુખ્ય સંકલ્પસે, કરંનહાર સબ તેહી ॥૩॥ તેહી કરનનકી ક્રિયા અલોકીત, લોકીક બરની ન જાઇ ॥ આપને સાક્ષી સુપંતર રચીત જયોં, કોહો કીસ ઠાંમ રહાઇ ॥૪॥ પુની જીનકી નહી જનીત કોહુનકુ, માલમ ભેદ રચનકી ॥ હયે હસ્તી નૃપ મનુષ્ય બ્યાગ્ર ખગ, ભીંન ભીંન તંન તંનકી ॥૫॥ ઓર વચીત્ર ભાત્ય ભવ ભરકી, ઉપજા પીછે દરસહી ॥ પણ નીપજકી પ્રથમ આદ્યકલ, તેહી કીન કૌંન કરસહી ॥૬॥ કવંન જાગ્યા રહી રચે સકલ કુલ, અકળીત અકળ છુપાઇ ॥ સકલ બનાઇ બનાયંનકે પુની, મંનકુ દીયે દેખાઈ ॥૭॥ પણ નીજકી નીપજકી મંનકુ, જાંણુ કંચીત ભરકી ॥ અંત-સકરણ ક્રતકુ સરાયત, ગંમ નહી નીપજ ધરકી ॥૮॥ આપને અલ્પ ગન્યે સાક્ષીનકી, એહી પીધા અકળ કળાઇ ॥ તો ખુદ ખલક સાક્ષીયંનકે પત, જીનુ કરત કુન પાઇ ॥૯॥ ઓરૂ આપને તંનકે સાક્ષી નીજ, રૂપ રંગ ગુણુ રહીતુ ॥ અંતસક્રણુ ઇંદ્રી દસ પુનીતન, અળગ સદા તેહી સહીતુ ॥૧૦॥ તીનકી બુઝ બુઝાવત કોહું જંન, હંમકુ આપ લખાવો ॥ સ્વાંગો ઉપાંગ સકલ નીખ સીખહી, કોહો કયોં કરી દરસાવો ॥૧૧॥ દરસ પરસ કરનનકે જેહી તત, આગે અનીત્ય દેખાઈ ॥ નીત્ય નીરંતર આપનુ આપતે, જીનતે અતીત રહાઈ ॥૧૨॥ જેહી હજરત નીજ હાલ હજુરા, આપોઆપ આપ-નહી ॥ જીનકી ગંમ નહી અલંગ એહી મમ, તો કર્તા કુન જંનહી ॥૧૩॥ પુની આપને તો પ્રગટ હાલ હંમ, દ્રષ્ટાપણે દેખાઈ ॥ ઓરૂ

કર્તા તો ફરક આપનસે, તીનકા ગત કુન પાઈ ॥૧૪॥ પણ જેહી તેહી પરકાર સક્તા, આપનુ આપ અનુસારે ॥ ઓર નહિ અનુભવ સરભરકો, જીનહી સજાત સકારે ॥૧૫॥ જબત્યે પ્રથમ આપકુ ખોજીત, ગુરૂ પરમ પેજાઈ ॥ તેહી કેહે તેહી પ્રકાર સક્તા, ન્યાય સહીત લક્ષ પાઈ ॥૧૬॥ આપનતો નીજ અલ્પ ગન્યે ગત્યે, કર્તા સર્વ ગ્રેઈ ॥ સકલ જાહાંન જંન જીવ અંસકી રજતજ જાંણ્ય સએઈ ॥૧૭॥ પુની જેહુનકે સુદ્ધ સંકલ્પસે, પલમે ખલક બનાવે ॥ આપન તો આપને નીજ તંનકી, જીનકી ગત નહી પાવે ॥૧૮॥ તેહુત્યે ફરક આપન કર્તા બીચ, અગણીત કે ફેરફારી ॥ જ્યોં ઘટકે નભ ઓરૂ અપરંમ શુન્ય ॥ યા વીધી કૃતા અપારી ॥૧૯॥ તેહી માટે આપન્યે આપનકુ જેહી સમજસે પાવો, તેહી વીધીકે અનુભવ ક્રતાસુ, ન્યાય સહીત લખલાવો ॥૨૦॥ પુની આપને આપનકો ધ્યાનુ, ધરત દરસ હોય જેસે ॥ યેસે ક્રતા ધ્યાંન અવીલાંનુ. કરત દરસ પણ તેસે ॥૨૧॥ ઓરૂ આપને તો પ્રગટ પાશકે, ક્રતા પ્રોક્ષ પરમહી ॥ પણ ચીનઇમે ચકીત પણાનો, ઉભયે એક મરમહી ॥૨૨॥ જદપી સકતા પ્રોક્ષ ન હોય તો, આગલે કયોં આરાધે ॥ સુનકાદીક શીવ શેષ સહીત ધ્રુવ પ્રોક્ષ વીના કુન સાધે ॥૨૩॥ ઓરૂ સુખદેવ રક્ષવ સુત જોગી, દત અજગર ઘર ત્યાગી પ્રગટ પાસ પરમેસ હોય તો, તો કયોં ભયે વૈરાગી ॥૨૪॥ પુનીતીનકુ અજ્ઞાન કહો તો તીનસે તુમ નહી મોટે, ભૂલે સકલ બ્રહ્મ અસ્મીમે, પણુ ન ભયે તીનુ જોટે, ॥૨૫॥ જીનકા કીરત વદીત જુગ જાહેર, અતી અદભુત ઇશ્વરીયે ॥ તુમ તો અલ્પ ગન્યે ઉચરંન કે , નહાન નાય સરભરીયે ॥૨૬॥ કયોં કરી સરભર હોય તેહુનકી, બીનુ સાધંન જપ ધ્યાંને ॥ તુમ તો ભુલે બ્રહ્મ ભરોસે.

તો જય જીવ સમાંને ॥૨૭॥ જ્યૌં અલ્પ ગન્યે જીવ ચરાચર, બીનુ તપસે ભવ ભરમે ॥ ત્યૌં તુમહી બ્રહ્મ જ્ઞાન વહીતમે, રહે જીવ બીનુ કરમે ॥૨૮॥ ઉતમક્રમ સકલ જીતને ભર, અહંમ બ્રહ્મસે ત્યાગે ॥ મધ્યમ ક્રમ કરત નહી ડરહો, જબત્યે રહે અભાગે ॥૨૯॥ તબત્યે જેતને જ્ઞાની સકલ ભર, અસ્મી બ્રહ્મ કહાવો ॥ નીજ પતી પરમ સકૃતા સરજંન, સુપનંતર નહી પાવો ॥૩૦॥ સાંનીકી ગલ આપને આપ ક્યૌં, નીજ આત્મ કે દરસી ॥ પણુ ન લહે કર્તા પરંમકુ, તો ક્યૌં કરી ઉધરસી ॥૩૧॥ જો કહે સો આપનકુ દરસે, મોક્ષ પરમ પદ પાઇ ॥ જબતો આપોઆપ તરે સબ, ક્યોં સરંન કુન જાઇ ॥૩૨॥ પુની સદગુરૂ કે કાંમ પરો કયા, આપોઆપ હરીમે ॥ દેવંનકુ દીપક કયા કરહી, તીમીરન સુર પરીનકે ॥૩૩॥ જો કહે સો અજ્ઞાન મીટાવંન, ગુરૂ કીંન હંમ સોઇ ॥ એક બ્રહ્મમે કુન ગુરહે ॥ અગ્યા કેહુનકુ હોઇ ॥૩૪॥ જો આગે અજ્ઞાન હુતા તો, જબ પીછે ત્યે હોઇ ॥ યેસે અલ્પસે આતંમસે, કાજ ન હોવત કોઇ ॥૩૫॥ તબ જેતને કુલ જ્ઞાની જેહુનને, મોક્ષ આત્મસે માંને ॥ આપ આપ હવીત પરમેશ્વર નીજ કરતારંન જાંને ॥૩૬॥ જબ લગી આપન પરંમ પતીકુ, ન્યાય સહીત નહી ખોલે ॥ આત્મલક્ષ લહે પણુ તીનસે, મીટે ન ભવજલ મોજે ॥૩૭॥ ભવજલ મોજે જનંમ મરણુ દુખ, પતી વીના કુન પતાવે ॥ આંન્ય દેવનસે એહી દરદકી, કોઉ ન પીર મીટાવે ॥૩૮॥ જીનકી પીર ન મીટે દેવંનસે, જીવ ચીનિ કોલરહી ॥ તીનત્યે સુર સરસ ગતીકે પણુ, પતી બીનુ કાજ ન સરહી ॥૩૯॥ તબતે સુઝ કરહી નીજ પતકી, સુર સબનત્યે વંટી ॥ ન્યાય સહીત છેવટ કે સદની, જેહી એકલ નેહે કંટા ॥૪૦॥ કંટક સો દુતીયે અમલીનકે, દાવે કરંન વીરાધુ ॥ તેહી સકલકે શિર પર સરજંન,

જેહી અદ્વૈત અરોધુ ॥૪૧॥ ઓર વંટીકકે દેવ સકલ શબ, અવધ્ય કાલ જેહી જાઈ ॥ ત્રીગુણ સકતી ઓર પુરૂષ સહીત ઈન, આદ્ય લહી પરલાઈ ॥૪૨॥ અવધ કાલ પરલાયકે જેહી પદ, સો નહિ કતા કહાઈ ॥ નીજ પતી અમર રહ્યા વીના ફેરી, રચના કુન રચાઈ ॥૪૩॥ કોઉ સીદ્ધાંતે સદા કાલ ભવ, જીનકે નાસ ન હોઇ ॥ તો કતા પુની કયા કરહી, અંત વીના કીનું કોઇ ॥૪૪॥ એહી પ્રકાર કહો તો સુન હો, જીનકે ન્યાય લખાવું ॥ આદ્ય અંત મધ્યકી ગમગતીયાં, સબવીધી સમઝ પખાવુ ॥૪૫॥ આદ્ય કહો સબયંનકા ઉતપંત, મધ્યમે સકલ પસારા ॥ અંત કહો ઉતપતકી અવધી, બીન એક સ્રજનહારા ॥૪૬॥ સો તો તુમહી સકળ કહત હો, આદ્ય અંત મધ્ય સોઇ ॥ જો જકત ઉતપત નાસન હોય તો, આદ્ય અંત કીનુ કોઇ ॥૪૭॥ ઓર દેખત તુમ હાલ નયનસે, સ્થુલ સુક્ષ્મકે તંનહી, જેહી જીનકી અવધી પરમાં નહી, વીનસી જાય સબ જનહી ॥૪૮॥ સ્થાવરકી સ્થાવર સમ સરજીત, જંગમકી જંગમ જેહી ॥ તીનકી આદ્ય સકલ અચરાચર, કોહુન અમર સદેહી ॥૪૯॥ મરત લોકમે કીટ મરે તો, હય હસ્તી મરજાઈ ॥ દેવલોક ઉરધણ અલપીતસે, ચંદ્ર સૂર્ય પણ જાઈ ॥૫૦॥ એહી દોઉનકી આદ્ય સહીત ગુન શકતી પુરૂષ પરલાઇ, જબતો આદ્ય અંત ઉત ઇતમે ॥ પીછે કુન રહાઈ ॥૫૧॥ જદપી રહત નહી કોઉ ઉત ઇતિમે, હવીત સકલ સબનાસા ॥ રહે એક કર્તાર સનાતંન, પુનહી પુન્ય અવીકાસ ॥૫૨॥ દ્વૈત વીલાસ રહે જેતને દીન, કલપો કલપ જગનહી ॥ તેતને ભર અવીનાશ સકતા, રહે અકેલ ગગનહી ॥૫૩॥ ભાર પીછે ફેરી કરહી સકૃતા, ઉર રચના કે ભાવુ ॥ પુરૂષ આદ્ય ઓર શકતી સહીન ગુન, ઉપજાવત

સબ કાઉ ॥૫૪॥ એ વીધીસે ઉતપત પરલાયત, પુની પુની ફેર સમરતા આદ્ય અંત મધ્ય અચલ અનાદીક, રહેસો બને સકતા ॥૫૫॥ અબ દેખો નીજ નયન ન્યાયસે, કોહો કુન અચલ રહાઈ ॥ બ્રહ્મા વિશ્નુ મહેશ્વર શકતી લ્યૌં, પુરૂષ સહીત પરલાઇ ॥૫૬॥ જબતો રહે અકેલ સકૃતા, સહેજ સુન્યમે સોઈ ॥ કીટ પતંગ આદ્ય અજ ભવલ્યૌં, જીનું અંસ સબ કોઇ ॥૫૭॥

અથ તેરમુ ત્રધા પ્રકારકે અંશ લક્ષકો અંગ ॥૧૩॥

ત્રધા પ્રકાર અંસ ઉતપંનકી, જીનકી ગતીત જનાવુ, જીવ સાંમાન્ય ॥ વીસેસ પરમ વિસેશ પુની, લધુ દીરઘ દરસાવુ ॥ ૧ ॥ જેહી સાંમાન્ય અંસ અચરાચર, અલ્પસે અગસેતી ॥ વીશેશ ઇતિ અવતાર આદ્યલ્યૌં, ધર્મ અનીત્ય હનેતી ॥ ૨ ॥ પરમ વીશેશ પરંમ પતી કેનીજ, હુંકમી હાલ હજુરા ॥ કલપ કલપ જુગમાંહી પઠાવંન, દેખંન વીસ્વ સ્ફુરા ॥૩॥ ભોમંડલ ભવ ભોવંન આયકે, દ્રષ્ટ પસાર પરમકી ॥ જેહી જીનુ ઈષ્ટ ઉપાસંનકી નીજ, નરણીત સકલ ધરમકી ॥૪॥ ઓરૂ તેહી ધરમ સીદ્ધાંત સકળકે, ન્યાય સહીત લખ દેખી ॥ બીન કરતાર થાય નહી થયહી, જીનકુ રખે ઉવેખી ॥૫॥ થયે એક કરતાર સનાતંન, આદ્ય અંત મધ્ય સોઇ ॥ ઉતપત પરલે પુની જેહુનકે, અવધ કાલ નહી કોઇ ॥૬॥ અવધ્ય કાલ બીનુ રહે અખંડીત, સામૃથ સોઇ કહાવે ॥ કલપ કલપ પર જંત પાય પુની, નવીન નવીન ઉપજાવે ॥૭॥ યતિ કોહુ નહી નીજ કરતા, એક પતી બીનુ દુજે ॥ ઉતપત પરલે તેહી જેહુનસે, અગમ નીગમ સબ ઝુઝે ॥૮॥ એહી વીધી ન્યાય સહીત નરણીતકે, સો નીજ અંસ પરમહી ॥ કલપ કલપ અવની પર આવત, કહંન કર્તા મર્મહી ॥૯॥ સોહી

મરમ ટંહ કારંનકા જગ, રહહી કલપ પરજંતુ ॥ જદપી જાય વીસરંન કૃતા નીજ, તદપી આય ધરે તંતુ ॥૧૦॥ પણ ફુરમાયલ પરંમ પુરૂષકે, હુકમે કરીહી પીયાંના ॥ એહી પ્રકારંન કલપ કલપમે, પરમ અંસ આઇજાના ॥૧૧॥ ઓર સકળ સબ જુગન જુગન, વીસેસ અંસ વીચરહી ॥ તેહી સબ નીજ કરતારંનકી ગત્ય, સકે નહી ભવ કરહી ॥૧૨॥ કૈયાં ન શકે કરી તવ કતા ગત, કહત સુનો મે ઉનકી ॥ નીજ કરતાર પ્રકાશ બ્રહ્મ જે, તાંહાંલગ જાંણ્ય જે હુનકી ॥૧૩॥ સુનકાદીક સુખદેવ કપીલ દત, ઓરૂ અવતાર સમેતુ ॥ અદ્વૈત બ્રહ્મ સીદ્ધાંત સકલકે, નીગમ સહીત કીયે નેતી ॥૧૪॥ નેતી નેતી સોઈ નહીન લહત હંમ, અથાહ કે ઉચરંનકી ॥ તો કરતાર પરંમ નીજ કે જેહી, ક્યોં કરી લહે સદનકી ॥૧૫॥ પુનહી એક અદ્વૈત કેહેણમે ઇશ્વર કયાંહાં રહીયે ॥ જબતો જીવ અચેત શકલ સબ, તીનકી સરભર ભઇયે ॥૧૬॥ જો હોય જીવ સકલ સરભ રહી, તો કુણ, ઇસ અદકાઇ ॥ તીનકે જાપનકી જુગતૈઇક, દોમોઇ અરથ બતાઈ ॥૧૭॥ જુની સાંમાન્ય વીસેસ વીનાતો, આ ભવ સરવ સરીખે ॥ નરક સરગ કે ડંડ કેહુનકુ, કુન રાય કુન ભીખે ॥૧૮॥ જદપી કહો જો પાપ પુનસે, ઉંચ નીચ સબ હોઈ, તબતો દ્વૈત આવે તંન તંનપે, ભીંન ભીંન સબ કોઇ ॥૧૯॥ ઓહોરૂ કહોજે, પાપ પુન કાંહાં સુખમ દુઃખમ કીનુ કોઇ ॥ સો તો ખ્યાત પ્રગટ નયનસે, જુગતલ હે સબ કોઇ ॥૨૦॥ લક્ષ ચોરાસી જીવ જંતહી, અણુની આદ તંન ધારી ॥ રોમ રોમ રગ રગ દુખીત સકળ સબ, કોઇક વીરલા સુખકારી ॥૨૧॥ એક સુખીત એક દુખીત દરદકે, ઘટે નહિ અદ્વૈતમે ॥ એક અંગકી પીર સકલ તંન, દેખી પરત જીત તીતમે ॥૨૨॥ તેહી પ્રકારન એક બ્રહ્મમે, અંગ સકલ

જો હોઈ ॥ એક દુખીત તે દુખીત સકલકો, સુખતે સુખીત સકોઇ ॥૨૩॥ પણ તે તો ઇત અખીલ ખલકમે, દ્રષ્ટ પરત હે તાંઈ ॥ જીનકે સુખ દુઃખ જેહી ભુગતત, કીનકે કીનુ ન કાંઇ ॥૨૪॥ જબ તુમેરે બોલંન નરણીતમે, ન્યાય લગ્યો નહી એકી ॥ શ્રષ્ટી રચી જબતે અબ લગ ભ્યોં, કૃતા રપે ઉવેખી ॥૨૫॥ આચારજ જેહી ભયે અવન પર, કોઉ કીનુ બોજન કરીયે ॥ દુરઘટ શબ્દ શાહાધ ડાહાપણુકે, મીતકી ચકીત ઉચરીયે ॥૨૬॥ ઓર વ્યાકરણ વહીવટ વેદંનકે, કહત કોકી આગ્રા ॥ દેસ દેસકી વાંણી સમજકુ, કરત સકલ અભ્યાસા ॥૨૭॥ વ્યાકરણ સોઇ કરણ સબંનકી, આપન્મે સ્વાસ પ્રણવકી ॥ સુર સુર ચતુરૈ ઉચરંનકી, ઇત ભાસકે આરણવકી ॥૨૮॥ ભવ સોઇ ભવીત આદ્ય પ્રકૃતી ગુન, સહીત સકલ રજ તજહી ॥ એહી દેવંનકી વાંણ્ય વ્રણીતમે, અદ્દૈ કુણ સમજહી ॥૨૯॥ જબત્યે દેવ મનુષ્યકી ગતીયાં, અધીક નહી કોઉ કુનકી ॥ તત્વ વીચારતાં સરભરહી, બોલીન મે ભીંન ભીનકી ॥૩૦॥ નાંમ રૂપ ગુણ સહીત પદારથ, ત્યાં લગ ગત્ય દોહુનકી ॥ પણ નીજ કૃતા રહે અકળ અજ, જ્યાં લગ જાણ જેહુનકી ॥૩૧॥ એહી પ્રકાર અજાંણ અખીલ કુલ, નીજ કરતાર ગતીકે ॥ સો કયોં લહહી ન્યાય નરણીત મમ, અગીગત્ય અતીકે ॥૩૨॥ પ્રથંમ વેદ ઉચરંન ચતુરાનંદ, જીનને નીગંમ પોકારે ॥ તીનકી આદ્ય સકલ ઇત ભવકે, આચારજહી બચારે ॥૩૩॥ ભુલે બ્રહ્મા ભવ રચનારંન, નીજ કરતાર આપનકે ॥ તો આચારજ કુન ગણીતમે, અજ ઉપરંન થાયંનકે ॥૩૪॥ અજ ઉમરંન સોઇ નીગમ નીરાકરણ, ઓર વ્યાકર્ણ વરણેવું ॥ તીનકી ગમ ગત્ય આદ અંત મધ્ય ॥ તુમકુ સકલ કહેવું ॥૩૫॥ તીનસે ઓહો તુમ કૃતા આદકી, ગત્ય દોહુનસે દેખી ॥ વેદ પુરાંણ

શાસ્ત્રકે વ્યકતા, લીયે સકલ સબ પેખી ॥૩૬॥ પુરૂષ આદ્ય પ્રકૃતીગું સહીતંમ, યાંહાં લગ સબ સંસારી ॥ કૃતા આદ્યકુ બુઝ શકે કયૌં

સબ વીશેસ વીહાર ॥૩૭॥ પરંમપરા તીનકી એક એકસે, દે મનુસ અબ લગહી ॥ બીનુ વૈરાગ જ્ઞાનકી ગતીયાં, અંધ સકલ સબ જગહી ॥૩૮॥ અંધે અંધ અનાદ્ય આદ્યકે, એ ભવ ભરંમ ભુલાંને ॥ જ્યાલ્યે તે અબ લગ લ્યૌં કોઉને, નીજ કરતારંન જાને ॥૩૯॥ નીજ કતાર લહંનકી જેહી ગંમ, પરમ ગુરૂ બીના નાંહી ॥ વીત્યે કલપ જાય ભવ આવન, ઓહોર રહત ખુદ જાંહી ॥૪૦॥ જેહી ખુદકે નીજ અરસ પરસકે, પરમહંસ પરમેતી ॥ તેહી લહત હે ગતી અલખકી, ઓર સબનકી નેતી ॥૪૧॥ સોહી પરમ નીજ અંસ, અલખકે નવીન ચીન ક્યાં લાવે ॥ પંચ તત્વકે સરીર સબનકુ કવંન લક્ષ લખ પાવે ॥૪૨॥ પરમ અંસકે જેહી જીનકી, ગતી અથાહ થાહ બીન ॥ કૃતા લખંનકી તેહી ॥૪૩॥ સકલ સીદ્ધાંત ન્યાય ? નરણીત, જીનું અંત વીશોકી ॥ નીજ કરતારન સાર બીનું સબહી દેખંનહાર ઉવેખી ॥૪૪॥ મેહોબત રખે ન કીનુ કોહંનકી, બ્રહ્માદીક ભવ ભરકી ॥ જીનકી પોહોચન પરમનેતી પદ, કૃતાચીંન સરભરહે ॥૪૫॥ તેહી સબનકુ નીષ્ટ કરંન જેહી, કૃતા ન્યાવ નરણાવે ॥ જીનકી પેજ ન પરે પીછારી, પરમ અંશ તેહી કહાવે ॥૪૬॥ પુર્ન સબન પ્રાચીન પક્ષકા, ભીંન ભીંન કરતાઈ ॥ માહા ઉગ્ર અનુભવ ગતી ગંમસે, જીનું જંમ દેત દેખાઇ ॥૪૭॥ આપ આપને સાદ્ધાંત સબનકે ॥ ન્યાવ સહીત અરથાઇ ॥ જેહી જીનું મોક્ષ પદારથ ? પદ, તેહી તીનુ દેત પતાઇ ॥૪૮॥ એહી પ્રકાર લખાવંન જીનકુ આચારજ ઉર હદકી ॥ તેહી સબનકી પાર લહંન લખ, નીજ કરતા

હારદકી ॥૪૯॥ જેહી હારદ કરતાર પરમકે, તુલ્ય નહી કોઉ ઉનકી ॥ પોહોચ શકે નહી ગતી જેહુનકી, પરમ અંસ બીન કુનકી ॥૫૦॥ ઓર સકળ સબ જીવજંતકે, પંચીક્રણ લહંનકે ॥ જેહી પ્રકાર ક્રતાર રચે તંન, તેહી પ્રકાર કહંનકે ॥૫૧॥ જો ન લહે ગત કૃતા કૃતકી, તો ક્રતા ન સુઝે ॥ તેહી અંશ સબ અલ્પશે ગત્ય, આદ્ય અંત નવ સુઝે ॥૫૨॥ આદ્ય અંત મધ્યકે અનુભવકી, પરમ અંસ પેહેચાંને ॥ નીજ કરતાર હજુરી હુકમકે, સો કયૌ હોય અયાંને ॥૫૩॥ કહત સુગંમ અનુભવકી ગતીયાં, સુનો સકલ સબ જનહી ॥ કારંન સો કારજમેં દરસીત, કારજસે કારંનહી ॥૫૪॥ મધ્ય સકળ સબ વૃતત દેખી તવ, પ્રગટ નેયનકે આગુ ॥ વીવીધી ભાત્ય વીચરંન અનુરાગીત, પાગીત અલપ ઉમાગી ॥૫૫॥ અલ્પ ઉમાગ માંહી સબ વરતન, બ્રહ્મા કીટ પરજંતુ ॥ જેહી જીનકે આયુપ અવધી લગ. પુરૂપ શક્તી લ્યૌં અંતુ ॥૫૬॥ જેતને ભર ઉમંગ અખીલ કુલ, અવશ્ય કાલ હોય ભંગુ ॥ નીજ ક્રતાર વીના અરહીત કે, તેહી સબ અલ્પ ઉમંગુ ॥૫૭॥ અરહીત સો તંનુ નાંમ રૂપ ગુણ, દેખીન ભવીત હુલાસા ॥ પુંમ પરધાન આદ્ય અબલગ લ્યૌં, અરહીત સકલ વીલાસા ॥૫૮॥ અરહીતકે લખ આદ્ય અંત મધ્ય, કોન સકલ વીસ્તારા ॥૫૯॥ એતને ભરકી અર્જ પતીનકુ, પતે લગત નહિ કોઇ ॥ ઉત્તમ મધ્યમ કરણી કરંન ફલ, ભુગતત હે સબ કોઇ ॥૬૦॥ સો ભુગતંનમે અંસ અખીલ કુલ રહે સકલ વીલમાઇ, તેહી પણ આપ અચેતવેત હોય ॥ અદબદસે અતુરાઇ ॥૬૧॥ કાહુન આપના નીજ આપન હોઇ, કૃતા આદ્ય નહી ચીન્યા ॥ તબતે સકળ પદારથ કૃતકે, ટશ્વરીયે રંગ ભીના ॥૬૨॥ ઓર બ્રહ્મકે લક્ષ

લહંનકે, કતવ ઇસ લ્યૌં ત્યાગી ।। તેહી પણ વ્યાપક સુન સમોવડ, અક્રત પદ અનુરાગી ।।૬૩।। પ્રથંમ આપને આપંન કે નીજ, અનુભવ કરે વીનાઈ ।। આંન્ય અપર અનુભવ દુસરંનસે, ક્રતા લહત નહિ તાઈ ।।૬૪।। આપને આપ લહનકે મરમીત, પરમીત વેદ જીનેહુ ।। કરીત સુરનકુ સકે અગ્રન સંમ, સુનીયો દુસર દીનેહુ ।।૬૫।।

અથ ચૌદમું કર્તા અંસ સંબોધન દેખાવંનકો અંગ ।।૧૪।।

પણુ આ તે દીનકે દીન કરંનન, જીન જાંનો સરભરહી ।। જીનુ પ્રકાસ સકળ તંન વીચરત ।। સુરકે તો થીર કરહી ।।૧।। અબ આપનેકા આપ સુરંનકા, દેખો સચીત કુળાકી ।। કહત કુચી કળ કૃપાવંત હોઈ, અતી અપરમ ગત્ય જાકી ।।૨।। જીનુ પ્રતીબીંબ ચલીત પરમાત્મા, પુરૂષ સક્તી ગુણુ સેતુ ।। અંન્યો અન્ય હોય અરસ પરસત્યે, ભવીતવ સકળ સચેતુ ।।૩।। ગુણ તે અંતસકરણ ઇંદ્રી દસ, પુનીરગ અસી અમીંખહી ।। રૂદ્ર રોમ ઓરૂ ત્વચા પંચતત ।। સકલ અંગ નીખ સીખહી ।।૪।। નીજ પ્રતીબીંબ ગ્રહીત પરમાત્મા, જીનુ તત સુલટ સોહંગા ।। તીનકી કારણુ પુરૂષ પ્રકૃતિ પર, પ્રકૃતી મીલી ઓહંગા ।।૫।। ઓહંગ સોહંગમે ઉલટ પુલટ હોય, કીનેહું પ્રણુવ સજીવા ।। જીનકે ભાસ સકલ તંન વ્યાપક, રોમ રોમ રગ જીવા ।।૬।। ઓરૂ નીજ પ્રણુવ, સકળ જડ જીનસે ।। અહંગ સહંગ દો ન્યારે ।। શ્વાસ ઉસ્વાસ શબ્દ ઉચ્ચરાવંન, જીનકે ઓઇ અસ્વારે ।।૭।। બીનુ અસવાર સ્વાસ સંસોપતકે, સીર પર હંગ ન બોલે ।। હંગ વીનાય હરેક પ્રકારંન, બાબજ જાય અબોલે ।।૮।। બીનુ બાબજ કે સુરક સવરસે, અનુભવ ન હોય નવેશ ।। જેસે ડંડ કુલાલ વીના ગત, ફરક ચાક જ્યૌં ફેરા ।।૯।। તબત્યે સ્વ સહંગ વીનુ સીર પર,

ભરીત ચરમવત પવનાં ॥ ભરીત કળા કબજે કલકી જયોં, ત્યોં દંમ કરતહી ગવનાં ॥૧૦॥ હંગ સચેત હોત ગતી સબસે, જેહી આપનપુ ખોઈ ॥ તેહી આપનકુ અહંગ હંગ મીલ, કર્તા હંગ લહે સોઇ ॥૧૧॥ કર્તા હંગ દીવ્ય છત્ર સોહંગ સીર, અહંગ હંગ આપનેહી ॥ ઉભયે હંગ મીલીત હલમલ રત્ય, ઉમંગે દેહ સબેહી ॥૧૨॥ કીટ પતંગ અઘ અજભવ ત્યોં, જલ થલ જંત સબેકી ॥ કહી સબનકી છેક સકલના. નીજ કર્તાર રચેકી ॥૧૩॥ જીનમે આપના આપ હંગકુ, સાવધાંન હોઇ સજહી ॥ અલગ અનુપ અંસ ચૈતનસે, કર્તા હંગકુ ભજહી ॥૧૪॥ તેહી ભજંન નીજ પરમ પતીકુ, અંગીકૃત હોઇ સોઇ ॥ અન્ય નામ જેહી શહસ્ત્ર આઘ જપ, પુહકુ પુગે નહી કોઈ ॥૧૫॥ પુગ શકે સોઈ હંગે હંગ જપ, નયન લગે જ્યોં સબહી ॥ આંન્ય વીજાત્ય ઇંદ્રી અનુભવસે, નીરખ સકે નહી કબહી ॥૧૬॥ તેહી હંગ નીજ કરકે કરંન સંમ, ચકી ડંડ કે ન્યાઈ ॥ ક્રીયા કાજ લગ સજીન સહેસ્ત્ર વત, બોહોરૂ નશ્હેર ખાઈ ॥૧૭॥ સજીત સાજ નીજ સરૂપ સુરતકર, અહીત હંગ કે ડંડા ॥ સો તો નીમસ નીમસ બીક્ષર્નકે. આપનુ આપ તો અખંડા ॥૧૮॥ સોહી અખંડ સનાતંન આપસે. સુરતી ભયે સચેતા ॥ તેહી સુરતસે ભયે સજીવંન. સકલ સાજ સબ જેતા ॥૧૯॥ કરત વીલાસ હાસ વીવીધી વીધ, જીવ પ્રતીબીંબ પ્રતાપુ ॥ કલીત સમાપ માપ એહી સબકે, રહહી અમાપકી આપુ ॥ ૨૦ ॥ તેહી અમાપ આપકે અનુભવ, સતગુરૂ લક્ષ લખાવે ॥ બોહોરૂ પરંમ પદ પરમ ગુરૂ બીના, કોઉ મરમે નહી પાવે ॥૨૧॥ બીનુ મરમ નીજ પરમ પતીનંકે ॥ આપનુ આપ સમેતુ ॥ એહી યુગમકી બાંધુ વીના જંન,

ભવકે જંન સખેતુ ॥૨૨॥ નહીન ફેર કછુ જંન જંતનમે, કતા આપ બીનુ પાઈ ॥ ધરત વેસ જયોં પુરૂપ નારકે, પણ અંતર પુરૂસાઇ ॥૨૩॥ એહી પ્રકાર સકલ સબ દરસંન, ઉપલે કત સરાઇ ॥ પણ અંતરકી લહરી આપગત, નીજ ગંમ કના વીનાઈ ॥૨૪॥ જો નીજ ગંમ નીજ કતા વીનાયંત, દરસ પરે આપનેહુ ॥ તદપી તાય ખુદ ગુરૂ પરમકી, કરહી ખોજ ધરનેહુ ॥૨૫॥ ગુરૂ પરમ સોઇ પરમ કૃપાલંન, ચુકન જુવે જીવંનકા ॥ પણ જેહી તેહી પ્રકાર સરંનગત્ય, ભયે કરહી ગત તીનકી ॥૨૬॥ હે કોઇ આરતવંત પતીનકે, વીછરંન કરંન મેલાપુ ॥ ગુરૂ પરમકુ જાઇ મીલનસે, એકુ નરખે અદાપુ ॥૨૭॥ જબ કોઇ જાઇ, મીલો તો મીલો અબ ॥ ગુરૂ પરમ કુતાઈ, નહી તરતો ભરમો ભવમે ભલ, છેવટ દીયે સુનાઇ ॥૨૮॥

અથ પંદરમું અલંકાર ઈશ્વરીયે દેખાવંનકો અંગ ॥૧૫॥

ખોંહોરૂ સુનો આપને આપનકી, તંનસે તરક જેહુનકી ॥ જ્યોં ત્યે નયન મુકર મુખ નરખીત, એહી વીધી અલગ રહંનકી ॥૧॥ અલગ રહંનકી આપને આપકી, આગે દેહુ દેખાઇ ॥ અબ તો સુનો વેસ વીત પંનકી, જીનુ પરમ પ્રભુતાઇ ॥૨॥ સરજંનહારને સરજે સકલ કુલ, અલંકાર જેહી તંનકે ॥ શીવ શક્તી ઇશ્વર પણ જીનમે, ભીંન ભીંન સબયંનકે ॥૩॥ જેહી જેહુનકે ધરીત તાય તંન, તેહી તેહુન કે સાંનુ ॥ પશુ લહત નહી અંહગમાંનુ મનુષ્યમે, નહીન મનુષ્ય પસુ ભાંનુ ॥૪॥ એહી પ્રકાર સકળ કે તત, અલંકાર વસ હોઇ ॥ અવની તેજ અપ પુનીત પવંન નભ, સહીત સકલ સબ કોઈ ॥૫॥ અંતસકૃણ ઇદ્રી દસ કે રસ, તેહી પણ મોહીન તેહુનમે ॥ આપ આપનેહી સજાનીમે સદ, કરહી પ્રીત તેહી તીનમે ॥૬॥ રજ

તંમ સાત્વીક આદ્ય સહીત ઘણુા, વર્તંત દેખી તંન સમહી ॥ રાજનમે રાજંવત ઉપજત, રંકમે રંક સગમહી ॥૭॥ ઓર પતંગ કીટ ખગ તંનમે, જીનમે જેહી સાંમાંનુ ॥ અધીક વેગ નહી કરહી તાંહાંય ગુંન, ભવીત તંત ગત્ય શાંનુ ॥૮॥ સુરત નુરત ઓરૂ સહીત ગ્નાન ગંમ, અભીમાંન અહંકારૂ ॥ કરહી વીલાક સકલ નીજ તંન સંમ, તેહી પણ હવીત પ્રસારૂ ॥૯॥ આશા ત્રષ્ણા હરખ સોખ મદ, તદવત તંન પરમાંનુ ॥ જેહી જીનકી જાતી જંપ તીનમે, કરત કેલ અભીરાંનુ ॥૧૦॥ મમતા લજ્જા શરમ સર્મતી, ઓરૂ વવેક વીચારૂ ॥ તેહી પણ નીનમે તંત પરમાણીક, ઉદવીત નહી અધીકારૂ ॥૧૧॥ નીરાકાર જેહી શબ્દ શુન્ય સુત. ઉચરે તંત સરેખુ ॥ લખ ચોરાસી જીવ જંતકી, ભાષ્યા ભીંન અલેખુ ॥૧૨॥ જાર જવરનીજ હરદ હાંમહી, સોહી પણ સરીર સમાંણુ ॥ અજાન કરીત સીંધકી સમતલ, સીંધન અજ્ન સંમાનુ ॥૧૩॥ પુનહી સકલ તંનુકે કારણુ, નીજ પ્રણવ જાપ જીનુ ભાર્ખ ॥ દેવં નમે દેવનં સંમ વવતત, મનુષ્યમાં મનુષ્ય સમોહી ॥૧૪॥ ઓરૂ અપકે મચ્છ કચ્છ મગરાદીક, મીંડ પોર ઓરૂ સંખુ ॥ લેવત સ્વાસ ઉસ્વાસ. ઉમર ધર ભરમે રહત નીસંખુ ॥૧૫॥ તેહી પણ તીનકે તંન માપસ અસ, વહતહી પ્રણવ સમારૂ ॥ અતી નીરમાલીક પ્રમલ પવંનસે. ખીચ સકત નહી નીરૂ ॥૧૬॥ ઓરૂ ઇશ્વર અવતાર આદ્ય લ્યૌં, કાજ મુજબ તંન ધરીયા ॥ જલમે મચ્છ થલમે વેહેરાહક, તેહી તંનકે વસ પરીયા ॥૧૭॥ વૈદ ધનવંતર વનસ્પતીનકે, ધરે અરધ તંન જગહીં ॥ ચતુર લક્ષ વૈદક કે ગતકી. પરહી સુઝ જબ તબહી ॥૧૮॥ એહી વિધકે તંન તખન અંસકે, કારણ કીયે કતારૂ ॥ આપ અકળ કેન અનુભવસે, રચના રચાં

અપાર ॥૧૯॥ નીજ પતી પરમ અગંણ ગતી ગંમસેં, કીન સંચ અનુસારા ॥ આલોચંન અલંકાર અંતર છબ, અદ્રષ્ય અકળ અપારા ॥૨૦॥ અગમ ગતી કરતાર ઇચ્છત્યે, પ્રથમ પાટવી એહુ ॥ ઓર અંસતો હુતે આપમે, એકતા નહી જુદેહુ ॥૨૧॥ જબ તેહી પાટનકે પતકી અત, રાખત સબ અધીકારૂ ॥ પંચતત્વ ઇંદ્રી ગુણ અંતસ, એ સબ કીયે પીછારૂ ॥૨૨॥ તીનકી આદ્ય સકલ જેતને ભર, સુરત તુરત અંલંકારા ॥ પછી સકળ પાટકે પતમે, પોખે સબ પરીવારા ॥૨૩॥ પીછે સકલ તંત, પોખંનકી ॥ ગતી સબને ગાઈ, પણ આલોચંન સંગ પતીનકે, જીનકી ગતી ન પાઈ ॥૨૪॥ ગતી પાય ર્ક્યાં પરમ તંતકી, કતા કીંન એકલાઇ ॥ બ્રહ્માદીક ભવ વીસ્નુ આદ્ય સુર, જીનમે સકલ સરાઈ ॥૨૫॥ પંચતત્વ ઇંદ્રીગુણ અંતસ, આતંમ સહીત સમેહુ ॥ એતો સકલ માંહી તંન તંનમે ॥ અલંકાર લીંન હોહુ, ॥૨૬॥ તેહી અલંકારનકે તંનસે, અળગ અળગ ઉચ્ચરીયે ॥ ધન્ય ધંન્ય નીજ પતકી ગતને, પ્રથંમ આદ્ય કર્યો કરીયે ॥૨૭॥ અલંકાર તંનકે અનુભવકી, ગતી ન જાંનત કોઇ ॥ સુનો કહુ દ્રષ્ટાંત કરીનકે, સમજો સકલ સકોઇ ॥૨૮॥ જ્યોં પ્રજાપતકે ઉર અંતર આગંમ લેત વીચારી ॥ નીખ સાંખ સકળ ઘડત ઘટ ભીતર, તેહી બનાવત બાહારી ॥૨૯॥ બાહેર ઘટ કે રૂપ રંગકુ, દેખીત સરીત સનેહુ ॥ પણ અંતર આલોચંનકે ઘટ, દ્રષ્ટ પરત નહી કેહુ ॥૩૦॥ આગંમ આલોચ અદ્રષ્ટ વીભુતંન, કતા કીન નીજ ગતકે ॥ ભયે સકલ તદવત તેહી તાંનમેં. અજીત સંચ અધીપતકે ॥૩૧॥ તેહી સંચં વસ અચર ચરાચર, પુરૂષ આદ્ય વીસ્તારૂ ॥ સકે નહી ઓળંગી તાયુકે, કતી કરત અલંકારૂ ॥૩૨॥

અથ સોલમું અંગ અલેપ સચીતકો અંગ ॥૧૬॥

અબ તીનમે નીજ અંસ પતીનકે, અલગ રહંન જેહી ભાતી ॥ ન્યાય સહીત નરણીત જીનકી ગત્ય, તીનકી સુણો વીજાતી ॥૧॥ ઓર સકલ સબ તંત કહત જે, ભયે વસીક વેહંનકે, જડકે પઓ સજાત સકલકો ॥ મીલે સમોહ દેહંનકે ॥૨॥ દેહ સમોહ હવીત પરીપુરણ, કરહી અંશ પરવેશુ ॥ પરકે કીયે ચેનમે અનુચીત, જ્યોં ત્યે વસત વીદેસુ ॥૩॥ તીનમે કુન સજાત્ય અંશકે, સકલ તંત જડ જીતમે ॥ દુસર સજાતીક નહીન સાક્ષીકે, કતા વીના કોઉ હતમે ॥૪॥ જબને સકલ સજાતી જાતમે, એકતા હોય અનુરાગી ॥ કતા અંસનો અકળ અજાતીક, આપે આપ મહજાગી ॥૫॥ તેહી કેહુનમે કરે મેલાયક, સજન સજાત વીનાઇ ॥ જ્યોં વંનકે રખવાળ બરખમે, હવીત નહી એકતાઇ ॥૬॥ પણ રાખત હે સુરત સબનકી, બરખ બરખ પાતંનકી ॥ તેસેહી અંશ બરખ તંનકી ગત્ય, તજે ન મન આતંમકી ॥૭॥ આતંમ સૌ ચૈતંન રાખન તંન, સબમે એક સરીખે ॥ તંન પલટે પલટાય નહિ વીત, જ્યોં કાત્યો નીખસખે ॥૮॥ નીખ સીખ આતંમ સોઇ ચૈતંન ગોહ, સાક્ષી શુધ્ય સહીરૂ ॥ કરીત પ્રવેસ સકલ તંનમે જીનુ, તેહી કે તેહી સહીરૂ ॥૯॥ સંચ સંચમે ભીંન ભીંગન ગત, હવી તત્ર તંન સએહુ ॥ ચતંન-સે ચૈતંન થઇ વીલસત, નીજ ચૈતંન નહી તેહુ ॥૧૦॥ પણ મતલબ કર્તાર અંશકી, કહુ દ્રષ્ટાંત જીનેહી ॥ સકલ જનત પસુપાલ ચરાવત, જીનુ ભક્ષણ તીનુ તેહી ॥૧૧॥ આક ધતુર થોર ખરસાંનક, તરણ આદ્ય સબ તાઈ ॥ ખાન પાન જીનુ જેહી પસુનકે, ચરંનવાલ નહી ખાઈ ॥૧૨॥ તેહી પ્રકારંન અંશ અલગ રહી, સકલ તંત અનસારે ॥

ઘુ પાલન વીતરેક વીમલવત, જ્યોં અંશ સગુન ચારે ॥૧૩॥ આપ
ચેત ઇંદ્રી નીગ્રહે બીન, અશુભ સુભાસુભ ચરહી ॥ તીનહી
નેગારી અંશનકુ, ભુગત માંન સબ કરહી ॥૧૪॥ ભુગત માંન કરતાં
નનીકે, પણ નહી તંન ભછનકે ॥ જ્યોં પસુપાલ પસુ સુખન કે
ન, ભુગત્યે મનુસ રહીનકે ॥૧૫॥ તેહી પ્રકાર અંશકૃતાકે, વસત
સ કીલાલધારી ॥ પણ માટે ચૈતંન અપની ગતી, જો ધરે તંત
પારી ॥૧૬॥ ચૈતંન ગત સોઇ નીજ ચૈતંનતા, જીનુ સચેત
ભાવુ ॥ તેન તજે પ્રકાસ પરમકુ, જદીપ હોય ઘટ જાવુ ॥૧૭॥
॥૩ અગંમ ગંમ નીગંમ ગતીકે, જાણુ ન હોય જો તદપી ॥ પણ
તંનતા ચલીત નહી કીત, આપનુ આપકો કદપી ॥૧૮॥ પુનહી
નીત મસરીત મહા વર્તત, તેહી અજ્ઞાન સમેતુ ॥ ભુત પીશાચ
સ અહીકે તંન, જીનકે કછુ સહેતુ ॥૧૯॥ ભયે સકલ અવશત્ય
તકે તંન, અ સબ વીકલ વીલાખે ॥ પર તંનમે પરવેશ કરીત
ત, ગતી પીછંમકી દાખે ॥૨૦॥ અતી સચેત મનુષ્ય તનંકી ગત,
ઇ કરવસે જો તનહી ॥ થોડેક દીન તેહી રહે સમૃતી ॥ પીછે
વીત અમ નહી ॥૨૧॥ અમન ભયે અલંકારંનકી ગત, હોય
દ્રી અંતસકુ ॥ ઓર સકલ જડ જાત સજાતીક, હરીત તાય
હીતસકુ ॥૨૨॥ પુની પતંગ કીટ પસુ ખગહી, વસત અંશ જેહી
ંનહી ॥ તેહી ન કરે પરવેસ મનુસમે, નીજમે નહી ઉચરંનહી ॥૨૩॥
॥ તીનકે અંતરકી ગતકે, કહો કયોં કરી સુન પાવે ॥ જેહી જીનકી
મજાણુ હોય જીનમે, માંહીકી માંહી મુરજાવે ॥૨૪॥ જેહી વીશેષ
અંશ અવતારાદીક, જ્ઞાન ધ્યાન ગમ સેતા ॥ વીચરંતાં જીનુ સકલ
જાંહાંનમે, કણુહ ન હોય અચેના ॥૨૫॥ વ્યાધ વેરાહક મછ મછકે

તંન, જીનમે કીયે પરવેશુ ॥ કરીત કાજ જેહી નીજ મતલબકે, ભવીત નહી ગત વેસુ ॥૨૬॥ એહી સામાન્ય વિશેષ અંશકી, ફરક ભેદ ભવસેતી ॥ વીસેષ કુનહી અગ્ય અનાદીક, સંમઙ્ગ સદા અચેતી ॥૨૭॥ તદપી તાય સામાંન અંસકુ, મીલના અંશ વીસેશુ ॥ તેહી લખાવે કતા આદકુ, કરી પરમ ઉપદેસુ ॥૨૮॥ ઓર આપને તંનસે તંન દેખીત, તીનસે ભર્મ ન લાઇ ॥ પણ અંતરકે અંશ વીશેસણુ, જીનકી અકલ કલાઇ ॥૨૯॥ વીસેસ ઓર સાંમાંન્ય અંશકી, અળગ ઇસતા સોઇ ॥ પણ જડ તંત સજાતીનસે ગત, અળગ અજાતીક હોઈ ॥૩૦॥ કતા અંસકી અલગ રહંનકી, કહી હુતી તંન તંનસે ॥ સોઇ સકલ વીધી કહી સુનાઇત, સમજ છેક અંતનસે ॥૩૧॥ અંત સમઝકી એહી સમઝ શદ, કત્રા અંશ આપનેહી ॥ બોહોર કરતા કરતકે કારંન, અંતર ગતકે એહી ॥૩૨॥ અબ જેહી સુનો વીસેશ અંસકી, પુની સાંમાન સમેતુ ॥ એકહી ખાંનપાંન દોહુન કે વસ તસ જાત સખેતુ ॥૩૩॥ એક ખાંન ઓર, પેન વસંનસે ॥ સમકર અસંન કોઈ ॥ ઉભયેંનકે પ્રિથિરીયંનકી ગત્ય, કહત સુનો અબ સોઇ ॥૩૪॥ એક સજાત સકલ ઘટકે નહી, પ્રેરક પ્રણવ સમીરા ॥ જેસેહી અંસ વીસેસ નુન ગત્ય, તેસેહી સ્વરંન સહીરા ॥૩૫॥ જયૌ અપકે અનુક્રમંનસે ઇતિ, સકલ પદારથ સોઇ ॥ લક્ષ ચોરાશી જીવ જંત તંન, એક સરીખંન કોઇ ॥૩૬॥ જેહી જીનકે તંનમે તંન સંમ, અપ ભવીતવ ભીંન સ્વાદુ ॥ યેસેહી પ્રણવ એક અપ-વતસે, અંસ અળગ પ્રતીપાદુ ॥૩૭॥ નીક નીરસે એક નહી જ્યૌં. વનસપતીનકી જાતી ॥ પ્રણવ એકસે એક નહી, ત્યૌં અંસ વીસેસ વીજાતી ॥૩૮॥ જબતે પ્રણવ સજાત તંતકી, ખાંન પાંન વનસોઈ ॥ તીનતે અંસ વીજાત વીલક્ષણુ, એક નહી કોનુ કોઈ ॥૩૯॥ તંત

સજાતીક પ્રણુવ સહીત ઈત, અંસ અજાત અમીર ॥ તે નહવે જડતંત સમોવડ, ચીકટ મીલે નહી નીરૂ ॥૪૦॥ એહી પ્રકારંન અંસ અલેપંન, તનમે થકો વીતરહી ॥ લાગસકે એક અગ્ય જેહુનકુ, તદીપ તાય ભવ ફરહી ॥૪૧॥ અગ્ય સજાત અંસ તે ઉદ્દભવ, આપના વીસર પણાનું ॥ જ્યોં તે ભોજન કરીત આપનીજ, ભુલી તવ દીવસ ગણાનું, ॥૪૨॥ થોરેક દીનકી ભુગત માંનકી, સુઝ ન પરે સુગમસે ॥ તો કયોં રહે સુજાંન આપનકી, કોટીક ભયે જુગનસે ॥૪૩॥ એહી પ્રકાર અંસ અલ્પસે, વીછરંન હુયે કર્તારૂ ॥ તબત્યે અબલગ ત્યોં જીનકુ, કહી જુગ ભયે અપારૂ ॥૪૪॥ એહી અજ્ઞાન કોંન અસંનકે આપો આપ હવીનકે ॥ વારક પેરક નહીન તાયકો, કહુ દ્દષ્ટાંત જેહીનકે ॥૪૫॥ જ્યોં ત્યે છાજંન અપકે ઉતપંનસે, કોઇન સુર પરમસે ॥૪૬॥ કોઈ ન ઘતકે કરીત તાયકુ કીલમીસ નીર નીરાલે ॥ જેતને ભરમલ અવની સહીતકે, જીનકે ભઇતિ સેવાલે ॥૪૭॥ અગ્ની છપાયન અગ્ની ખાખસે, પુનહીત પોમ્ય: ભખનસે ॥ અરક છપાયત આત્ર અનુક્રમીત, ઉતપત આપતપનસે ॥૪૮॥ ફલકે બાજ છપીત છલકાયંન, તેહી પણુ નીજ નીવીતકે ॥ ધાતનકુ જયોં કાટ કસાયત ॥ ઉતપંન હોત અભીતકે, ॥૪૯॥ નયન નીરૂ ઓરૂ અસી અરકુ, બીજગ ધાત સમેતુ ॥ આવર્ણ ભયે સકલ એતનેકુ, નીજકે નીમ જસ ખેતુ ॥૫૦॥ એહી પ્રકાર અંસત્યે ઉતપન, અગ્ય અસાધ્ય અમસ્તુ ॥ ઓરસે નહીન આપ ઈછિતત, વાસ્તવીક નહિ નીરસ્તુ ॥૫૧॥ ધાત ભોમસે બીજ બીરખ સુત, રવી તપ મહાદ અસનકે ॥ ઓર અગ્ન અલ્પ ગનસુર ત્યે, સંહીત નીર જેહી ઘંનકે ॥૫૨॥ પુની નેન નીજ અંસ અકુકે, ચર જંગમ કે જેહી ॥

દેખંનકુ જેહી સકલ પદારથ, અણુની આદ તંન તેહી ॥૫૩॥ નયન નીર અલ્પસ અગંનણુ, સુરત્યે છીંન સહાઇ ॥ તીનમે તીમીર નહુતા તેજમે, છતસે લગી સકાઈ ॥૫૪॥ આભ્ર નહી અજાહી મહાદગે, અવનન કાટ કટાઇ ॥ વ્રક્ષ મહી છલકાય નહી તકયા, એતીન ભઇ-તસે પટ પાઈ ॥૫૫॥ એપટ આવીત હુયે જદીપસે, નીજ પદ ભીંન ભઈનિત્યે ॥ નહી તરતો મહા તત્વ મહાદમે, અળગ વીના મલકીન-ત્યે ॥૫૬॥ એ પટકે દ્રષ્ટાંત કેહીતજે, સીધાંત કાજ અરથકુ ॥ ન્યાય સહીત અનવેઈ અરથ બીન, કુનકજ કથે વરથકુ ॥૫૭॥ એસેહી અંસ અચેત ભઈ ઇતિ ભવ, પરીછીંન પરંમ પતીનસે ॥ આપો આપ હવીત નીજત્યે અગ્ય, લગીત નહી કોઉ કુનસે ॥૫૮॥ તોઈ કાઇ ઓર ખાખ અગનકી, અરક આભ્ર જેહી છાઈ ॥ એકહી પ્રબલ પવંન પરમીતસે, જીનકુ દેત ઉડાઈ ॥૫૯॥ બીજગકે છલકા જંગમ જંન, તીનકુ દેત વીડાઇ ॥ ત્યોં ધાતન પરકે સકલીગર, લેવત કાટ સમારી ॥૬૦॥ પુની આપને કે નેન ચરમકુ, જાગ્રત દેત જગાઈ ॥ શ્રવણુ શબ્દકી ટેર સુંનાઈતિ, તંનકી નેંદ ભગાઇ ॥૬૧॥ યેસેહી અંસ આછા જંન અગકુ, પરમ ગુરૂ પરિહારે ॥ તેસેહી પર ઉપગાર કરંન પર તંન મંન કયો નવારે ॥૬૨॥

અથ સતરમું પ્રેહે વૈરાગ દેખાવંનકો અંગ ॥૧૭॥

જો તન મનકુ વારી ધરેતો, ગુરૂ પરમ પતી પાઇ ॥ જદપી રીઝ પ્રેતો પરંમ પદ, દેતુ તુરત દસાઈ ॥૧॥ તેહી માટે ગુરૂ સંત શરણુ બીનુ, કોઉ મોક્ષ નહિ પાઇ ॥ આદ અંત મધ્યકી ગંમ ગતકુ, સદગુરૂ દેત દેખાઇ ॥૨॥ આદ અંત દેખીતસે હોવત, દીવ્ય નયન દુર હીતકે ॥ કછુ નરહત લાય અંન પેખીત, કતા કત ઉત

ધ્તિકે ॥૩॥ જો નીજ કતા કરત દરસીતસે, અનુભવ હવીલ સકલહી ॥ તબતે સુરત અંસકી ભવીતવ, આરત વંત વીઠલહી ॥૪॥ તપત તાપ વ્રેહેતનંકા ભઠીયાં, અહરનીસ અંતરહી ॥ અરેહાઇ કોઇ મુજમે લાવે, ખુદકુ ખરે ભીતરહી ॥૫॥ અહો તાપકી ખોજ ખલકમે, કરકુ જાય કોઉ કીતયે ॥ અખીલ અંસ કતારંનકી ગત, અરસ પરસ હોય જીતપે ॥૬॥ તેહી પુરૂષકી ખબેર કરંન પર ॥ તંન પુરબાંન કરેહુ ॥ તદપી તોય ઉર રહે વીલાખા, અબ કીન કાય ધરેહુ ॥૭॥ જો કરાકુ આરત અરપંનહી, પુરૂષ સરંન ક્યા દેહુ ॥ ઓર અંસ જો સુરત સમરપુ, કતા મીલનકુ ન કહેવું ॥૮॥ તદપીહુ સંદેસ કહન પર, રહે અધુર દેવંનકી ॥ અનીત હવીત અસ્તુત તવ, કહુ ન બની સેવંનકી ॥૯॥ તબત્યે તેહી સંદેસ કરંન જંન, રીઝ નીવાજ કરેહુ ॥ તો તીનકે પ્રતાપ પુનીસે, નીજ ગુરૂ મહેર ધરેહુ ॥૧૦॥ ધરહી મેહેર ગુરૂ પરમ પુરેસર, કરહી સાહાય કરૂણેસુ ॥ તો ખુદ ધરકી ખબેર કર પરનમે, અંતર રખે નરેસુ ॥૧૧॥ તેહી ખુદ ધરકી ખબર સુનીતસે, સુરતી અંસ હુલાસે ॥ કબી મીલુ કરતારંન મમ, અતી અકુલે હોય તાસે ॥૧૨॥ રેંન દીવસ તસ ખાન પાંનકી, સુખ ન રહે સહુની ॥ ઓર સકલ સંસાર સર્વ પર, આસક હોય અલુણી ॥૧૩॥ જાંહી જાંહી દ્રષ્ટ પરત જીત તીતમે, સકલ સાજ અખીલતમે ॥ તેહી તેહી સરપ વીછુ વ્યાઘ્રન સમ, દેખી ભજત ભયે ભીંતમે ॥૧૪॥ અવની વ્યોમ બ્રહ્માંડ ભરંનમે, કહીન સુરત વીલંબે ॥ તીન લોક જીનુ લગન તણાવંત, વીચરત વીકલ અચંબે ॥૧૫॥ જ્યોંત્યે મીન નીર બીનુ તલપીત, ધરહી અથ પયે પાંનુ ॥ એક તોય વીનુ ત્રાહ ત્રાહ તંન, કરત નહિ અવીલાંનુ ॥૧૬॥ એહી

પ્રકાર તપત તંન મંન જંન, નીજ પતી પરમ વીજોગુ ॥ પલક પલક જીનકુ જુગકે સંમ, લગન ગરલ ભવ ભોગુ ॥૧૭॥ આસપાસ રહીત નેહ કંચન, તરક ત્યાગ તંન સેતી ॥ નાંમ રૂપ ગુણ દ્રષ્ટ પદારથ, દેખંન હોત અચેતી ॥૧૮॥ કછુ ન રાખત કરત પાસકી ઉરમે અણુ અનીત્યકી ॥ એક અખંડીત વતી વીલોકીત, કતા કારંન પદ જીનકી ॥૧૯॥ જંપ નહિ જીનુ તદીપ તાપ તંન, મનકી મુજબ સમેતુ ॥ આ લોક ઓર પરલોક પ્રીત તજ, ફરન લગે જ્યોં પ્રેહેતુ ॥૨૦॥ ત્યોં વૈરાગ પ્રેહેત પ્રેહે સહીતંમ, ઉભયે લગે અંકુરમે ॥ તબતે પ્રજલીત ભયે ઉર અંતર, જ્યોં ત્યે અગ્ન કપુરમે ॥૨૧॥ તે ક્યોં રખે જલત તંન મનંકુ, ગુણ ઇંદ્રી અંતસહી ॥ કંચીત નહી કોયલા કીલમીસ, અગ્ન કપુર ત્યોં જસહી ॥૨૨॥ એહી વીધી ભરમ હોત તંનકે તત, પ્રેહે સુરત બીન અંસુ ॥ દેખન માત્ર રહત જુત બાબલ, કરીકે કવીઠ આકંસુ ॥૨૩॥ હલણ ચલણ જીનકે જુગ જનીતત ભાંન વીના ભરમીતકે ॥૨૪॥ યેસેહી તીવ્ર રાગ રગ રગ તંન, ઉગ્ર પુન જીનુ આવે ॥ કોટી અનંત તંતમે એહી તંન, નદપી પ્રમાંણ પસાવે ॥૨૫॥ ઓર કોઇ નાર તરણ તંનકે પત, મુયે વીનહી પરીવાર ॥ પુનહી માત બીનુ તાત દોહુનકુ, જેહી વીધી રોગ ઉદાર ॥૨૬॥ તેહી વીધીકે વઇરાગ વીક્ષખ તંન, ભવીત વૈરાગીત જંનહી ॥ કતા કારંન કલપીત જીનકે ચીત, જ્યોં ત્યે ત્રીયા તપનહી ॥૨૭॥ અલ્પ અંસ આયુસ પતી કે કજ, કરત નાર કલપંતુ ॥ તો ખુદ ખલક જાંહાંન પતી કારંન, કયોં નવારી ધરે તંતુ ॥૨૮॥ એક તંનકી કુન ચલાયત, કતા મીલન બદલેકુ ॥ જો કોઈ આય લખાઉ કહંન પર, વારેહુ તંત અનેકુ ॥૨૯॥ તંત અનેક દેખ કાંહાં

પાવત, તદીપ તો હોય દુરલભહી ॥ સીવ સુનકાદીક આદ્ય કરીત તપ, ક્રતા કાજ લગ અબહી ॥૩૦॥ કાહ્ના કહું આરત જેહુનકી, સુરત અચલ દ્રઢ સ્થીતી ॥ શ્રદ્ધા હીન નહી હુયે અબી તલુ, જુગન કોટી ગયે વીતી ॥૩૧॥ ધન્ય ધન્ય નીજ પતી પરમ પર, એ વીધ કરે કસનહી ॥ તો તીનકે તંન અચલ અનાદીક, સકે ના કાલ ડસંનહી ॥૩૨॥ દેખહુ એહી નીજ પતી રીઝાવંન, સહે કષ્ટ કેહી વધહી ॥ બ્રહ્મ સુદન કૈલાસ નકે કે સુખ, તજીત દીવ માહા રીધહી ॥૩૩॥ તો આ જુગકે ભક્ત ભરંનકી, કુન ગનીત લેખંનમે ॥ તીનકી સરભર કરીત તાયકો, ઈતિકે ભવ ભેખનમે ॥૩૪॥ પણ નીજ કૃતા પરમ ક્રપાલંન, જુગકે ધર્મ વીચારી ॥ અલ્પ આયુસ પરમાંણ આરતસે, નુકત્યે લેત નીવારી ॥૩૫॥ એસે પરમ દયાલ પ્રભુ પર, ક્યોં ખુરબાન ન હોઈ ॥ કોટી જુગન તપ તુલ્ય તનીક નતુ, જામી તારતહે તોઇ ॥૩૬॥ કુણ કુમત તુજ ક્રમ તણી સહ, તેહી કતારંન જાંને ॥ હાય હાય હીયે હરખ ન ઉપજ્યો, સબ જુગ ભરમ ભુલાંને ॥૩૭॥ જ્યોં બાલક માતન વીછરનસે, રોવંત સાસ ભરીનકે ॥ અતી આરત કે રૂદન દેખી તવ, આઇત મીલીત કેરીયંનકે ॥૩૮॥ તેહી પ્રકારંન ક્યોં નરોત તુજ, પરંમ માતુ વીછરંનસે ॥ પ્રમીત પ્રીત ઉતકષ્ટ રૂદનસે, આઇ મીલીત હરીજંનસે ॥૩૯॥ જેતને ભર ઘર રકમ પ્રમાંણીક, દાંમ લગે તેહી તીનકે ॥ હીરા માંણક રતન આદ્ય લ્યોં, ભીંન ભીંન જેહી જીનકે ॥૪૦॥ પણ પારસ પદ રકમ માહાદરઘ, મોલ તોલ નહી આવે ॥ તાઇ પરંતુ પરમ ચીંતામણી, કહો ક્યોં કરી કીંત પાવે ॥૪૧॥ તેસેહી અંતસકણ ઇદ્રી ગુન, એ સબ દાંમ કહાઇ ॥ હીરા માણક રતન આદ્ય સંમ, પંચી કરંનસે પાઇ ॥૪૨॥ પુની પારસ પદ આપનુ આપ નીજ, પંચીકણ પરંતુ ॥ તીનકી પર

નીજ ક્રર્તા ચિંતામણી, સકલ નેતી પર અંતુ ॥૪૩॥ આપનું આપ પારસ પદ મુસકલ, પાવંન અતી અચમહી ॥ તો કર્તા નીજ પરમ ચિંતામણી, પાવત કુન સગમહી ॥૪૪॥ અલપ રકમ નહી મીલે દાંમ બીન, દેતકી મત પરમાંણે ॥ તો ક્રતાર સમો કયા તુજને, કોનેકુ ગુરૂ સરાણે ॥૪૫॥ ગુરૂ સરંન તન મન ધન અરપણ, કીના નહી જરૂરી ॥ તો ક્રતા સકલકે કારંન, પાવંન અતી બડદુરી ॥૪૬॥ ઓરૂ ક્રત કારજ સ્વાર્થ કે, તન મન સુરત પરોઇ ॥ પણ કરતાર પક્ષ કે સાધન, કરત નહી કીનુ કોઈ ॥૪૭॥ જબલ્યે આશ કરો નીજ પદકી, ગુરૂ રીઝે બીન તબહી ॥ ઇષ્ટ રચી જબલ્યે અબલગલ્યુ, કૃતા મીલે કીનુ કબહી ॥૪૮॥

અથ અઢારમું પરમ વિશેષ ગુરૂ ક્રતા મીલનકો ગ્રેહેકો અંગ ।૧૮

ગુરૂ પરમ જેહી અંશ વાસે સંત, શરીર શ્રષ્ટ ધરી આવે ॥ તેહી અગંમ ગત લાય અગમસે, કૃતા ન્યાય લખવાવે ॥૧॥ ઓર સકલ ગુરૂ અવનવેસ ધર, ક્રતા અંશ સામાંનું ॥ આપનું આપ નીજ પતી પરમકુ, ઉનકુ નહીન ગ્યાનુ ॥૨॥ ગ્યાન વીના તો પંચ તત્વ નંન, સરખાં સકલ જેહુનમે ॥ બોહોર તંત તેહી સહીત સમોવડ, અદકે કુન તેહુનમે ॥૩॥ પુની ભરમ જેહી છાપ તીલકસે, જગત્યે ભીંન કહાવે ॥ તેહી સકલ ઉપલે ઉપચારંન, ઠગ પણ દાઠ બનાવે ॥૪॥ તેહી ઠગનકે તીલક છાપસે, ઠગકે મોક્ષ ન કોય ॥ તો તીનકે સેવક હરીજંનકી કહો કયોં કરી ગત હોય ॥૫॥ તંત ઇદ્રી ગુણ જીવ જંત સમ, જીનમે ગુરૂ કુન કહેવુ ॥ તીલક છાપ અણબોલ અચેતંન, કુન કરહી ઉપદેહુ ॥૬॥ એહી ઉભયે ઉપદેસન લાયક, પુનહી અંશ બીનું ગ્યાનું ॥ ગ્યાન વીના તો ગુરૂને સીસ કુન, સરખે

સરખ સમાંનુ ॥૭॥ તબતે પરમ વિશેષ પરમ ગુરૂ, સરન લેહુનકુ જાઈ ॥ તો કર્તાર પરમ પતકી ગત, સકલ જેહુનસે પાઈ ॥૮॥ જો પાવહી કરતા ગત જીનસે, તુરત દીયે તન મનકુ ॥ વીલમ ન કરીત ભરીત આરતસે, એસેહી પરમ અરથીનકુ ॥૯॥ ટુક ટુક હોઇ ગયે તેહુનકે ॥ બચન ઉપર તંન વારી ॥૧૦॥ જબ કુલ ગુના નીવાજ કરીત ગુરૂ, ઉંરણીત અંશ ભવેતુ ॥ જેસેહી નીજ પતી કીયે આદ્ય ધર, તેસેહી ભયે ન કેતુ ॥૧૧॥ ભયે ન કેતુ અંશ અનુક્રમીત, મરમીત પરમ ઉધરૂ ॥ તેહી સરૂપ સુધ અનુભવશે, કરહી પોકાર કર્તારૂ ॥૧૨॥ અતી આતુરતા અકળ અંત ઉર, ભયે વીષંમ વ્રહેવંતુ ॥ અપવીછરંન મીનન તલપીત વત, યૌરત હેવ અંતુંતુ ॥૧૩॥ સુને પોકાર જદીપ કર્તા નીજ ॥ તદપી અંશ ઉર લેહુ ॥ અહો ધન્ય જન આઈ મીલે મુજ, કહહી કર્તા ધરનેહુ ॥૧૪॥ ધરહી સ્નેહ કરતાર પુરંજન, મીલહી કંઠ ઉરલાઈ ॥ કોટી કલપ વીંછરન તંનકે તપ, સ્વાંતી કરીત સહાઇ ॥૧૫॥ ભવીત સ્વાંત જબ સકલ તપતકી, ઇચ્છતા રહી નતાઇ ॥ નીજ પતી પરમ ધાંમ આપનમે, રાખત અટલ સદાઇ ॥૧૫॥ પરમ ધાંમ પતી પાસ સુખદકી, એ મુખ શકુ ન બરણી ॥ ભુગતત અંશ અથાહુ, જેતીતકે જીતકુ તીતકી, ગત ઇતકે રખે ન કાહુ ॥૧૮॥ એહી પ્રકાર સધાંમ સહાવત, કર્તા અંશ તંન ભીંન ॥ રહહી તાય લગ પરંમ કારણ તંન, ભવીત અંશ મહી લીના ॥૧૯॥ ઓર અંશ ભવ ભરમી તવ કે તંન, હવીત અવધ તેહી કાલુ ॥ સર્વ સમેટ લેત આપનેમે, અંતકાલ પ્રતીપાળુ ॥૨૦॥ અંશ વીલાસ રહે તેતને ભર, અલખ અકેલ રહાઈ ॥ ઓહોરૂ રચે જો કર્તા અષ્ટકુ, અંશ નવીન ઉપજાઇ ॥૨૧॥ આગલે અંસ તો પાપ પુન્યકુ, ભુગતી ભયે નીરાલે ॥ સૌ કયોં રહે ભીંન

ક્તાસે, પર્મ તંત અંતકાળે ॥૨૨॥ જ્યોં ઘટકે બીનસે, નભમાંહી શુન્ય જાઈ સમાઈ ॥ ત્યોં અંશકે પરમ કારણુ, તંન છુટત ક્તા મીલાઈ ॥૨૩॥ એહી અનુક્રમ ક્રરતાર ક્તકે, સમેટ ફેરી પસરાઈ ॥ અવધ અવધ કાલન એહી વીધસે, રચીત અખીલ રચનાઈ ॥૨૪॥ પણ કર્તા નીજ સકલ અંશકે, અવધ કાલ બીનુ સોઈ ॥ આદ્ય અંત અજમાલ અયોગક, સદા અખંડીત ઓઇ ॥૨૫॥ પરમહંસ હંમ તેહી પતીનકે, સકલ અંશ ઇસતાંઇ ॥ કલપ કલપ વીત જાય આય પુની, કહું ન ખોજ ક્તાઇ ॥૩૬॥ ક્તા ખોજ ક્તવં નહી ઇતિ, વીવીધી ભાત્ય વીસતાઈ ॥ કહું કુબેર ભવ ફેર ફરક ગત, દેવંત નયને દરશાઇ ॥૨૭॥ દરસ પરસ કરનન કારંન ક્ત, જેહી જીનસે જમ જેહી ॥ કહેં કરૂણાસાગર કરૂણા કર, સુનીયો સકલ સએઈ ॥૨૮॥

ઇતિશ્રી સકૃત ચિંતામણી ગ્રંથ સમાપ્ત.

॥ અથ વીજ્ઞાન સક્તમણીદીપ ગ્રંથ છપ્પા પ્રારંભતે ॥

છપૈયે છંદ ॥ અષ્ટ પદઃ ॥

ઓમ નમો નીરવાણ્ય જાણ્ય તે સોહંમં સમારા ॥ વીલમ વેસ વરજીત તીત તે રહીત વીકારા ॥૧॥ સ્વેધે ધાનહી દ્વંદ અખં-ડીત અવે અવીકાસા ॥ એસો ઉભયે અલખ સલગ સંમ લગ હમાસા ॥૨॥ અહંગ સંહગ દોલ્યંગ પાંગુલ્યે ઘેર પાંગરવા ॥ તે આગેનો અરથ ગ્રંથ તેનહી ધે ધરવા ॥૩॥ નહી ધે ધરવા ગ્રંથ ગ્રંત જાંહાં સંત સમાવા ॥ પોહોચે નહી :દષ્ટાંત સર્વ તે વ્યક્ત વીભાવા ॥૪॥

છપ્પા ॥૧॥ તાદીનકી કહુ સોય કોય જાદીન નહી હુતા ॥ હું નહી તું નહી તેહ દેહ નહી સુરીનર શ્રોતા ॥૧॥ શબ્દ નહિ સપર્સ રૂપ રસ નાંહી ગંધ નહી નહી કોઈ નીરવાંણ્ય :: હુતા તહ અંધાધુધ ॥૨॥ બીનુ કારણ અનુક્રમ કરમ ન્હેક્રમ સદાહી ॥ પેમ પુરાણો પ્રાયતાય પ્રસંન પ્રીછંન નહી ॥૩॥ નહી પ્રસંન વીનતી કોહો કેહેને કહી ॥ કહે કોઈ સત કુએર તા દીન કોહો કહેને કહી ॥ કહે કોઇ સત કુએર તાદીન કોહો ક્યાં મલહી. ॥૪॥

છપા ॥૨॥ ચોપાઈ ॥૮॥ એ સંસે સુદય હોય સુણતાં જાઘટ જીવ ગતી ॥ લહેન અંસ અનાદ્ય મહાદ થાયે નહી લઘુ મતી ॥૧॥ જે અનુક્રમ જકત વ્યક્ત ભયો વીલાસા ॥ તાકી બરતે મત સુરત નહી સુદય પ્રકાસા ॥૨॥ તબ શાંનીતા જીવ સીવ વજીત

તાતે લખે ॥ નહીતર અંસ અલેખ વેખ નહિ વરકણલા પખે ॥૩॥ તાપ ખબર કણ નાંહી જાંહાં અનુભવ આત્મ લહે ॥ તાતે સત કુબેર છુટે સંસે પેસી કહે ॥૪॥

છપા ॥૩॥ ચોપાઈ ॥૧૨॥ અવી ભુગતા અવીન્યાસ ઉપાસક મેલા અંશ ॥ જોતાં જકત વવેક સેપતે તેહેનો વંસ ॥૧॥ શબ્દાતીત સદાય કાબ્યતાકો પ્રતીબોધ ॥ ચૈતંનતા તીનુ ભાસ પ્રકાસીક કીયો વીનોધ ॥૨॥ નીધ ઝલકણ ચીદભાસ ચીદા ઝલકયો ચીત મંન ॥ ચીત ચલકયો ચીત વન થન ઝલકે હોય તંન ॥૩॥ હોય તંનને ચલે મન ભુગતે તંનના મદા ॥ સાક્ષીવંત સામ્રથકો કુબેર પાયકીમ આપદા ॥૪॥

છપા ॥૪॥ ચોપાઈ ॥૧૬॥ કહુ સામ્રથની સાહાય જાય સંસે સુણતાં અંત ॥ તેહ જાણ્ય હોય તેહ વીના જાણ્યે વરથા ગત્ય ॥૧॥ છે તાદાકૃ તંમ આપ અનાદીક આવ જેહેવુ ॥ અધીક ન્યુન્ય હોય ઘાટ નાટ તેહેવુંને તેહેવું ॥૨॥ તાકી સબ ઘટ ચલક સકલ પ્રતી સુર દસો દસ ॥ કરે નીરંતર સેવ ભવ મે રમે રચોરસ ॥૩॥ રમે રચોરસ દેવ ભવમે સુર સરાવે ॥ કહે સત કુબેર કહુ સેવા વીધી આવે ॥૪॥

છપા ॥૫॥ ચોપાઈ ॥૨૦॥ દેવ સકલ સેવા કરે, આપ આપને સ્થાંન, તાકી જુકત બતાવહુ સુનહો સંત સુજાંન ॥૧॥ એક તો મુખ મંજન કરે, ફુગ્ત કરે સપુરાંન ॥ ત્રીતીયો તો લંગસ રહે ચોથા રહે ગુદાંન ॥૨॥ આંન્ય દેવ ઝાડુ કરે પીચન શક્તી સીર ॥ ચાર વેદ ચોકી કરે નીરંજન ભરહી નીર ॥૩॥ ધીર પંડીત મંન લાગત કેહેર. ॥ મહડા નીધી કરે પોવના પાવન હાર કુબેરા ॥૪॥

છપા ॥૬॥ ચોપાઈ ॥૨૭॥ એસો ભોજનં પાય કે તંન મંન ભયો સપુર ॥ નીજ આત્મ ચૈતંનસે પ્રગટયો અનુભવ સુર ॥૧॥ દષ્ટ ઉરધ ભઇ તરતરી અટકી નહી આવેસ ॥ વીશ્વભાવ વેધી વટી પ્રકૃત ભઇ વદેસ ॥૨॥ નીજાનંદ "કૈવલ્ય પદ" અકૃથ અલોકીત ધાંમ ॥ ત્યાં જઈ ભઇ એકતાયહી ચૈતંન વર્તે વીરાંમ ॥૩॥ ચૈતંન વર્તે વીરાંમ પાંમી નીજ ઠાંમ ઠરી થર ॥ ફેરી અવીલોકહુ ઉધર કુબેર તાંહાં રહી ચરાચર ॥૪॥

છપા ॥૭॥ ચોપાઈ ॥૨૮॥ દરસો સકલ વીલાસ વાશ તાંહાં કરી પીયાંના ॥ યાંહાં વાંહાં હોય મલયાંન ગ્યાન ઘટ ભયે સલયાનાં ॥૧॥ દેખવંન તન દ્વૈત સરલ અદ્વૈત આત્મ અનુસુત ॥ તાંહાંથે ઉમંગી વાંણ્ય જાંણ્ય સમ અનુભવ અદભુત ॥૨॥ સ્વયં ઉચ્ચારે શબ્દ લબ્ધ તનમે હોય દરસે ॥ લક્ષ ભેદુ કોઈ સંત તંત પુરવે સ્વર પરસે ॥૩॥ પુરવે સ્વર પરસાય પાય તતક્ષેણ્ તેહી તદવદ ॥ અવીગત્ય કેહે કુબેર પ્રેર સર્વનું જેહી સતવીત ॥૪॥

છપા ॥૮॥ ચોપાઇ ॥૩૨॥ મહા મંગલ ગીરવાંણ જાંણ્ય જુગમે કોઈ વેતા ॥ જીનકી દ્રષ્ટ અમોઘ યોગ કૈવલ્ય મયે એકતા ॥૧॥ તે પરખે પડનાલ ભાલ જેહેને નીજ ઘરની ॥ ઘેઘાતાથી અલગ સળગ ગતીયા સરભરની ॥૨॥ સો પુરૂષા પરમેસ સેસ સુનકાદીક દુર્લભ ॥ આ અનુભવનો અરથ ત્રત તેહેને સર્વ સુરલભ ॥૩॥ સુરલભ અનુભવ અરથ ગ્રંથ કોઇ કેહે ઘટ ગંજે, મંદમતી ભવભુર કુબેર સુણતાં નવરંજે ॥૪॥

છપા ॥૯॥ ચોપાઈ ॥૩૬॥ જેવાંણી નીરવાંણ જાંણ્ય પદ નીજ સંતનનુ ॥ ઓરહી વાંણ્ય અનંત રીઝાવંન મંન જંતનહુ ॥૧॥ ૫ટ

ચાહાસ્ય લેઈ આદ્યક્રમ કાંડી બહુ કવતા ॥ દેઈ ઉપમા અહલાદ વાદ વીવીધી મત ચવતા ॥૨॥ ચીસીએ મેક વીકાવ્ય લાવ્ય ઝક ઝમક મેલાવે ॥ થાપે ફળ અસ્તુત મુક્ત જગતને મંન ભાવે ॥૩॥ ભાવે જકતને મંન વીસે ભોગ ગુણગ્યાન ॥ નીરાલંબ નીવર્યે પદ કુબેર ન ધરે કાંન ॥૪॥

છપા ॥૧૦॥ ચોપાઈ ॥૪૦॥ તે માટે આગંમ ઉલયે ડાખવીયા પક્ષ ॥ હાવે કહુ નીજ વોધ સુખ્ય શ્રોતાના લક્ષ ॥૧॥ સુણતાં મે હોય સ્વાંત્ય ક્રાંત્ય કૈવલ્યની દરસે ॥ પુરવેનુ પદ આપ સાફ વીલસુ જે ધરસે ॥૨॥ તેહનો નરણે થાય જાય જંતુ બુધ્ય જોતે ॥ પુરણ પરમાનંદ પ્રગટ હોય આપ ઉદયોતે ॥૩॥ પ્રગટે આપ ઉદ્યોત જોત્ય કૈવલ્ય મયે ભલકે ॥ ઇશ્વર લ્યોં દૈત કુબેર જોઈ ચીત તવ ચલકે ॥૪॥

છપા ॥૧૧॥ ચોપાઈ ॥૪૪॥ કૈવલ્ય અંશ સપુર દુરત્યે દુર પરાપર ॥ ઘટ ઘટ પ્રત્યે નીવાસ વાસ વીત સકળ ચરાચર ॥૧॥ તે અંત મધ્ય આદ્ય સ્વાધ્ય સનાનંન સોઈ ॥ સ્થાવર જંગમ જાત્ય ચલી તે ઇનત્યે સબ કોઈ ॥૨॥ જાંણ જંમ જેહેવી જુકત મુક્ત તાંહાં તેવો માહાલે ॥ પ્રાય અલખનો અલખ ખલક થઇ ખેલે ખ્યાલે ॥૩॥ ખેલે ખ્યાલે અલખ અંસ અધીન્યાસ કહાવે ॥ નીરાલંબ નીરલેપ હોઈ કુબેર કસાવે ॥૪॥

છપા ॥૧૨॥ ચોપાઈ ॥૪૮॥ કરાણી કસે કરાલ બાલ માયા હીન હોઈ ॥ દૈતા રમણ વીલાસ વીલાસીક ભયે સંકોઇ ॥૧॥ નીજ આપુ અહંમેવ ભેવતે ગયે ભુલાઈ ॥ નરતો તુરત સંભાલ આળ તજ ભવહેત કાંઇ ॥૨॥ તો દરસે હોય જંગ ગંમ ગત્યગ્યાંન સેધંન ॥ આપા હુતા જો લીંન બીન ભરાંત પ અનવંન તંન ॥૩॥ અનવૈ

કૈવલ્ય અંશ એકોહંગ અદ્વૈત અવીચલ ॥ વીપુ રહીત તે સ્વયમ્ કુબેર દુતીમલ હર નીરમલ ॥૪॥

છપા ॥૧૩॥ ચોપાઈ ॥૫૨॥ છેલ્લી સમજણ એહ વેહ વીગત્યે નહી ગ્રાહાવા ॥ છે ચૈતંન ચાદ ચોજ મોજ મંન બુદ્ધનો ઠાહાવા ॥૧॥ સફરાવ્યું છે જે સત્વ મુસે જઈ જાલતાં ઉગરે નહિ અનુક્રમ પરમ ધાતા ધે ગણતાં ॥૨॥ પછે રહ્યું તે પરખ નરખ શું છે સર-વાલે ॥ સો પદ તુ સાક્ષાત સુરત જો છવે નીરાલે ॥૩॥ છવે નીરાલે સુરત તુરત દુર દંદ વીઆઇ ॥ સદા સદોદીત તોય અંસ નીજ કુબેર રહાઈ ॥૪॥

છપા ॥૧૪॥ ચોપાઈ ॥૫૬॥ એ નીસે નીરધાર આપન પાનુ અંત સરવે ॥ જે જોર્સા જાસંત અંત એણે નીસ્તરવા લખ પુરવે ॥૧॥ બીજા છે બાધ પક્ષ લક્ષ યેણે નીરતરવા ॥ પણ સત ગુરુને હાથ બાથ બુધ્યસે નહીં ભરવા ॥૨॥ સદગુરૂ ચૈતંન માહાદ આધ સર્વને શીર સ્વામી ॥ ઉધરે કોટ અનંત જંન સત ગુરુને પાંમી ॥૩॥ સતગુરૂ પામી જંન કંથ કરૂણામય જેહી પદ ॥ તાંહાં જઈ જામ્યા મચલ અચલ અવીન્યાસી કુબેર સદ ॥૪॥

છપા ॥૧૫॥ ચોપાઈ ॥૬૦॥ માટે સદગુરૂ સેવ ભેવ આપે બડ બુધ્યનો ॥ ઉઘડે અંગન કપાટ હાડ દરસે સરવે સુધ્યનો ॥૧॥ એકુન વરત અજાંણ્ય જાંણુ પણું પ્રગટે ઉરમે ॥ ભેદી તત્વ વીભોગ યોગ જઈ કરે અંકુરમે ॥૨॥ એહવો છે મહીમાય પ્રાય સદગુરૂનો આદ્ય ॥ બ્રહ્મા વીસ્નુ મહેસ શેષ વરતે ગુરૂ નાદે ॥૪॥ વરતે સતગુરૂ નાદ સ્વાધ્ય જીન છસ અવતારા ॥ આદ્ય અંત મધ્ય મોક્ષ કુબેર ગુરૂ કહત અપારા ॥૪॥

છપા ॥૧૬॥ ચોપાઈ ॥૬૪॥ હંમબી ગુરૂકીંન ચીંન જગતંન કા હેતુ ॥ પરા પુરવેનો ધરમ કરમ શીર સતગુરૂ સેતુ ॥૧॥ આંન્યહી ધરમ અનેક એકુનહી ગુરૂ ધર્મ તોલે ॥ તેથી સુરફલ પાય ગાય ગુરૂ જસ હરી બોલે ॥૨॥ એતના છે ફેરફાર ક્રમ ઓરૂ ગુરૂ પદ ધરમા ॥ કરમી બચન કલેસ વચન ગુરૂ દહતહી ભરમા ॥૩॥ દહતહી ભરમ બચન ધંન્ય ધંન્યસો ગુરૂ સરનાં ॥ જંન હરદયે અબનીજ ॥ કુબેર બોબે બીજ સધરનાં ॥૪॥

છપા ॥૧૭॥ ચોપાઈ ॥૬૮॥ ઉગ્યે અનુભવ વૃક્ષ તાંહાં માહા પ્રક્ષ નીરાલા ॥ શાખ્યા સકલ ફેલાવ ભાવ જસ કીરત વીસાલા ॥૧॥ ત્યાગ ભકતી વીશાંન પત્ર ફલ ફુલ બીરાજીત ॥ છાંપા સીલ સંતોસ મોક્ષ જંન બેટ્ત ઉતર્ઈત ॥૨॥ અહોનીસ કરત વીલાસ દાસ દલકુ ધરી ધ્રડકે ॥ શબ્દ અમોઘહી શાક સંત પાવંન અતી સ્રડકે ॥૩॥ સ્રડકેહી પાવત સંત શાક મુખ ભાગત ભેયા ભયં ॥ ત્રપત આત્મ અવીકાસ અનાશ અગાહ કુબેર સ્વયં ॥૪॥

છપા ॥૧૮॥ ચોપાઈ ॥૭૨॥ હાવે કહુ ઉત્પન્ન સુનો મમ તંન અંદેશા ॥ હંમ હે પુરૂપ અનાદ્ય ઉપાધીત્યે વરજીત વેસા ॥૧॥ કોટી કલપ પરજંત અંત નહી વ્યાપત માયા ॥ હાડ માંસ નહી રૂદ્ર હંમહી નહિ આયા ॥૨॥ ઉપન્યે આપો આપ વ્યાપ મોઈ સકલ સહીરા ॥ અવીન્ય અંગ હમાર બીંદુ કે નહિ સરીરા ॥૩॥ બીંદુકે નહિ શરીર ક્ષીર ધ્રડ પુરૂપ પુરાંના ॥ રૂપ અરૂપી ખેલ કુબેર અકળ નીધાંના ॥૪॥

છપા ॥૧૯॥ ચોપાઈ ॥૭૬॥ પ્રથમ અચાનક સોય મોય બાલક તંન ભયેવુ ॥ વંન ખંડકે મધ્ય સદ માતાકુ પયેવુ ॥૧॥

સુત આપનેકુ લેઇ પીયેર જાતી એક માઇ ॥ લાગી પ્યાસ અપાર ત્યાં એક આઇ તલાઇ ॥૨॥ સુત છોડયો જલ દુર પીવંન નીર ચાલી મઇયા ॥ જબ ઉનકી ભઇ પુઠ બાળક નાહેર લેઇ ગઇયા ॥૩॥ લેઇ ગયે નાહેર બાલ બાળ માતા સીર તોરે ॥ રોપત ચલી નીહોર કુબેર દરશીયા તેહી ઠોરે ॥૪॥

છપા ॥૨૦॥ ચોપાઈ ॥૮૦॥ દેખત કાયા વીલોચ્ય કહે આ બાળ કીનકા ॥ સહેજ મીલ્યો સંજોગ યોગ મહી બીજકે દીનકા ॥૧॥ કો મેરે સુત સાટ માટ દીનો કીરતારા ॥ યેસો ધરી મંન મોદ બોધ ઉર કરે વીચ્યારા ॥૨॥ હંમ બોલે કયોં બેર લગાવત અરમકી માતા ॥ લેઇ જાય તોઈ મોઇ ઘેર જગતમે કરૂ વિક્ષાતા ॥૩॥ કરૂ વિક્ષાતા જગત વીગત્ય વીધ વીધ કે ગ્યાંના ॥ કેહું કુબેર જુગ-માંહી કછુ નહી રખુ અયાંના ॥૪॥

છપા ॥૨૧॥ ચોપાઇ ॥૮૪॥ નર નાંમે હરદેવ સોયંતા માત સામાંની ॥ ગુજારંન વંન માંહી તાંહી બેઠત પઠાંની ॥૧॥ હંમહુતે તેહી બેર સેર આંવત નીજ ધરસે ॥ પઠયેહુ નીજપતી જ્વંન ગવંન કીયે અરસ અધરસે ॥૨॥ બીન જનુની તંન પાક વાક બેત રહી અલખકી ॥ ઓર સકલ સબ દેહ માન તંન ગ્રભ ખલકકી ॥૩॥ સહીત આચાર સમેત વેત જેહી સાહાસ્ત્ર નીગમકે ॥ જનુની ઉદ્રકે જલમ કુબેર અનુભવ અગમકે ॥૪॥

છપા ॥૨૨॥ ચોપાઈ ॥૮૮॥ બોહોરૂ કીયે હંમ બેંન યેંન અવીગત્ય ગત્ય ધરકે ॥ હુતે અકેલે રાંન ગ્યાંન ઘર અજર અમરકે ॥૧॥ હે માતા જેહી ભ્રમ કહુ સુન સુરત ધરીનકે ॥૨॥ દીપ પાલકી માંહી તાંહી તુમ્ર હુતે જદનકે ॥ સહ્લા ૨૮ સેહેસ્ત્રુવાસ તાસ તંન

બ્રહ્મ સદનકે ॥૩॥ કરીત યોગ તજી ભોગ સોગ નહી ધરતહી મનમે ॥ તશ થઇ તદરૂપ કુએર દોઉ ગયે જુબંનમે ॥૪॥

છપા ॥૨૩॥ ચોપાઈ ॥૯૨॥ જાતે સકળ જાંહાંન ગાંન નીજ ક્તારંન બીંન ॥ આદ થકી અબનંત કંથ તેહી રહ્યો અકલ ઈન ॥ તબત્યે દીયે હુંકમ આવંન હંમકુ ભવ તબહી ॥ ન્યાય સહીત નીજ લક્ષ કહેણ્ય ક્તાકો સબહી ॥૨॥ દીપ પંચ ઓલંગ આયે હુંમ પાલકી દીપા ॥ તીનકી સર્વ સુજાંણુ લેહી મમ સહીત સમીપા ॥૩॥ આસંન કીયેહુ બાગ લાગ્ય એકાંત જવાઇ ॥૪॥

છપા ॥૨૪॥ ચોપાઈ ॥૯૬॥ એક દીન કરનકુ સેહેલ ગયે ગુજારંન વંનહી ॥ હુતે તાંય નરનાર વીપ્ર ગ્રહેત જે જોજંનહી ॥૧॥ ઉઠી તુરત તેહી વાર હંમનકુ કીયે સનમાંનુ ॥ ધરીત ભેઠ ફૂલ પુલ દીન હોઈ તજી ગમાંનુ ॥૨॥ દેખી અનીન અસ્તુત ત્યોં ત્યે હંમ ભયે આનંદુ ॥ કૃપા સીંધુ કહી દોય કીન ભવ પારંદુ ॥૩॥ તબત્યે કરી કટાક્ષ પાક્ષ તીનકે તપ રાચે ॥ માગ્ય માગ્ય કીયો મોમ કુબેર દેખીન જંન સાચે ॥૪॥

છપા ॥૨૫॥ ચોપાઈ ॥૧૦૦॥ નરપી તીનુ લીયે તીનુ માગ્ય ભાગ્ય તુમ મીલે હંમનકે ॥ કરો સ્વામી કલ્યાંણુ ત્રાસ તંન મીટે જન્મ મરણુ કે ॥૧॥ ચીત ચંચલ તેહી વખત હુતા હંમકુ જીન જાવંન ॥ સમટી સકલ સમાજ દીપ જંબુ પ્રતિ આવંન ॥૨॥ તુમહી પણુ તેહી દીપજાવો હંમ આગુ જંન ॥ એહી તંન તજી અવતાર લેહુ ઘર ક્ષત્રીનકે તંન ॥૩॥ સમર ગઢ સર તુલ તુલ નહી કીનુ રજતાઇ ॥ કરન ત્યાહ તીનુ તાય કુએર દલીપત જાઇતિ ॥૪॥

છપા ॥૨૬॥ ચોપાઈ ॥૧૦૪॥ ફેર દીયે તીનુ માગ જાગ

નહી ઉતે દીયંનકી ॥ સકલ ક્ષત્રીકી જોય વંઝ કયા રહી ધીયંનકી ॥૧॥ તો તુમેરે તરકાંન ગેહકી ગ્રહુ લુગાઇ ॥ તબ કોપ્યો તીનુ તાય સાહ દલ્હીંન પાનસાઇ ॥૨॥ કરી કલ કાંઈ નકટ કટક લેઈ દલ ચઢયો સમર પર ॥ ઘેર લીયો ધડ સકલ વીકલ નરનાર જદીપ હર ॥૩॥ કીયે જંગ જુધ જોર સોર ભવ ભયે હલાહલ ॥ જીતે તબ પત સઈ કુબેર દલ હુતે અતલી બલ ॥૪॥

છપા ॥૨૭॥ ચોપાઈ ॥૧૦૮॥ જબ લીને સીર કાટ સમર પત સાઇત ॥ તીનસે કરી બેહાઇ જાય સનમુખ લાઇત ॥૧॥ ફેરી દીયો સીર તુરત સાહાકી સુતા નન્યામીત ॥ દેખો એહી અકડાઇ મુવે સીર કરી ન મેલાઇતિ ॥૨॥ તીનકી કુલ જેહી વૈસ વીખર ગઈ હોય જનીત જીન ॥ તીનકી શાખ્ય નીહાળ ભાલ ભવ કરીત જાઇ હીત ॥૩॥ તાંહાં તુમહી વીપુધાર રહો જેહી નગર શારસત ॥ તબ હંમ આવહુ તાંય કુબેર તુમ કહીત અકલ ગત ॥૪॥

છપા ॥૨૮॥ ચોપાઈ ॥૧૧૨॥ દેહુ અચાંનક દરસ બાળક તંન ધરીત આઇત વંન ॥ એહી વીધકે વરદાંન દેહી હંમ કીયે તાંહી જંન ॥૧॥ તેહી આગે એહી દીપ લીપ બીનુ રહયો માય-નકે ॥ હમ કીના જેહી જયાં ત્યાં પતન કીયે જાયનકે ॥૨॥ લે તુમ વીપ્રાણી સાપ મોય વરદાંન દેવંનકી ॥ દીપ પાલકી માંય તુમે તપ કીયો જુવંનહી ॥૩॥ જેહી તુમસ હંમ કીન મીલ વંન ખંડ મોઝા-રીન ॥ તેહી તુમ હંમ મીલે આજ કુબેર જુવો કાજ વીચારીત ॥૪॥

છપા ॥૨૯॥ ચોપાઇ ॥૧૧૬॥ કહે હુતે કલ્યાંણ વાંણ વદી તવ ચારંનમે ॥ તેહી તુમ રહીકે નાંહી જાણુ કે ગઈ સ્વપનમે ॥૧॥ તબ બોલી તે માત વાત કર્યો લહુ આગંમકી ॥ ૫ ન હંમકુ સુઝ

ઓર અવતારંન ગમકી ॥૨॥ તુમ તો પુરૂષ પરમ મર્મ માલમ ઉત ઇતિકી ॥ મેતો અલ્પગ સેવ ગતી ક્યોં પરે તેહીતકી ॥૩॥ અબ તુમ દીયો જો કોલ કાજ તેહી કરો કરાંમલ ॥ મીલે તુમે મહારાજ કુબેર હાજર હસ્તાંમલ ॥૪॥

છપા ॥૩૦॥ ચોપાઈ ॥૧૨૦॥ અબ બાકી કીનુ કોય રહી સરનન જાવંનકી ॥ ભઇ અચાંનક ભેઠ પુરૂષ તુમ પતી પાવંનકી ॥૧॥ અહો ધંન્ય તુમ મોય પુન્ય પુર્વનકે પાઇતિ ॥ સરમ કરે વીનુ સેલ સેહેજ મેહવો મેલાઇત ॥૨॥ ભલે લેઇ ગયે બાલ નાહર તુન સટે મેરેકુ ॥ એકકી કુન ચલાય વારૂ સુત સીર અનેકુ ॥૩॥ તદીપ તોય કયાંહાં પાય તમનસે પુરસ હમનકુ ॥ તેહી મીલે મોહી આજ કુબેર વાહી એહી તંનકુ ॥૪॥

છપા ॥૩૧॥ ચોપાઇ ॥૧૨૪॥ પરમ પુનીત એહી તંન કીયે કરતા કરૂણેસર ॥ પાહે પાહે તુમ સરંન રખેવુ પરમ પરમેશ્વર ॥૧॥ કયા બરણુ મુખ એક આવત મોઈ બીન બરનન ॥ ક્ષત્રી કુલ કરંડેસ તને બીન બનન કરનન ॥૨॥ તબ જેહી તેહી પ્રકાર ઉધ્ધાર કરો તો કર હર ॥ જ્યોં કોઈ ઓટ રહાય વીહંગમ પંગુ વીના પર ॥૩॥ તીનકો કરે નીવાસ શાહ કોઈ સરણ પરન કે ॥ ત્યોં મેરે મંન પાંગુ કુબેર તુમ સેવ કરનકે ॥૪॥

છપા ॥૩૨॥ ચોપાઈ ॥૧૨૮॥ તો તુમસે કહુ કાહાય હાયન બની તુમ સરખી ॥ લહુ વીવેક નરેખ સકુ ઉપલે તુમ નીરખી ॥૧॥ એ તન કહી ગદ કંઠ થઇ મમ ચરનાં ગ્રહેવું ॥ તબ કીના હંમ સત્ય માત મુજ ધરમ કહેવું ॥૨॥ તુમ પાલક સુત મોય ગોય ગ્યંમ રખો આવનકી ॥ જબતે સકલ વીભુત સહિત તુજ કહુ મનકી ॥૩॥

એહી વીધી કરી કરાર સાર તબત્યે હંમ ભાખે ।। જેહી મમ બાળક બચન કુબેર સુની માત બીલાખે ।।૪।।

છપા ।।૩૩।। ચોપાઇ ।।૧૩૨।। હંમ કીના ધ્રડ રાખ ચાક ચાત હવેન ચકીત ।। સુની અગમકી વાત માત મન કરીત નવકીત ।।૧।। માતા કહે એકલ બેલ ક્યોં રખો ન સ્વામી ।। કરન કાજ ઇતીહાસ પાસ ક્યોં અંતરજાંમી ।।૨।। હંમ કીના તેહી માત વાત સુન લે એક મેરી ।। રખુ કલા મોઇ સાથ સોલ કતા પન કેરી ।।૩।। તીનેત રહુ સપુર નુર ભવ ફરક સદા ભવ ।। જાહેર ફરીત જહુર કુબેર નહી રોકીકે તબ ।।૪।।

છપા ।।૩૪।। ચોપાઇ ।।૧૩૬।। તેહી વીભુતી પ્રતાપ તાપ કોઉ તપે નહી તંન ।। કરંન સહાય કરતાર સાર સરજવ સાત્રથ ધંન ।।૧।। વીચરૂ વીશ્વ નચીત મીત મોઇ સુનાઇત, મન બત્યે નહી એકલ બેલ એતને અનુરાઇત ।।૨।। સોલ કલા સંમપુરણ માતમે પુરૂપ પરમહી, કહી આજ તુજ કાજ મોઈ ગત દે નહી મરમહી ।।૩।। કહુ કલા કર નાંમ વીભુ ભવ ભર પ્રભુતાઈ ।। સુમતા ધરીત સુનેહ કુબેર ચીત રખીત રોકાઇ ।।૪।।

છપા ।।૩૫।। ચોપાઈ ।।૧૪૦।। અબ ઉચરત મોઇ વાંણ્ય આગુ જેહી કહી વીભુતકી ।। સબ વીધી પરે પેચાંણ્ય જાંણ્ય જીમે સકલ સહુતકી ।।૧।। પ્રથમ કહુ નીજ પરમ મરમ કરતારનકે કુલ ।। જીનકે સકલ સબેહ તેહ ગતી ગનીત ગયે ભુલ ।।૨।। બરણી ગયે સબ બાત દુલા કોઉ કીયે ન નરણીત ।। નીગમ કહી નીરવાંણ્ય જાંણ્ય તે રહી અબરણીત ।।૩।। નીતી કહેણ્ય કીનેટ ઠેઠ નહી કરી ખરાખર ।। લહેન શાહારુ પુરાંન કુબેર ગ્યંમ રહી નેતી પર ।।૪।।

છપા ॥૭૬॥ ચોપાઈ ॥૧૪૪॥ પીછે અજંભેવ ભેવ ભલ-
કીયે ભવાટીક ॥ વેતા સહીત આચાર તેહી પણ પચે ભુનાટીક ॥૧॥
તીનુ **કરંન જુગ જાંણય** કુબેર પદ **ધરે પોમી** પર ॥ રહે **જેહી
અજમાલ અરસ અજૈ પુરૂષ પરમ પર** ॥૨॥ દ્રીતીયે કળા
અનમેવ દેવ કરતારંનકે નીજ ॥ જીનકે કીયે સબેવ અખીલ કે અંસ
અમીત બીજ ॥૩॥ તીનકે કરનનવેર અંશ ઓરૂ કર્તા કારંન પદ ॥
ઘટકે વ્યોમવત અંસ કુબેર નીજ કતા શુન્ય મ્હાદ ॥૪॥

છપા ॥૭૭॥ ચોપાઇ ॥૧૪૮॥ કર્તા સમંધ વીભુત હુતા
ત્યૌં કીયે નીરાકરણ ॥ તુમસે છપી ન કાંય તેહી તુમ લહીત પરાક્રણ
॥૧॥ ત્રતીયે ધીરજ વીભુતી જુથકે જુથ મલી જબ ॥ પટ દરસંન
લેઈ આદ્યવાદ કરીન વરીત્યે સદા ॥૨॥ વીભુ ચતુરથી સોય સહણ
શક્તિ સમ દાયક ॥ કોઉસે કટુ ન ભાખ્ય જીનકે જીનુ લાયક ॥૩॥
પંચમી જીત સભા વીપુતી તુસે કોઉસે હારન હોઇ ॥ છઠી અભે-
નસેતી ડરપકી કુબેર ગનીત નહી કોઈ ॥૪॥

છપા ॥૭૮॥ ચોપાઈ ॥૧૫૨॥ વીભુ સપ્તમી જોગ કળા
જનમન ૐકારંન આદી ॥ વૃતી સમેટ નેટ કરી નીજમે ધરી નવ
અલગ ઉપાધી ॥૧॥ અતી આક્રાંત સકત વીભુતીનકી કહુ જીનુ કલા
જનાઈ ॥ માંડ શકે નહી કોઉ ભવકી ભર અનુભવકીન હુન તાઈ ॥૨॥
સકલ સીદ્ધાંત અંતકે ઉંર હીત નીરવીત કીયે નકલહી ॥ કરીત ક્નાં
પેમાલ પોમી ધર નીજપત રખે એકલહી ॥૩॥ સો નીજ પતી પરા-
યંન પરમીત ઇતિ આવંન નહી જનંકે ॥ **અટલ અનાદ્ય આદ્ય અવધી**
વીન અખીલ કુબેર સબ તીનમે ॥૪॥

છપા ॥૭૯॥ ચોપાઈ ॥૧૫૬॥ સદ ચતુરથી સકત વીભુ

નરવેદ નીરાક્રણ ॥ શીવ સુનકાદીક આદ્ય પરંતુ હુ ત્યાગત માહરણ ॥૧॥ તેહી લાયેહું હંમ ધરમ કરન જીનુ પરમ પસારંન ॥ પ્રથંમ કોયે અંગીકાર પુરૂષ ભવકે જેહી કારંન ॥૨॥ સપ્ત ચતુરથી સરલ વીભુ વીભક્તી કરન ઇત ॥૩॥ ત્રીયે દસમી પ્રારબ્ધ વિભુ રીદ્ધ સિદ્ધકી દાયક ॥ ચતુરદસ. નરલેપ કુબેર ભવ ફરક રહાયક ॥૪॥

છપા ॥૪૦॥ ચોપાઈ ॥૧૬૦॥ પંચદશી વીભુ વેત સીધાંત સવેત સમારંન ॥ વીવીધી ભાત્ય વીગતંગ અંગ જીનકે જેહી કારંન ॥૧॥ કરીત કરાંમલ ખોજ પ્રોજનીજ કતાસરંન સીધ ॥ જીનત્યે સરીત હરેક વેપ અમીત રીધ ॥૨॥ વીભુ અષ્ટ ઉભયેવ દેવ સંમ સેવ સરાવંન ॥૩॥ નમીર્લ નીરાજણુ લક્ષ પક્ષ પરામત જુગ પાવંન ॥૩॥ વીભુ સોલ સેહે વરત કરત લેઈ ધરીત પોમી પદ ॥ નીજકીની ધાની હોર પોર પતી કેહીસદ ॥૪॥

છપા ॥૪૧॥ ચોપાઇ ॥૧૬૪॥ આપની સરજીત સૃષ્ટ અંસ સીખ દેન પઠયેપત ॥ ભુલ ગયે મુજ સરજન ॥ શ્રષ્ટકુ કરન કારંન ગત ॥૧॥ તદીપ આય તંન ધાર ॥ સાર શબ્દ કહેન સકલકુ ॥ અસલ અજેની પુરૂષ પરખ દેઈ તોરે નકલકુ ॥૨॥ નીજ ગ્યંમ કરી નવેર હેર ઇતિફેર દેખઇત ॥ કંકર પારસ પોર પરમ વીત વર ધવે તાઇતિ ॥૩॥ ન્યાય મુકર કર લાય તાય તુમ જુવો વીલોકીત ॥ દેખ પરે દીવ્ય દ્રષ્ટ કુબેર નીજ ઇષ્ટિ અલોકીત ॥૪॥

છપા ॥૪૨॥ ચોપાઈ ॥૧૬૮॥ સુની મમ બાલક બચન માત અચરજ ભઇ જબહી ॥ ડરપત લીયો ઉઠાય સહાય કીની હંમ તબહી ॥૧॥ અબ જંન ડરપે માત વાત સુણલે એક મેરી ॥ આ હકીગત ઉર રાખ કહો મત કોઇકુ ફેરી ॥૨॥ તબ પલટુ તન વેસ

સુરત હંમ સુત નેરેકી ॥ દેવા નહી એહ ભેદ મુરસ્ય અવીગત્ય મેરેકી ॥૩॥ અવીગત્ય મેરી મરત હુરત કીની સુત ઉનસી ॥ કરકે કોલ કરાલ કુબેર રહી ગઇ મુખ મુનસી ॥૪॥

છપા ॥૪૩॥ ચોપાઈ ॥૧૭૨॥ લેઈ ગઇ આપને ઘેર જખ ભાઈ ધરમકી જંનની ॥ સુત ભાવે અતી નેહ કહી નહી કોહુસે મંનની ॥૧॥ દીનદીન પ્રેમ અધીક બીછરત નહી મંનમે ॥ ભુલ ગઇ વા ધ્યાંન ગ્નાંન કીનો જે વંનમે ॥૨॥ ઉર માયા લપટાય કાય અંતસ-કરણ અંજી ॥ ભવના જેસો ભાવ સાચ થઇ સુરત સુરંજી ॥૩॥ સુરત સુરંજી સાવ આહાવ ચીતમે નહી ઓર ॥ યેસે ભએ અચેત કુબેર બોલે નહિ બોહોર ॥૪॥

છપા ॥૪૪॥ ચોપાઈ ॥૧૭૬॥ પણ અંતર અવીકાસ અનુ-ભવ અખંડ વીલોકુ ॥ ગુપ્ત રહુ ધંનઘોર ઓર નહિ ચીંત તમોકુ ॥૧॥ ઉપર સર્વસે સોપ બીતરસે રહુ ભરપુરા ॥ ઇંડ પીંડ બ્રહ્માંડ સુત્ર મમ હાલ હજુરા ॥૨॥ વરસ પંચ દ્વે સોય સકલ વીધી ચેતંન ભયેઉ, હુતા પુરાતંન ગ્નાંન જાંહાંનમે પ્રગટ કહેઉ ॥૩॥ પ્રગટ કહેઉ સાંનમાં સદગુરૂ સીરધારી ॥ કૃષ્ણ સ્વાંમીજીનુ નામ કુબેર કહે જાઉં બલીહારી ॥૪॥

છપા ॥૪૫॥ ચોપાઈ ॥૧૮૦॥ જુગજીવંન જે વસ્ત અસ્ત નહી ઉદે સહાવે ॥ નીરાધાર નહે કાંમ હાંમ હધકી નહી પાવે ॥૧॥ સો પદ ત્રીભોવંન તાજ સાજ અજ સીવ સુનકાદીક ॥ પ્રકૃતી પુરૂસ પર લક્ષ દક્ષ દીવ્ય આદ્ય અનાદીક ॥૨॥ તે ક્રતા નીજ અકલ સકલ જંન કાજ કરંનકુ ॥ નયેતી નયેતી કહે નીરગુણ સીરગુંણુ સત ગુરૂ ધરે તંનકુ ॥૩॥ ધરે સદગુરૂ તંન સગુન અગુન અવનીજ બીજ હરનો ॥ સસ્વરૂપ સ્વે અચ્યુત કુબેર ગ્રહે સોઇગુરૂ સરનાં ॥૪॥

છપા ॥૪૬॥ ચોપાઈ ॥૧૮૪॥ આંન્ય સકલ સબ સંત અનંત ધરી ચીત ચરનુ ॥ નીજ વેતા વીદ જેહ દેહ તીનકો અઘ હરનુ ॥૧॥ આગ્યે જો ગુરૂ દેવ ભેદ કીરતી જસ ગાયે ॥ તેસેહી સબ સંત અનંત જીને પદ પાયે ॥૨॥ કરૂ અસ્તુતી તાય લાય ઉર અનુભવ અગમે ॥ મહંમાયાનું જાલ આળ વરજીત રહે જગમે ॥૩॥ રહે જગમે વરજીત તીત કૈવલ્ય પદ પેખતા ॥ તે માટે ગુરૂ સંત ક્રંથ કુબેર એકમેકતા ॥૪॥

છપા ॥૪૭॥ ચોપાઇ ॥૧૮૮॥ હાવે કહુ ભલભેદ ભવાટીક ભવ ઉત્પન્નકી ॥ જીવ ઇશ્વરકી શ્રષ્ટ દ્રષ્ટ પરસીદ સમઝણયકી ॥૧॥ ફુટે સકલ અંદેસ વેસ વીગતે કરી ગાવું ॥ વીવીધા ભાત્ય મધ્ય વીસ્વ વારને પાર લખાવુ ॥૨॥ સીરગુણ નીરગુણ પંથ ક્રંથ કૈવલ્ય નીજ તીનકે ॥ બરનુ ત્રધા પ્રકાર સાર જ્યૌં ત્યૌં જીનજીનકે ॥૩॥ જ્યૌં ત્યૌં જીનજીન સાર પાર હોય કે સબ સુનહી ॥ બીન યારી એહી અરથ કુબેર નહિ પાવત કુનહી ॥૪॥

છપા ॥૪૮॥ ચોપાઈ ॥૧૯૨॥ પ્રથમ સીરગુણકી કહુ નીર-ગુણતા પર હોય ॥ તાકે પર પરમાત્મા તેહી પણ અંસ સકોય ॥૧॥ અંસ વસાવંન ઇચ્છ ક્રતાક્રત ઇંડહી ઉરજો ॥ કોઈ કાળે કલપીત ઇંડ સેવાઇ સુરજો ॥૨॥ તાકા કહુમે બાલ કાલ માહા કારણ માયા ॥ સપ્તદીપ નવ ખંડ ઇંડિ માંહી ઉપાયા ॥૩॥ યેસે ઇંડ અનેક લેખ ગણતાં નવ આવે ॥ અગણીત અનંત અપાર કુબેર સુન્ય માંહી રહાવે ॥૪॥

છપા ॥ ૪૯ ॥ ચોપાઈ ॥ ૧૯૬ ॥ ઇંડઇંડ પ્રત્યક્ષ એક એક સકલ રહાવે ॥ ગુણ ઘટ થઈ ચેહ ઘટ મઠ અનેક ઉપાવે ॥૧॥ મઠ મઠ પ્રત્યે દેવ ભેવ તે ભીંન લહાવે ॥ સીવ આત્મ અનુસાર

પાયુ અનુમાંને ગાવે ॥૨॥ કહી દીન એહી વીધી શ્રષ્ટ પ્રષ્ટ તે રહી ઉપાઈ ॥ સીવ શક્તિનું સાંન ધ્યાંન નીજ રહ્યે હેરાઇ ॥૩॥ રહે હેરાય ધ્યાંન જ્ઞાન ગત્ય ઉપજે સએની ॥ કહે સત કુબેર કહુમે કથા અએની ॥૪॥

છપા ॥૫૦॥ ચોપાઇ ॥૨૦૦॥ બ્રહ્મા વીશ્નુ માહેશ શેપ અનેક ગએઉ ॥ તાર પીછે તીન લોક જીવ સીવ જ્ઞાન ભયેઉ ॥૧॥ જીવ ધાવે સીવ સોય સીવ ગત્ય સોમ સેવાવે ॥ બીન કરીયા બીનુ કરમ સરમ બીનુ સરલ સહાવે ॥૨॥ એવી વીધી જુગ અનંત અંત નવ આવે યેને ॥ બીન કરીયા કીરતાર કરનકે પાયે કેતે ॥૩॥ કેતે પાયે પાર ધરી ધરી દેહ નર પ્રાણી ॥ કેહે સત કુબેર બીના ક્રમ નાંમે પેહેચાંણી ॥૪॥

છપા ॥૫૧॥ ચોપાઈ ॥૨૦૪॥ તાર પીછે ભવમાંય ભયેહુ બ્રહ્મા ચતુર મૂખ ॥ આદ્ય નીરંજન દેવ ભેવ તે દીયો નીગમ લક્ષ ॥૧॥ નીંગમ ચાર વીસ્તાર ચારને ખાણ ઉપાઇ ॥ કરમ ધરમ પુન્ય પાપ ચતુર મુખ દીયે ઉચારી ॥૨॥ પુણ્ય તણે પ્રતાપ પાપની હોવે નાસ્તી ॥ ધરમ પાત્રે દ્રવ્ય ઉત્તમ ક્રમ હરી પદ આસ્તી ॥૩॥ હરી પદ આસ્તી હોય એહી વીધી કરમ કરી ॥ કેહં કુબેર ક્રમ અધીક ગુચવણી કરી કરીને ॥૪॥

છપા ॥૫૨॥ ચોપાઇ ॥૨૦૮॥ ચાર વેદ પેચાંણ્ય કે વ્યાસે કરે પુરાંન ॥ તાતે જીવ જાડો ભયો ત્યૌં મંન હવો પુરાંન ॥૧॥ બુદ્ધિ બળસે ગોઠવી કરયાં શીવના જીવ ॥ સસમ વેદ જાણ્યા વીના તબ લગી લહ્યા ના પીવ ॥૨॥ વેદ વીગતી જુગતી કરી ભયે ભ્રમ ભંભેર ॥ પરી ઉતરકુ કો નહિ કથ્યો આપ અહંમેવ ॥૩॥ કથ્યો

આપ અહંમેવ દેવ નવ જાણ્યા ક્તા ॥ કહે સત કુબેર વ્યાસને ઉપજી બળતા ॥૪॥

છપા ॥૫૩॥ ચોપાઈ ॥૨૧૨॥ તબ ઈશ્વરને તાસ વ્યાસકી પીડા ચીની ॥ કરવાને ઉપદેશ નારદકુ આજ્ઞા દીની ॥૧॥ આયે નારદ ત્યાં જ્યાં વ્યાસંન કે આસન ॥ દીનો આદર માંન જ્ઞાન જાણી હરી દાસંન ॥૨॥ બોલે નારદ એહ છેદ કહો ક્યાંહાંસે આગે ॥ પંડ પંડે ક્યાંહા જાવો અંત મંન ક્યાંહાં ઠરાયે ॥૩॥ ક્યાંહાં ઠરાયે અંત સંત નારદ એહી બુઝા ॥ કહે સત કુબેર વ્યાસકુ કાંઇ નવ સુઝા ॥૪॥

છપા ॥૫૪॥ ચોપાઈ ॥૨૧૬॥ ભગે વ્યાસ ડીંગ મુઢ ગુઢ નારદકે એનાં ॥ દીયો ઉતર ઠોર આપનો નાહી ચીના ॥૧॥ તબ નારદ નરભેવ છેવટે તે જાંણો કરમ ॥ તત્વજ્ઞાનકો ધ્યાન તાકો નહિ જાન મરમ ॥૨॥ જબ સંતન ક્રીપાલ જાલ વ્યાસનકી તોડી ॥ ક્રમ કાંડ કે ખંડ ભંડ સબ નાંખે ફોરી ॥૩॥ નાંખે ફોરી ભંડ કાંડ જે નીગમસે કીનાં ॥ કેહે સત કુબેર નારદે આત્મ લક્ષ દીના ॥૪॥

છપા ॥૫૫॥ ચોપાઈ ॥૨૨૦॥ લહ્યો આત્મ અનુસાર પાર પ્રકૃતી પાયો ॥ શુદ્ધ બતાઇ જ્ઞાન જ્ઞાન . જે ધરત્યે આયો ॥૧॥ છુટયો પાસ પુરાંન ધ્યાંન ધરી ભીન્યા આપુ ॥ સઘળે દરસ્યા શીવ જીવને આગે સંતાપા ॥૨॥ જ્ઞાન ગોળી ગોળકે પઈ વેદ ભગે હરી સંત ॥ કર્મ ધર્મ પાળી ચરી ભોજંન દીયો ભાગવંત ॥૩॥ કીયો ભોજંન ભાગવંત અંત તે આગ્યો જો તે કહે સત કુબેર ભુલ્યો જગ રહ્યો જે પોથે ॥૪॥

છપા ॥૫૬॥ ચોપાઈ ॥૨૨૪॥ પડીઆ જીવ જંજાલ પાલ-

તે કરમ ધરમકી ॥ દીની વૈકુઠ આસ ત્રાસ તે કીની જંમકી ॥૧॥ તાતે સૌ સંસાર સકલ સબ લાગ્યા કરમે ॥ પાપે પાવે નરક સરક તે પાવે ધરમે ॥૨॥ આત્મ અરક ઉદોત ઉજેસનકી જાંન્યા ॥ માહા નીધી મહારાજ કાજતે ચૌદ ભોવંન ત્યે ॥ ચૈતંનસે ચૈતંન કુબેર વંન જેસે ધંનત્યે ॥૪॥

છપા ॥૫૭॥ ચોપાઇ ॥૨૨૮॥ ઊહેણી થઈ જુગમાંહી કાંઇ નવ આવે સરસે ॥ અંતર કરી આવેશ ભરમાવે તીરથને વરતે ॥૧॥ થઇને રૂપ સભાવ જ્યાં ત્યાં રહી પ્રકૃતી ॥ હલણુ .ચલણુ પરવેણુ નેથ મે યેની વરતી ॥૨॥ ઉત્તમ મધ્યમ માંહી તાંહી તે રહી અધાઈ॥ મધ્યમ માંહી મલીંન કીંન ઉત્તમ સુચાની તાઇ ॥૩॥ કીન ઉતમ સુચી તાઇ રાઇ કે સરક પમાડે ॥ કેહે કુબેર જ્યૌં બાલ ઉછાલી માત રમાડે ॥૪॥

છપા ॥૫૮॥ ચોપાઈ ॥૨૩૨॥ હે તંન મેહે તાસ બાસ તે રહી ઘટો ઘટ ॥ ધાઇ ધાઇ ભેટે અંગ ઉમંગે કરી ચટોચટ ॥૧॥ સ્વાંમી તાંહાં સેવક પંખ તે રાખે તે સહીતે ॥ ઇશ્વર તાંહાં ઇચ્છાય ચરણુ તે પકડે ધાઇને ॥૨॥ જોગી તાંહાં જોગાંણુ આંણુ તે મેટે નાંહી ॥ સતી થઇને સીસ ઇસની રેહેવે માંઈ ॥૩॥ રહે ઇસની માંહાંય જ્યાં જેહવી ત્યાં તેવી ॥ કેહે સત કુબેર અનંતે દેવી ॥૪॥

છપા ॥૫૯॥ ચોપાઈ ॥૨૩૬॥ શંકર તાંહાં ઉમીયાય વીરંચા ઘેર સાવંત્રી ॥ વીસ્નુ સુ ઘરબાર સતી ત્યાં લક્ષ્મી મંત્રી ॥૧॥ ગો લોકમે જે હોય પતી તેની થઇ પતની ॥ આંન્ય દેવ કુન માત્ર સાથ નહી આપના વતની ॥૨॥ ગગંન ઘટા થઇ ,વીઝવીઝા પોતાને વરસી ॥ ક્ષીતી પાવક જલ પવંન શુન્યમે સામા દરસી ॥૩॥ દરસી

સાંમા શુન્ય ધુન્ય થઇ પોતે ગરજી ॥ કેહે સત કુબેર સકે કુણ એહને બરજી ॥૪॥

છપા ॥૫૦॥ ચોપાઈ ॥૨૪૦॥ એ માયાનો સંગ ભંગ કુણ કરવા સુરા ॥ દાનવ માંનવ નાગ દેવ સબ કીના ચુરા ॥૧॥ જોગીને જંગંમ ગંમ નહી એને જીત્યાની ॥ જતી સતી સન્યાસના સબ થાય નીષાંની ॥૨॥ અતી અપરબલ એહ છેહ નવ કાઢે કોઈ ॥ ચૌદ લોક કરમાય ચાવે તે મુખમાં બોઈ ॥૩॥ આવે મુખમે બોઈ રોઇ રોઇ સર્વે મરીયા, કહે સત કુબેર જોરાવર એસી તરીયા ॥૪॥

છપા ॥૬૧॥ ચોપાઇ ॥૨૪૪॥ ભઇ નટી નીરવાંણ્ય જાંણુ તે અતી અપરબલ ॥ નહી બાજીગર કોય સામ્રથ જીતે એનુ બલ ॥૧॥ અજપદને કૈલાસ વાસ પર વૈકુંઠ ગૌલોક ॥ ભલી નચાવે નાચ તાસતુ સામ્રથ એકી લોક ॥૨॥ જૈ બાલીનાં બાલ આલતે કરી રમાડે ॥ તેનુ કરે લગન જગન તે કરી જમાડે ॥૩॥ કરી રમાડે જગંન મગંન વરથી ગંમત ॥ કેહે સત કુબેર જગત માયાની રમત ॥૪॥

છપા ॥૬૨॥ ચોપાઇ ॥૨૪૮॥ માંડયો ચોપટ ચોક સોખતે પંચ તત્વકો ॥ ભીંન ભીંન આકાશ વાસ ચોપટ કે ખાંકો ॥૧॥ નાંખ્યા હાથ પસાર પાસા તે દશ અવતારા ॥ કવી પંડીત સુરદેવ સકલ સબ સોગટ સારા ॥૨॥ જુવો માયાના ખેલ બેલ નહી સંગે સામા ॥ હાવે જીત્યે આપદા વતે પોતે રાંમા ॥૩॥ પોને રાંમા દાવ ભાવ સુખેલે સોખે ॥ કેહે સત કુબેર ફેરી ફેરી પાસા નાંખે ॥૩॥

છપા ॥૬૩॥ ચોપાઇ ॥૨૫૨॥ દર અવતારી દેહવેસ ધરી જે જે આવે ॥ હરી ચૈતંન વજીત રીત કરી સર્વ સમાવે ॥૧॥

કંદલી કંદ વત રાંમ કામ ત્યે કહુ સમજાઇ ॥ ગાંજા ફુલી વીલાય પેઠ તંમનો તંમ ભાઇ ॥૨॥ સાખ્યા દસ અવતાર રાંમ તાકી જડ જેહી ॥ જે જે ઉપજે ઘાટ નાથ માયા સંગ લેઈ ॥૩॥ લેઈ માયા સંગાથ અઘટ ઘરી ઘાટ આયુધ ॥ સંતને સુખ દાયક કુબેર રીપુસુ કરી જુધ ॥૪॥

છપા ॥૬૪॥ ચોપાઈ ॥૨૫૬॥ બ્રહ્મા વીશ્નુ માહેસ સેષની કરતા માયા ॥ સપ્ત દીપ નવખંડ બ્રહ્માંડ એકીસે છાયા ॥૧॥ પસરયા ખ્યાલે પાવ દાવ તે કરમ પતીસે ॥ તાતે પર પ્રકાશ કહુયે અગંમ ગતીસે ॥૨॥ નયન વદન વીકરાલ ભાલ તે સકલ ચરાચર ॥ પ્રષ્ટ પદારથ ઘાટ માટ ત્યાં રહી ભરાભર ॥૩॥ રહી સકલ ભરપુર દુરલ્યૌં સકત ચૌ ફેરા ॥ આત્મસે અવીકાસ ઉપાસંન હોત કુબેરા ॥૪॥

છપા ॥૬૫॥ ચોપાઈ ॥૨૬૦॥ એ માયા દઈ વાત કરી વાહાયો ભવને ॥ આપે થઇને ઈસ ધીસ પુજાવે સોને ॥૧॥ કરે પુંજા જંન પાટ હાટ તે માંડી સરવ ॥ મંદીર મુરતી ધરણ ચરણ મેલાવે દબ્ય ॥૨॥ જ્યાં જંમ સમજ રમુઝ તે જાણ્ય સકતકો ॥ ઉપજાવે અલંમેવ ભેવતે ચતુર મુક્તકો ॥૩॥ ચતુર મુક્તકો ભેવ દેવ થઇ દરસી પોતે ॥ કેહે સત કુબેર પાર નહી એહેને જોત્યે ॥૪॥

છપા ॥૬૬॥ ચોપાઈ ॥૨૬૪॥ શબ્દ વીશે સંસ્કાર પાર ૐકારની આધે ॥ અવીગત્ય સરખી આપ વ્યાપ થઇ સંસ્કૃત સાધે ॥૧॥ અકળ કળી નવ જાય કાય તે સુકામ સ્થુલ ॥ આરાધ ઉરધને મધ્ય વીધ્ય નહી ડાલને મુલ ॥૨॥ જપ તપ સાધન સોય સક લઇને આગલ ચાલા ॥ સુપ્ન સસોપતી જાગ્રત ત્રાગં થઇ ડસતી વાલા ॥૩॥ ડસીયો બાલા સકલ વીકલ સબ કીયા બેહાલા ॥ કહે કુબેર સર્વ કોઈ ફેરવે એની માલા ॥૪॥

છપા ॥૬૭॥ ચોપાઇ ॥૨૬૮॥ જુગતી જોગ અષ્ટાંગ સ્વાંગ ને ધરયો સરીરેહે ॥ નવનીધી નીરવાંણ્ય તાય પરપુલીત અમી રેહે ॥૧॥ તા તંનકે કહુ તત્વ સત્વ તે સકલ કથાને ॥ મંન બુધ ચીત અહંકાર ચાર જે હોય સતીને ॥૨॥ સીધી ષટ દસ પંચ સંચતા ઉપર દોઇ ॥ તા બીચ રહે અનુરાગ તત્વ ચોવીસમો જોઈ ॥૩॥ એહી તત્વ ચોવીસ ઇસિ અંતસ ક્રણ ધારૂ ॥ ઉતપતને લયે દોય કુબેર ક્રતા ક્રતચારૂ ॥૪॥

છપા ॥૬૮॥ ચોપાઇ ॥૨૭૨॥ કહુ ચારૂનાં કાંમ ધાંમ ધરતનુ ધારણ ॥૧॥ ચીતવંનથી મંન હોય મંનસે મહીમત ડારે ॥ બુદ્ધ કી સુખ ઘટ બનીત કનીત અંહકારની ઓરે ॥૨॥ એ માયાના ચીન છનવત દીસત નાંહી ॥ પચાસમી પ્રકૃત વ્રતને માંહાં નીધ્ય માંહી ॥૩॥ વરતે મહા નીધી માંહી કાંઇ કારણ કંચીનહી ॥ કેહે સત કુબેર અધીક તે અધીક મ જાંહાં માંહી ॥૪॥

છપા ॥૬૯॥ ચાપાઈ ॥૨૭૬॥ સીર ગુન નીરગુણ દોય પક્ષ પોતાને સરવા ॥ ગુણતે કરી વીસ્તાર હાર નીરગુણ તે ડરવા ॥૧॥ જ્યોં ડરાનો તાર ઉલટ કરી ઉદ્ર સમાવે ॥ ત્યોં માયા સંસાર ઉપાઈ માંહી વીલાવે ॥૨॥ મોટી કરતા માય કાય તે કયાં લાં લગી ભાંખુ, સો મેખ સવા વીસ ઇસ કોઇમે નહી ખાંકુ ॥૩॥ કોઇ સીસ ઇસિ એસુ સૌના પ્રિતિ ॥ કહે સત કુબેર આત્મ લક્ષ તાતે વરજીત ॥૪॥

છપા ॥૭૦॥ ચોપાઇ ॥૨૮૦॥ આત્મ તત્વ અનુપ અરૂપી રૂપ ન જાંહી ॥ યેસી સક્ત અનેક ભેખ ધરે તા પલ માંહી ॥૧॥ ધારે નહી અણુ એક ભેષ જો સક્ત ધરાવે ॥ વધે નહી વૈરાગ ઘાટ જા માંહી સમાવે ॥૨॥ સેહેજ સભાવે સાંઇ કાંઈ નહિ આંમના

અવીગત્ય ॥ સદા સર્વદા અચલ મચલ મંન રહ્યો જથા મત ॥૩॥ રહયો જથામંત જંમ કયાં મનહી કંચીત કીલે ॥ કહ્યા માત્ર કુબેર બેરબેર તાંહી નીહાલે ॥૪॥

છપા ॥૭૧॥ ચોપાઈ ॥૨૮૪॥ માયા ઇશ્વર દોય કોય મત જાણો ભાઈ ॥ એયેની પરકૃત ક્રત તે કરન ઉપાઇ ॥૧॥ ચેતંન કૈવલ્ય અંસ વંસ હોય વીવીધી વીલાસો ॥ તંન તંન પરતે ભીંન લીંન થઇ ચીંન પ્રકાસો ॥૨॥ યૌ અપરંમ પાર અંસહંસ હલમલ ભવ ભરમે ॥ જીનતે સોભીત સંચરંચ નહી વંચ વીચરમે ॥૩॥ એહી બીધી કરન કલોલ બોલ બીનુ બોલ અચર ચર ॥ અણુની આદ્ય બ્રહ્માંડ પીંડમે કુબેર સભર ભર ॥૪॥

છપા ॥૭૨॥ ચોપાઈ ॥૨૮૮॥ પણ નહી અદ્વૈત એક વેષ ધર પ્રત્યે વીલષવીત ॥ જેહી જીનકે અનુક્રમ સહીત રહેવાસ કરીત જીત ॥૧॥ સંમલ્યૌ સરલ સમોહ મોહ ધર પચીત પદારથ ॥ મોધમ કરીત મનોજ સોજ સજ અનીત અનારથ ॥૨॥ તબત્યે આપનુ આપદા પનહી રહ્યુ સમલતે ॥ ગુણ ઇંદ્રીકે સંગ ભુલ ગત્ય ભઈવી ભલને ॥૩॥ વીભલીત ભઈ વીવરન કરત મે નરત હરાયત ॥ વીસરે નીજ ગ્યંમ કુબેર સીધ ત્યૌ અજા સરાયત ॥૪॥

છપા ॥૭૩॥ ચોપાઇ ॥૨૯૨॥ હવીત તત્વ તદ રૂપ અંસ અજ આપ ગમાતે ॥ પછે લહે કુણુ તાત જાત વીનુ તંન અજાતે ॥૧॥ જ્યૌં ચક્ષુ સુખસ અંસ તબ નરખે સુરંનકુ ॥ રસના વરણુ વીભાગ જાગ તેહી ભરખે તુરતકુ ॥૨॥ નાસા ઇંદ્રી ભોગ્ય વોગ્ય કારંન કરંનનકે ॥૩॥ મારૂતકે ઇત ચરમ ધરમ જીનુ પરસ્ર પરીતે ક્રત ॥ જીનકી હુતી સજાન જાત જીનુ કુબેર કરીત વર્ત ॥૪॥

છપા ॥૭૪॥ ચોપાઈ ॥૨૯૬॥ અવની તેજ નભ તોય પંચમુ પવંન પસારા ॥ તીનુ અંસ ઇત તંત હવીત જેહી જીનુ એક તારા ॥૧॥ જીનકે જેહ વીભાગ લાગ તાંહાં કરીત નીહોરા ॥ બીન વૈભાગી વસ્ત દસ્ત નહી લગે કઠોરા ॥૨॥ તો આ જગકે જંત તંત તંન હુંસ સમેહી ॥ તીનકે લખે જો લેખસે ખપદ નહીન તબહી ॥૩॥ જબત્યે એહી જંન સકલ અકલ અવન્યાસ સબનકે ॥ નીગમ નેતી કહી માટે કુબેર ધર આદ્ય તબનકે ॥૪॥

છપા ॥૭૫॥ ચોપાઈ ॥૩૦૦॥ તીનકે લક્ષ નીરૂપ કરંન નહી પોચ અનીતસે ॥ અવની અમર એક તાય થાય કયૌ ન્યાય બનીતસે ॥૧॥ જબત્યે અંસ સજાત્ય તાતકુ ભેદી સકે તીલ ॥ તેહી તંનસે તદરૂપ રૂપ હત હવીત એકલમલ ॥૨॥ તબ તેહી તંનકે નેન નીરખ જેહી લગ નીરૂપંમ ॥ કરહી સજાન સમોહ મોહ ધર મીલત જીનુ તંન ॥૩॥ જબત્યે આપને આપ સાફ કી સુરત છવે સદ ॥ હીરહીર મેલાય પાય ત્યૌં કુબેર પરંમ પદ ॥૪॥

છપા ॥૭૬॥ ચોપાઈ ॥૩૦૪॥ એહી પ્રકારંન પાર પાય નીજ અંસ પતી તબ ॥ ઇનકે તજીત પદા રવારકે અનીત સકલ સબ ॥૧॥ એહી પદારથ પરમેસ વેસ વદીત વ અંતસકરણ ॥ ચતુર મીલી ચાતવંન તંનકે કરીત વીવીધી વરણ ॥૨॥ જબથે આગુ કરણ ઇંદ્રી ગુણ તત તંનનકે ॥ તબત્યે લખે સુલેખ વેપ કે ઇષ્ટ જનનકે ॥૩॥ તેહી કે તેહી અંતસ આગુ ભયે નીજ અંસનકે ॥ વીગતવ કરંન વીભાગ કુબેર પદ લગે વૈસનકે ॥૪॥

છપા ॥૭૭॥ ચોપાઈ ॥૩૦૮॥ કરનન તીનુ નીરૂપ સરૂપા કારંનકી કલ ભાગ ત્યાગ ભલ ॥ ભેદ દેખાવંન ઉભે અમલ મલ ॥૧॥ એહી સબ અંતસકરણ બરન ઇતકે ક્રત વેતી ॥ અકલ અગ્યે

અનુક્રમ રહી વીતકી જીનુ તેતી ॥૨॥ અંતસક્રણ નેતી કર ઉલટીત અનીત પસારા ॥ અતી અથાહ થાહ બીનુ જીનકે દેખીત અપરંમ પારા ॥૩॥ યા વીધી નીગંમ નીરાક્રણ કરીત થકે થપે જીનકી ॥ તેનાં સકે નીજ પોચ કુબેર અકળીત અતી તીનકી ॥૪॥

છપા ॥૭૮॥ ચોપાઈ ॥૩૧૨॥ અંતસક્રણ વેદ ભેદ ભવંકે અનુક્રમીત ॥ મન બુધ્ય ચીત અહંકાર નીગમ ઉચરે જીનુ મરમીત ॥૧॥ ચીતકે લેખ ચીતવંન મંન વીકલ્પકુ ગ્રહી તબ ॥ બુધ ઘડત જેહી ઘાટ નાટ કે ઠાઠ લખીત જબ ॥૨॥ કરીત તોલ અહંકાર વજનકો વદીત સમારા ॥ એ ચહુકો ચહુ ભેદ વેદ લઈ કરીત ઉચારા ॥૩॥ નહી તરતો નીજ નીગમ અગમકી લહીત નહિ કીત ॥ કુબેર સસોપતી માંય વેદ કર્યાં કથીત નહી તીત ॥૪॥

છપા ॥૭૯॥ ચોપાઈ ॥૩૧૬॥ જાંહાં લગ અંતસક્રણ પોચકી પ્રણીત નીગંમ ગંમ ॥ યાંહાંલ્યોં ઇંદ્રી અનંગ ભંગ તંન હવીત સુગંમ ગંમ ॥૧॥ એ સબ તત્વ ટટોરકરણ નીગમાદીક સ્વર ધર ॥ રચે રસીકતા માંય આંહાંય કે આંહીત સરભર ॥૨॥ વે તંન વંચે વેદ અનીતકુ ગનીત પરતંત ॥ તો કુન કહહીત ભેદ લાય તીતકોહી ઇતિતત ॥૩॥ તબત્યે સકલ જાંહાંન ગ્યાંન બીન ક્રતા કારંનકે ॥ તો કુન રહે માંહાંન કુબેર હ્રત ભવ તારંનકે ॥૪॥

છપા ॥૮૦॥ ચોપાઈ ॥૩૨૦॥ જેતી ભર જુગ જાંણ્ય વાંણ્ય નીગમાદીક કેરી ॥ ઓરૂ ષટ શાહાસ્ત્ર પુરાંન કુરાંન કતેબ મેટેરી ॥૧॥ જબ દોઉ દીનકી કેહેણ્ય લેહેણ્ય નહી નીજ કરતાકી ॥ ઉચરે અનંત અપાર સાર સ્વારથ વરનાકી ॥૨॥ કોહુ નહિ કલ્યાંણ કરંન જીવંન કે જાહલ ॥ અરથી સકલ આચાર મમતે કીતકે કીત

આહલ ॥૩॥ જાતે સકલ ભવ વીકલ્ર હાવે બીનુ પીત વીલ માયે ॥ તબ હોવે કર્યોં સ્વાંત કુબેર કારંન બીનુ પાયે ॥૪॥

છપા ॥૮૧॥ ચોપાઈ ॥૩૨૪॥ જ્યૌ સસુ વીછરે માત પાત દુઃખ પરમ વીજોગુ ॥ જદપીત પત તીનું જાત માન કો મીલે સંજોગુ ॥૧॥ જ્યાં લગી જનની વીછોય સસુ જ્યૌ ફરતહી ઉતઈત ॥ ત્યૌં ભટકત જુગ જંત અંત તીરથ વ્રત છત તીત ॥૨॥ તબતયે ખ્યાલી ખલક અલખ અવીન્યાસ ચીંને બીંન ॥ તીનકે લખા તવ ન્યાય કહીન તુમકુ કરીકે ભીંન ॥૩॥ અબ તુમ કરો વીચાર સાર અસા-રંન કે જીનુ ॥ ઈનિમે નીજ કરતાર કુબેર પાગે કોહો કોઉ કીનુ ॥૪॥

છપા ॥૮૧॥ ચોપાઈ ॥૩૨૮॥ અંધી દુની અચેત વેત વીનુ વીસ્વ સકલ ભર ॥ કોહુન ભંયે સચેત હેત આપને કતાકર ॥૧॥ નીજ અનુભવ નહી હંગ એહીમે અંસ કારંન કીતં ॥ આપની દેખ સજાત તાતકી કરી તનહી મીત ॥૨॥ તંન તંનસે કર પ્રીત રીત ઉપર્યે સર ભરકી ॥ દેખીત અધીક વીભુત્ય તુતકે જુથ જબ-રકી ॥૩॥ તીનસે ધરીત મનોજ સોજ દેખી દલ દરજે ॥ નીસે કરીને નેટ કુબેર ઈનુંને સબ સરજે ॥૪॥

છપા ॥૮૩॥ ચોપાઈ ॥૩૩૨॥ પણ જીને રચાયે ખલક પલકમે સુખ્ય સંકલ્પસે ॥ તેહીન લહે કીરતાર કીને જીનુ ગતી અલ્પસે ॥૧॥ અલ્પસે ઈસ અનીત્ય ગણીત તીનકુ આપને પત ॥ સંધી સકે નહી તરણુ તો હોય તંનકે સરંનનં જત ॥૨॥ નીજકે નહી કીનુ નેન બેંન પરકે પતી સ્થાપંનં ॥ કહી જેહી વેદ પુરાંન કુરાંનકી કીતયાયંન ॥૩॥ વીધીકે તેહી બચંન તંનકે કહીત કહ ન નચીક ॥ તીનકે સુતહી સંમંધ કુબેર છટકે સુનકાદીક ॥૪॥

છપા ॥૮૪॥ ચોપાઈ ॥૩૩૬॥ રહો સંભુ ભવ ભ્રાંત તાતકે અચન વીલોકીત ॥૧॥ તીનુ ચલી પડનાલ જાલ જુથ ભોવંન ચતુરદસ ॥ કોઉ ન ભયે ભવ ભીંન ચીંન નીજ વ્રુચન પીધી વસ ॥૨॥ તદપી પરમ ગુરૂ આદ્ય સનાતંનકે જેહી સ્વાધીંન ॥ પચે નહી પરપંચ રંચ નહી રચે પરાધીંન ॥૩॥ પણ કતા નીજ પરંન સરંન તીનકે ચીત પ્રોઇત ॥ અરસપરસ એકતાય કુબેર કચીંત ન વીછોઇત ॥૪॥

છપા ॥૮૫॥ ચોપાઈ ॥૩૪૦॥ જદપી રહત ભવ ફરક ગરક જીવ દેખી ચરાચર ॥ તીનકુ લેઈ છોડાઈ દેત પદ પરમ પરાપર ॥૧॥ તો ગુરૂ પરમ દયાલ બાલ જ્યોં માત નીહારંન ॥ તીનસે અધીક વીસાલ કાલકી ઝાલ નીવારંન ॥૨॥ તબ જીવનું કલ્યાંણ કરંન એહાંકે એહી કાલન ॥ તો તુમ પરમ પુરૂષ પોમી પર એકુ નીહાલન ॥૩॥ તીનસે કરીત મેલાપ બાપ આયે તુમ સરંનન ॥ તંન મનસેતી જેત કુબેર ધન્ય કરીન સમપરન ॥૪॥

છપા ॥૮૬॥ ચોપાઈ ॥૩૪૪॥ અનીંન થઈ અનુવીત જીત ઉરમી ખટરાગીત ॥ હવતવ પરમ પુનીત પ્રીત તીનકે પદ પાગીત ॥૧॥ તબ કરહી ગુરૂ પરમ મેહેર મહારાજ રાજવર ॥ આપનો કરી કર સાહાય પોચાવત તાઇ અજર ઘર ॥૨॥ અજર અમર ઘર માંય વસે જાંહાં નીજ કરતારા ॥ જેહી ખુદ આવંન પરંમ કીંન જીનુ સકલ પસારા ॥૩॥ નેતી નેતી પર સદંન કદંન જાંહાં કાલ કરમહી ॥૪॥

છપા ॥૮૭॥ ચોપાઈ ॥૩૪૮॥ તેહી પતીપદ કૈવલ્ય કુલ કલ રચંન જીનુ કર ॥ તીનકે અંસ જાંહાંન ગ્યાંન વીન ફલ રત અચર ચર ॥૧॥ અતી પરંમપર જેહ ઘેહ જીનુ કલી તન કોઉ દત ॥

પીછે ન પર ઉપરીત તીત તીનસે પત કોઉ કીત ॥ સર્વ સીધાંત સમેટ નેટનુ જેહી નીરાકણુ ॥ તે ન સકે કોઉ મેટ ઠેહનુ થપીત અચલ અર્ણ ॥૩॥ જેહી નીસે નીરલેપ એપ કરી ખોજીત સદપદ ॥ અડગ ડગે નહી કાલ કુબેર જ્યૌં ત્યૌં કદમો કદ ॥૪॥

છપા ॥૮૮॥ ચોપાઈ ॥૩૫૨॥ તેહી પરમ ગુરૂ લક્ષ લાય ઇત કહે કારણ જીનુ ॥ આગુ કીગે જેહી અનીન આય ઉરમી તજકે તીનુ ॥૧॥ તેહી લક્ષમે દક્ષ આદ્ય સ્વાધ્ય કતા કરૂણેસર ॥ તીનસે કરી મેલાપ થાપ થપીત વસ સ્થીર ધર ॥૨॥ એહી વીધકે ગુરૂ પરમ દાંન નીજ દેહી અભેકર ॥ દેવ સહીત ભવમાંય તાયકે કોહો કુન સરભર ॥૩॥ એહી સંમ કે સંમ એહ દેહ ધર નહી ઇન સકીત ॥ અજ ભવ પ્રુ પરધાંમ આદ્ય નહિ સ્વાધ્ય કુબેર હીત ॥૪॥

છપા ॥૮૯॥ ચોપાઈ ॥૩૫૬॥ તદપી પરમ ગુરૂ જ્ઞાન અખં-ડીત હે ચક્રવતી ॥ ફોડે ચૌદહ તબક ઝબક ઝડક રીત આક્રતી ॥૧॥ કહે જે ફોડન તબક નીમક તીનુ કહુ સમઝાઇતિ ॥ તીનકે દેવ સબેવ સેવ ફળ અફળ દેખાઇતિ ॥૨॥ જાગ્રત જંન નહી જ્યાં ત્યાં કોઉ કાલ ડેકાઇતિ ॥ નીજ કતા બીચ આડય જાડય જેહી જેહી અંતરાઇત ॥૩॥ તેહી સબ તોડી જડાક પાક મગ કરીત પરાયંન ॥ રચૈ નલ બદન મેસ કુબેર પરપંચ પલાયન ॥૪॥

છપા ॥૯૦॥ ચોપાઈ ॥૩૬૦॥ એહી સબ વડે વચન પરમ ગુરૂ જંન વાહાલક ॥ ખુદકે લેઇ હુકમ આયે ગંમ જ્ઞાન ગુનાયક ॥૧॥ તેહી લક્ષ દીયે સુનાય લાય પરમાંનકી પતકી ॥૨॥ અબ જેહી જન જુગ જેત હોય વચનકીઇ મતકી ॥૨॥ તેહી પરમ ગુરૂ સાથ પ્રીત જંન કરો ખરાખર ॥ તીનુ પોચાવત પાર સક્તા સાપ્રકે ધર ॥૩॥

અહો ધંન્ય જીનુ ભાગ્ય યાહી તંન ભયે પારાંગત ॥ ગુરૂ પરમ પ્રતાપ કુબેર તીનુ પાઇ અકળગત ॥૪॥

છપા ॥૯૧॥ ચોપાઇ ॥૩૬૪॥ ગુરૂ વીના જંન અનંત અદલ હોઇ ચલ કલ્પ ભર ॥ સક્ત સરજંન હાર તોય નહી મીલે મનોહર ॥૧॥ ભુક્ત માંન જેહી કરમ કરત કો પાર ન પાઇત ॥ અદલ કરે જો જદીપ કદીપકા ગુના પુરાઇત ॥૨॥ તો તીનકો નહી અંત સંત કરી જુવો વીચારંન ॥૩॥ એક પતીકે અંસ વંસ જેહી વીસ્વ ચરાચર ॥ અણુંની આદ્યે બ્રહ્માંડ કુબેર અજ ભવની ધરાધર ॥૪॥

છપા ॥૯૨॥ ચોપાઈ ॥૩૬૮॥ તીનમે તીન તબીત વીસેસ સાંમાંન્ય પરમ પુની ॥૨॥ જીમે અંશ સામાંન્ય અંન્યો અન્ય હોત તીનમે પુની ॥૧॥ સરખે સીર સંમદાય તાયમે કુન સહેકીનુ ॥ તબત્યે રહે અનાદ્ય વાદકે બેર વર્ગ જીનુ ॥૨॥ તે કયૌ મીટ કદાય તાયકો જંગ ઝડાઝડ ॥ જુગન જુગન કંઇ કાલ વીતે યૌં જાય લડાલડ ॥૩॥ એહી વીધીકે અનુક્રમ મર્મ જીનુ જુવો નીહાળીને ॥ નો કયૌં હવે ન વેડ કુબેર કોઉ જીવ જંન્તલીને ॥૪॥

છપા ॥૯૩॥ ચોપાઈ ॥૩૭૨॥ છુટ સકે નહિ વેર ઉલટ પુલટાઈ તમે વીત ॥ ચાલે સરડ સુંદર ઘેર કે ઘેર રહે ઇતિ ॥૧॥ ભીત જંનકો ઉદીન પાય કયૌં નીજ કરતારંન ॥ આદ્ય અંત બીનુ ંત કંથ કરૂણા જેહી કારંન ॥૨॥ અરૂપ રૂપ થકો ભીંન ચીંન ગન અકીત અલોકીત ॥ તેહી આપનો કારતાર પાર નહી વીનુ લોકીત ॥૩॥ જીવ સકેકી મુન્જાય દાયકે દાવ વેળે વીંન ॥ એહી કારંન જંત તંત બહુ ધરીત કુબેર ભીંન ॥૪॥

છપા ॥૯૩॥ ચોપાઈ ॥૩૭૬॥ યૌ જગ જીવ જડાક તાક તંન ધરીત દાવ કજ ॥ હાવે ન અદલ હસાબ જબાપ વીનુ દીયે નર જનજ ॥૧॥ તેહી અદલકો ફદલ કરનં ગુરૂ પરમ વીસેસણ ॥ પછે માયે નહી જીવદયા ગુરૂ દેખી દન સેસણ ॥૨॥ માટે પરમ ગુરૂ શરણે જાય તો તુરત નીવારેહુ ॥ કૈવલ્ય પદ પરસાય તાયે કરી તવ ભવ પરેહુ ॥૩॥ અચલ કરે અનભેદ દેવુકે દેન મીટાઇન ॥ નીજ પદ પાય પાઇ અખેવ કુબેર ફેરી આયત નહી ઇત ॥૪॥

છપા ॥૯૪॥ ચોપાઇ ॥૩૮૦॥ સકળ ચીંતામણી વીજ્ઞાંન દીપ જીન હૃદયે પ્રકાસીઠ ॥ અવીરલ અંગ અંધેર દેખી તીનુ જાય પલાઇતિ ॥૧॥ અનુભવ જીમે અપુર ચુરચર કરીત કહે લખ ॥ ગુઠ ગ્યંમ ગતી અનંત ચંતવીત ચવે કુબેર મુખ ॥૨॥ છપા ॥૨॥ ચોપાઇ ॥૩૮૦॥

ઇતીશ્રી વિજ્ઞાંન સકતમણીદીપ સંપૂર્ણ ॥સમાપ્ત॥

આ પુસ્તક મળવાનાં ઠેકાણાં:—

(૧) ભક્તરાજ વૃંદાવનદાસ પ્રાગદાસ

મું. ફાંટા (પોસ્ટ ઓજવા, બરોડા સ્ટેટ.)

(૨) ભક્ત છીતાભાઇ લલ્લુભાઈ

મું. સીકોદ્રા (પોસ્ટ કોસીંદ્રા, વડોદરા સ્ટેટ.)

છપાય છે ??? છપાય છે ?? છપાય છે ?

શ્રી કાયમપંથ (જ્ઞાન સંપ્રદાય)ના આ સ્થાપક પરમગુરૂ કરૂણાસાગર ભગવા (કુબેર સ્વામીજી) નું જીવન ચરિત્ર.

જેઓશ્રીએ જંબુદ્વીપ (ભરતખંડ યાને હિંદુસ્થાન)માં ઉત્પન્ન થઇ દરેક અંશોને પોતાના ખુદ ખાવંદ માલીક (કર્ત્તા) કૈવલ્ય પરમાત્માનું યાને કૈવલ્યમોક્ષ, કૈવલ્યપદનું જ્ઞાન કરી વિશ્વના જીવોને જન્મ મરણરૂપી ઉપાધીથી નીવૃત કરી જે અંશ કર્ત્તાથી અનંત કલ્પ થયાં વીખુટો પડેલો તેનું (લગ્ન) મેળાપનું જ્ઞાન, જગતના જીવોના ઉપકાર અર્થે અગાધ જ્ઞાન કથન કર્યું છે તે સદ્ગ્રં[illegible] "અમૃત રૂપ વાણી" એઓશ્રીની વિરચિત બીજા ભાગમાં [illegible] પડશે, માટે ગ્રંથના વિશેષ જીજ્ઞાસુ વર્ગને સુક્ષ્મ વસ્તુનું અવ[illegible] તેમાંથી થશે માટે "ગ્રાહક તરીકે તાકીદે નામ નોંધાવશો." પ્રેમી [illegible] તેમજ સજ્જન ગ્રહસ્થોએ ઉગતા વીચારો તથા કાર્યને ટેકો આ[illegible] એ વીચાર શીલ સુજ્ઞ જનોની ફરજ છે.

નામ નોંધાવવાનું ઠેકાણું:—

ભક્તરાજ હરગોવિંદદાસ ગોકળદાસ.

મુ. કાસમપુર પોસ્ટ મીયાંગામ—(વડોદરા.